

Flacăra

ANUL XXVI - NR. 45 (1170) - 10 NOIEMBRIE 1977

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU din nou în mijlocul minerilor din Valea Jiului

Lumina acestei prelungite și însoțite toamne a fost ieri pentru minierii și locuitorii Văii Jiului mai strălucitoare ca oricând, sporită și înnoțită fiind de incandescența unei sărbători cu adevărat memorabile. Oamenii aceștia care prin munca lor eroică asigură țării unul din cele mai vitale izvoare de energie, părinți ai focului continuu al multor industrii, înainte de toate al siderurgiei, știu să ardă la cele mai înalte temperaturi ale bucuriei și entuziasmului revoluționar ori de câte ori au prilejul să aibă în mijlocul lor pe conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui statornică grijă și preocupare pentru viața și lucrul de fiecare zi ale oamenilor muncii sînt binecunoscute și prețuite cu toată recunoștința de întregul popor. Întîlnirile și dialogul de la inimă la inimă cu minierii, detașament de frunte al clasei noastre muncitoare, au constituit de fiecare dată în contextul general al vizitelor de lucru ale secretarului general al partidului, nu numai evenimente de seamă în viața noastră social-politică, ci, în același timp, și puternice impulsuri pentru perfecționarea activității productive în acest domeniu, pentru adoptarea și aplicarea imediată a unor măsuri menite să ridice necontenit nivelul de trai al întregii populații din această zonă, fapt confirmat de succesele ce s-au înregistrat în această direcție și în perioada care s-a scurs de la ultima prezență aici a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Sub aceste luminoase și semnificative auspicii

(Continuare în pagina 3)

ANTON A. ILIESCU ■

8 sate - 8 vetre ale anului de foc 1907 - 8 viitoare orașe În 1977, din primăvară pînă-n toamnă

În primăvara acestui an - frumoasa, fierbinte, solemnă, patetică primăvară aniversară a răscoalelor țărănești de la 1907 - Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în ședința sa din 8 aprilie, a adoptat măsura, inițiată de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, ca unele din comunele în care s-a aprins, cu șapte decenii în urmă, flacăra luptelor și a speranțelor milioanei de plugari români să fie sprijinite pentru a deveni, într-un timp scurt, centre de nouă civilizație, centre urbane cu o bogată viață economică și socială. Este vorba de comunele Flămînzii (județul Botoșani), Belcești (județul Iași), Birla (județul Argeș), Putineiu (județul Ilfov), Piatra (județul Teleorman), Radomirești (județul Olt), Plenița (județul Dolj), Pătulele (județul Mehedinți). Pentru îndeplinirea obiectivelor suplimentare necesare dezvoltării economico-sociale în ritm rapid a acestor așezări, viitoare orașe pe harta patriei, s-a aprobat sporirea fondurilor de investiții cu aproape o jumătate de miliard de lei.

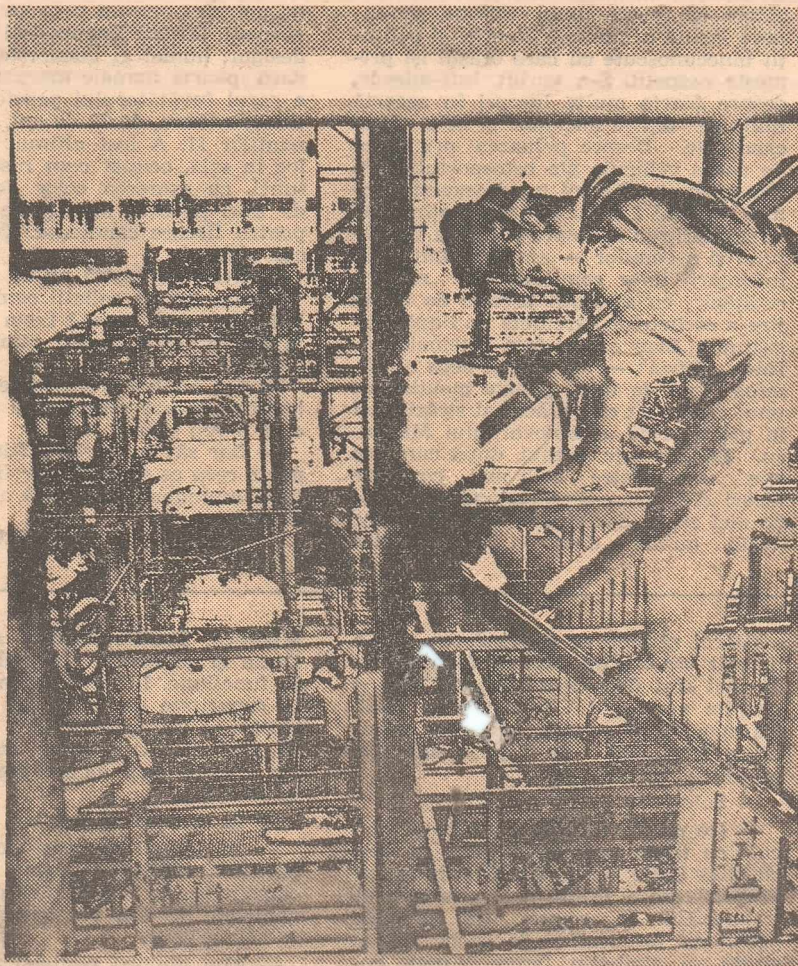
Cu câteva săptămîni în urmă, în această toamnă în care orașele și satele României socialiste se pregătesc pentru alegerile de deputați - pentru votul acordat prezentului și viitorului muncii, ale vieții noastre - ziarele au anunțat că au fost aprobate, de către conducerea superioară de partid și de stat, schițele de sistematizare pentru toate municipiile și orașele reședință de județ, precum și pentru alte 158 de municipii și orașe; în același timp, potrivit sarcinilor stabilite de conducerea de partid, au fost definitive și aprobate schițele de sistematizare pentru cele opt localități - vetre de foc ale răscoalelor de acum șapte decenii.

1907, din primăvară pînă-n toamnă... Știm ce a fost.

1977, din primăvară pînă-n toamnă... Ce s-a întâmplat prin aceste locuri?

(Continuare în pag. 12-13)

ILIE PURCARU ■

SUDURĂ - OMUL ȘI OPERA
Metaforă fotografică de A. MIHAILOPOL ■

ÎN ACEST NUMĂR :

● O anchetă socială despre un concurs în care nu cunoștințele profesionale, ci starea civilă a dat câștig de cauză (pag. 7) ● Betatronul medical românesc și un nou antidot pentru bolile de ficat, „Trofopar”, continuă să fie neutilizate, după cum demonstrează cercetările întreprinse de redactorii noștri (pag. 10) ● Intervenție promptă, în numele legii - sub acest titlu sînt reunite mai multe raiduri și consemnări privind măsurile de reprimare a unor infracțiuni și abateri sociale, măsuri pe care le întreprind organele de ordine în conlucrare cu cetățenii (pag. 15)

● Dacă în 1970 lungimea rețelei de termoficare din Capitală totaliza doar 152 km, în prezent aceasta s-a dublat. Cu sută la sută a crescut și cantitatea de energie calorică furnizată, în prezent cele peste 260 000 apartamente, cite sînt racordate la acest sistem, beneficiind de surse de căldură totalizînd peste 8,5 milioane gigacalorii ● La Cluj-Napoca a avut loc simpozionul **Om și mediul industrial**. Ideea de bază a celor peste 42 de comunicări a fost aceea că zgomotul nu este un însoțitor de neînălțat al tehnologiilor actuale ● La studioul Cassandra al I.A.T.C. se pregătește un nou spectacol. Este vorba de cea dintîi premieră din această stagiune cu piesa lui D.R. Popescu - **Piticul din grădina de vară**, în interpretarea studenților de la clasa conf. univ. Amza Pellea. Alte piese în pregătire: **Este vinovată Corina?** de Laurențiu Fulga și **Kean de Sartre** ● În acest an România a participat la 37 de târguri internaționale, participări menite să favorizeze o mai bună cunoaștere a potențialului de export al țării noastre, să contribuie la amplificarea legăturilor noastre economice cu țări de pe toate continentele. Pînă la sfîrșitul anului, România va mai fi prezentă la manifestările economice internaționale de la Lima și Lagos, precum și cu o expoziție proprie de bunuri de consum în Kuwait ● Pe cuprinsul jude-

Limba română

Din vechime noi știm bine
C-am avut greu pe coline
Și-n dumbrăvi roiuri de-albine
Apă limpede-n fîntine
Și la stîne cite-un ciine
Să păzească veac de veac
Granița Limbii Române

Pentru-o viață omenească
Ne-am pus haină soldățească
Niciodată să nu pască
Mărăcini și flori de iască
Blinda Limbii Românească

Pentru-al Limbii noastre soare
Din pămînt am scos izvoare
Și-am crescut pe sub pridvoare
Fraga cea alinătoare
Și-am strigat cu disperare
- N-avem merii de vinzare
Și-am pus mere-mbietoare
Pentru veacuri viitoare
Sus în ceruri la păstrare

Pentru-un sfînt de predicat
Am jelit din sat în sat
Cite-un domn decapitat
Pentru-un substantiv sfios
Capete sub cer umbros
Au căzut mult de prisos
Ca luceferii pe jos

Mulți Ioani și Brâncoveni
Singerară prin poeni
Multe capete domnești
Singerară văi cerești
Și pridvoare românești
Din voinți împărătești

Mulți din cei cu mîntea spină
Au voit Limba Română
Să bocească în țărîna
Sau de-a pururi să rămînă
Aruncată-n vreo fîntină
Cu trupul Vladimiresc
După care și-azi tînjesc
Verbele cu dor frățesc
Jumătate omenesc
Jumătate ingeresc

Limba noastră Românească
Au voit s-o risipească
Și s-o rupă cu cămile
Pe pămînt să n-avem zile
Să umblăm înlăcrimași
Ca o ceată de bărbați
Fără stea fără Carpați
Plînsul nostru fără leac
Să-i hrănească pe-mpărăți

Măre, cine ți-a rivnit
Cerulele tău nemărginit
Meri ca prapuri de argint
Pe furis cine-a venit
Cu privirea scotocind
Munți și suflet aurit
N-a ieșit nepedepsit

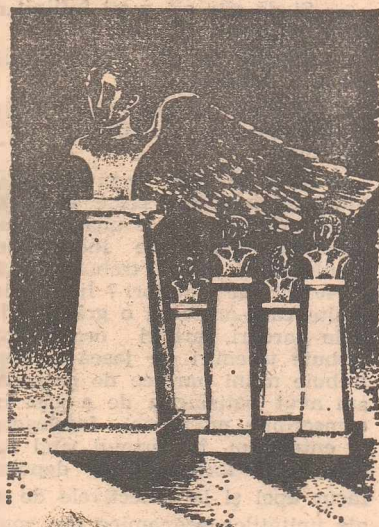
De cînd sîntem pe pămînt
Tu ne-ai fost curat vîșmint
Și-ai făcut ușoară-n vînt
Chiar și piatra de mormînt
Pentru tine am jurat
Să nu știm de cer și pat
Dacă-ar fi să se-ofilească
Floarea ta împărătească
Sub mantaua soldățească
Noi am pune-o să se nască
Iar din viața cea domnească
Latinească-românească
Pururi să întinerească

DAN VERONA ■

ACTUALITATEA

țului Arad există un număr de aproximativ 35-40 exemplare de riși. Animal pe cale de dispariție încă din anul 1933, risul este ocrotit prin lege ● La Timișoara, întreprinderea de mobilă „Banatul” a deschis un magazin propriu de prezentare și desfășurare a mobilei ● Două anunțuri: „În ziua de 27.X.1977 am pierdut portmoneul cu actele personale. Găsitului ofer recompensă. Petran V., Timișoara, str. Gelu nr. 50”; „În data de 28 octombrie am găsit un portmoneu în bd. M. Viteazul, Timișoara, str. Artiștilor nr. 3”. Sperăm că e vorba de același portofel ● La Muzeul satului a avut loc vernisajul expoziției „Motive decorative celebre în interiorul țărănesc”. Selecția de obiecte expuse face parte din inventarul locuințelor țărănești și reprezintă creații populare din principalele zone etnografice ale țării, făurite după vechi și valoroase tradiții ● Într-adevăr, „niciodată toamna nu fu mai frumoasă”. Vremea blîndă a provocat adevărate miracole în lumea vegetală. Prin unele părți ale țării, meri, peri, pruni, cireși au înflorit a doua oară. S-au găsit cuiburi de carțofi în care se forma a doua recoltă de tuberculi. Maria Mihiț din satul

Zimbru a cules două recolte de căpșuni, iar a treia este în formare. În satul Dulcele, Ștefan Roz a cules un dovleac de 28 kilograme. Evident, nu l-a cules singur.

„Sub aripa eternă a maestrului”
de M. BITCA ■

**Cetățeni care văd
dincolo de ei înșiși și de
perimetrul circumscripției**

Circumscripția electorală nr. 4 din cadrul sectorului 1 cuprinde bulevardul Magheru între numerele 2-18 și 1-9, strada C.A. Rosetti la numărul 15 și, în întregime, străzile Anastasie Simu și Cosmonauților. Ea se află, așadar, chiar în inima Capitalei. Se-nțelege că, prin chiar acest fapt, un deputat care lucrează aici va avea înscrise pe agenda sa altfel de probleme decât cele ale unor deputați de la Corabia, Ciulnița sau chiar dintr-o zonă mărginașă a Capitalei.

Există, în această parte a orașului, creșe și grădinițe, există școli, o rețea sanitară corespunzătoare, unități comerciale la tot pasul, lăcașuri de cultură. Toate acestea reprezintă un bun câștigat, și este de înțeles de ce participanții la întâlnirea amintită nici nu s-au mai oprit asupra lor, ci asupra unor aspecte mai greu perceptibile, de finețe, am zice, a tuturor acestor activități care constituie cadrul civilizată de viață al marelui oraș, astfel încât ele să se des-

fășoare ireproșabil și să fie demne de înalta magistratură, de Capitală, a Bucureștiului.

Bineînțeles, discuția n-avea cum să ocolească și probleme care-i privesc în exclusivitate pe locuitorii din această zonă. Valeriu Ionescu din C.A. Rosetti 15, de exemplu, a solicitat sprijin pentru înființarea unui centru de piine pe această stradă ori în apropiere, iar Valeria Carp deschiderea unui punct de vânzare a laptelui în Piața Cosmonauților. Valeriu Ionescu din bulevardul Magheru nr. 18 cerea sprijin, la rândul său, pentru a putea preda imediat o tonă de fier colectată de cetățeni. În ce măsură această problemă îi privește numai pe cei din circumscripția 4 rămâne, desigur, să fie înțelese de către fiecare cititor în parte, ca și propunerile lui Iosif Bati ca un număr mai mare de vinzători să învețe limbi străine, propunere făcută în numele atenției și politeții binecunoscute cu care orașul își primește oaspeții. S-a vorbit, într-adevăr, despre foarte multe lucruri în această întâlnire dintre alegători și cele două candidați. Despre poluarea pricinuită de unele vehicule ale transportului în comun, deși I.T.B.-ul nu deservește numai sectorul I și cu atât mai puțin doar circumscripția 4, despre educația tineretului și a copiilor — amintim inițiativa înființării unor comitete ale „micilor cetățeni”, cu atribuții precise de îngrijire a cochetelor părculețe de lângă magazinul „Eva” și din fața cinematografului „Patria” — ori despre ceea ce rămâne încă de făcut pentru menținerea unui aspect cât mai plăcut al străzilor și în primul rând al bulevardului Magheru. Fiindcă este, acesta, după cum se știe, unul dintre cele mai circulante locuri din țară. Sînt oameni care trec pe aici zilnic dar sînt și alții care trec poate, numai o dată în viață. Dintre

toți, cetățenii din circumscripția 4 se îngrijesc, iată, ca marele bulevard să arate frumos, primitiv și curat, și nu numai pentru că ei își au aici căminele și aici își cresc copiii ci și pentru că există, într-adevăr, o pătășă iubire a bucureșteanului față de orașul său. Această devoțiune, acest atașament a fost exprimat, după cum arătam, în propuneri concrete, de adevărați oameni gospodari și buni cetățeni. Sînt oameni care știu ce vor, spunea Doina Ardare, directoare adjunctă la „Metalimport-export” și candidată, în această circumscripție, pentru alegerile din 20 noiembrie. Sînt oameni care vor și știu să facă frumosul mai frumos și binele mai bine, ne spunea cea de a doua candidată, Marcela Enache, șefa serviciului relații externe din cadrul Camerei de comerț și industrie a R.S.R. Și, am adăuga noi, sînt oameni care văd dincolo de ei înșiși, fiindcă Bucureștiul nu poate fi, desigur, numai al bucureștenilor. Chiar dacă poartă numele marelui oraș, cum e cazul învățătorului pensionar Andrei Bucureșteanu, de 73 de ani, din Cosmonauților 11. A fost ultimul care a luat loc în sală, ocupat cum fusese, pînă atunci, cu așezarea celor două buchete de flori pe care le adusesse, cite unul pentru fiecare candidată. Tot el a plecat ultimul.

— Dumneavoastră nu ați vorbit...
— Nu. Au zis ceilalți cam tot ce trebuia. De ce să repet? Lista cu înscrieri la cuvînt și la faptă rămîne, oricum, deschisă.
— Am o întrebare grea pentru dv. Ați hotărît pe care dintre cele două candidați o veți vota?
— Dar să nu scrieți, fiindcă nu se poate ceea ce spun eu: ar fi bine să rămînă amîndouă! Sînt încă așteptate lucruri de făcut...

DUMITRU ELIADE

Argumente de oțel

Pentru cine nu cunoaște orașul Hunedoara vom spune că circumscripția 26, unde este deputat și candidează din nou maestrul principal de la O.S.M. 1 a combinatului siderurgic, Tiberiu Pascu, este una dintre cele mai dificile. Dificile în

sensul că ea cuprinde partea principală a „orașului vechi” de pe Cerna și satul aparținător municipiului — Răcăștie. Este partea din oraș unde combinatul intră între casele oamenilor și casele oamenilor se aventurează printre marile construcții industriale. Fiindu-mi bine cunoscut încă de la Adunarea generală a oamenilor muncii din combinat, unde l-am remarcat ca un vorbitor la obiect — susținînd cele mai vitale probleme ale colectivului pe care îl reprezintă ca maistru principal și secretar al comitetului de partid de la O.S.M. 1 — nu mi-a fost greu să aflu ce a făcut pentru cetățenii circumscripției în cei doi ani și jumătate de cînd a fost ales ca deputat. Mai înții de toate a reușit ca împreună cu toți cetățenii din Răcăștie și cu ajutorul nemijlocit al combinatului siderurgic să construiască un cămin cultural — vechi punct fierbinte al tuturor ordinilor de zi ale adunărilor cetățenilor din Răcăștie. Căminul a fost inaugurat la foarte puțină vreme după încredințarea mandatului de încredere lui Tiberiu Pascu. Cînd s-a reușit să se asfalteze întreaga porțiune de drum Hunedoara — Răcăștie chiar și cei mai pesimiști cetățeni încredințați că un oțelar rămîne un oțelar și în timpul liber și nu poate să se ocupe de probleme organizatorice, administrative au ajuns la concluzia că alegerea a fost bună și merită susținută. Tiberiu Pascu a fost încredințat de la început că numai dacă va ști să scruteze cu atenție viitorul unei așezări și al oamenilor ei poate fi ales deputat. Imi mărturisește că atunci cînd a fost ales prima dată i-a fost un pic de teamă. Dacă nu va reuși să se achite de sarcinile încredințate de cetățeni și oamenii își vor pierde încrederea în el? Sau gîndul cel mai dificil care l-a izbit de prima dată a fost acela — că dacă alegerea sa ca deputat îl va stînjeni la locul de muncă în oțelărie? Dar de atunci au trecut cîteva ani buni și trebuirile obștii pe care o reprezintă Tiberiu Pascu merg bine; sesizările oamenilor muncii, țărani cooperatori, muncitori, intelectuali au scăzut iar cele care se mai ivesc sînt rezolvate pe loc. La adunarea populară cu cetățenii din circumscripția electorală 26 petrecută în căminul cultural Răcăștie unde și-a depus din nou candidatura Tiberiu Pascu au fost relevante toate inițiativele deputatului lor. Cetățenii care au luat cuvîntul au spus și alte probleme care au fost rezolvate cu ajutorul nemijlocit al deputatului lor în Consiliul popular municipal. Dînsul le trecuse sub tăcere din modestie. Printre altele aș remarcă sprijinul dat de oamenii muncii de la O.S.M. 1 la muncile agricole din cadrul cooperativei agricole de producție din Răcăștie, sprijinirea cu cărămidă din demolări a activităților de construcții din cadrul C.A.P. și chiar a unor cetățeni. Au reieșit cu acest prilej și cîteva deficiențe în organizarea muncii din C.A.P. și au fost făcute și alte propuneri pentru binele obștii. Tovarășul Vasilian, președintele comitetului de cetățeni, a propus amenajarea străzii din fața căminului cultural, strîngerea unei mari cantități de deșeururi de hîrtie, fier vechi, sticle goale care pînă acum erau aruncate de către cetățeni. La terminarea acestei adunări gospodărești, Tiberiu Pascu mi-a mărturisit un gînd mai vechi al său dacă va fi ales din nou deputat în această circumscripție. Va acționa foarte hotărît ca să fie redusă poluarea părții vechi a orașului, unde se găsește și vestitul castel. Spațiile verzi de aici trebuie să rămînă verzi pînă în octombrie. Trandafirii să se păstreze vii și încărcăți de parfum.

Judecînd după realizările din cadrul mandatului încredințat acum doi ani și jumătate, sîntem convinși că oțelarul Tiberiu Pascu va găsi timp ca pe lângă oțel și problemele sale familiale între care creșterea și educarea celor doi copii, să fie în continuare același gospodar pasionat și priceput, să bată de fiecare dată fierul cît e cald.

VALERIU BIRGĂU

**Cu primarul municipiului
Oradea, Petru Demeter,
despre campania electorală
și problemele ei**

— Orașul Oradea — mi-a spus primarul Petru Demeter — ca și întreaga țară cunoaște în aceste zile atmosfera specifică premergătoare alegerilor. Particip la foarte multe întâlniri cu oamenii muncii atît în circumscripția mea, cît și în celelalte circumscripții.

— Ce spun alegătorii, tovarășe Demeter?

— Să știți că privesc cu foarte multă responsabilitate aceste întâlniri. Și în general nu se limitează la ce s-a făcut. E adevărat, s-au făcut foarte multe, mulțumesc pentru asta strădaniilor deputaților, dar îi interesează în mod special ce se va face. Sînt niște dialoguri cetățenești vii, deosebit de utile. Ne întîlnim în această perioadă frecvent și cu candidații. Problemele ridicate de oamenii muncii sînt analizate și se caută în mod operativ soluții. Și eu și colaboratorii și deputații avem datoria să acționăm astfel încît să rezolvăm aceste probleme. Pentru asta ne-au acordat votul lor alegătorii...

— Dv. unde sînteți deputat?

— În circumscripția 8, în zona de vest a municipiului...

— Și de cîte ori v-ați întîlnit cu cei ce v-au ales?

— Oficial, de cîte ori a trebuit. La fel și ... neoficial.

— Privind retrospectiv, deputatul Petru Demeter e mulțumit cu ce a realizat?

— Știți, de fapt zona de vest e un adevărat oraș. Are peste 40 000 de locuitori. Și tot acolo e una din cele mai puternice platforme industriale ale municipiului. Ce-i trebuie unui oraș de 40 000 de locuitori? Îi trebuie tare multe ca s-arate ca o grădină. Îi trebuie parcuri, arbori ornamentali, îi trebuie terenuri de joacă și sport. Îi trebuie mîini harnice de gospodari. Și am avut satisfacția de a găsi în circumscripție nu numai înțelegere, dar și entuziasm, în primul rînd la asociațiile de locatari. Ca deputat, am făcut apel și la colectivele de muncă ale unităților economice din zonă. Nu știu pe dinafară numărul de ore de muncă patriotică, dar oricine privește

cartierul rămîne cu convingerea că s-a muncit bine. Știm însă la fel de bine că mai sînt destule de făcut. Chiar și spațiile verzi pot fi extinse. Apoi, transportul în comun, parcarea mașinilor, terenurile de sport sînt alte probleme rezolvate.

— Soluții?

— De pildă, în 1980 se va putea circula cu tramvaiul atît în zona de vest cît și la Băile Felix. Va fi o importanță rezolvare a problemelor ridicate de transportul în comun. Cît privește problema terenurilor de sport, ne-am gîndit să atribuim terenuri unor colective de muncă — ca de exemplu celor de la Înfrățirea și Întreprinderea mecanică, de la Solidaritatea, Fabrica de confecții, T.C.L., I.A.M.T., Trustul de construcții industriale, textile — Crișana și cooperația meșteșugărească — spre a le amenaja prin muncă patriotică.

— Dar problema apelor termale?

— Pentru Băile Felix, solicitările depășesc cu mult capacitatea. Azi sînt 4 000 de locuri. Puține. În 1980 la „Felix” și la „1 Mai” vor fi cam 8 000-10 000. Stațiunile acestea vor deveni practic orașele-satelit. Și au nevoie, ca orice stațiune de așteptare! Gîndindu-ne cu responsabilitate la anii ce vin, trebuie să rezolvăm operativ și problemele ce apar „azi”.

— Cu ce va fi mai bogată în 1980 zestrea de azi a municipiului?

— În viitorii trei ani investițiile municipiului vor însuma peste 4 miliarde de lei. Se vor dezvolta majoritatea întreprinderilor, se vor construi 8 400 de apartamente, se va termina noul magazin universal, cu o suprafață de 12 000 m², se vor construi un cinematograful, o sală polivalentă cu 2 000 de locuri, un spital cu 700 de paturi, pasaje denivelate, școli, creșe, se va moderniza circulația și cîte altele...

— Care sînt totuși problemele cele mai acute, preocupările dv. la ordinea zilei?

— Să găsim noi soluții pentru rezolvarea unor probleme ce-i frîmîntă de cîta timp pe mulți orădeni. E vorba de apă. Dezvoltarea orașului ne-a găsit nepregătiți. La ora asta, Oradea ar trebui să consume 83 000 mc. de apă și puțurile existente pot da cel mult 78 000 mc. 5 000 de metri cubi rămîn neacoperiți în fiecare zi. Și populația suferă...

— Și cei de la I.J.G.C.L. ce pot face?

— Noi am cerut întreprinderilor să-și raționalizeze consumul de la rețea și în același timp să-și construiască sisteme proprii de alimentare, prin forarea unor puțuri. I.J.G.C.L.-ul a format două echipe cu sarcini în acest scop. La Fabrica de bere, la

Metalica, Textile-Crișana, Autoservice-Dacia și la altele, puțurile sînt deja în funcțiune. La ora asta nu mai există capacități de forare pe măsura solicitărilor întreprinderilor. Și trebuie să găsim soluții, chiar dacă momentan e vorba doar de ameliorarea actualului situații...

— Și cum se va rezolva, totuși?

— În planul de perspectivă pentru perioada 1978-1980, prin dezvoltarea capacității de captare și de pompare, resursele de apă vor spori cu aproape 60 000 mc pe zi.

— Alte gînduri pentru „miine”?

— Să fim mai consecvenți cu propriile noastre planuri și să acționăm mai eficient ca ele să nu rămînă uneori pe hîrtie, cum din păcate se mai întîmplă. Să-i ascultăm cu mai multă grijă pe cei ce au de rezolvat probleme. Mă gîndesc în primul rînd că 90% din problemele care ajung la primar, cu mai multă înțelegere și responsabilitate, puteau fi rezolvate de către Consiliile Oamenilor Muncii, de către asociațiile de locatari sau alte foruri...

Și, bineînțeles, ne gîndim și dorim ca rezultatele întregii noastre activități să conducă la obținerea unui loc fruntaș în întrecerea patriotică între municipii...

— Pentru final, care ar fi principalele date pe care le-ar cuprinde „afișul electoral”, al Oradei în vederea alegerilor din 20 noiembrie?

— 170 000 locuitori români, maghiari, germani și de alte naționalități. Mai mult de 40 000 locuiesc în zona de vest, într-un cartier nou, care de fapt e un oraș nou: Oradea-nouă! În fiecare an municipiul crește cu 4 000 de locuitori. La sfîrșitul secolului Oradea va depăși 250 000 de locuitori.

— Și cu ce se pot mîndri cei 170 000 de locuitori?

— În primul rînd că au un oraș frumos, o grădină, așa cum trebuie de fapt să fie una din principalele porți ale țării. Pentru asta, în ultimii 3 ani valoarea acțiunilor patriotice de înfrumusețare prestate de fiecare locuitor al municipiului nostru depășește cu mult un milion de lei. Mai notați că fiecare orădean a sădit cîte un arbore sau arbust ornamental, că a ieșit nu o dată la muncă patriotică pentru consolidarea malurilor Crișului Repede, pentru a construi trotuare pe 121 de străzi sau pentru a balasta altele 161...

Mai adăugați la toate acestea și suma de aproape un miliard cheltuită din bugetul Consiliului popular: 58 de milioane pentru acțiuni edilitar-gospodărești, 315 milioane pentru învățămînt, 500 milioane pentru ocrotirea sănătății...

M. CONSTANTINESCU

Tovarășul Nicolae Ceaușescu din nou în mijlocul minerilor din Valea Jiului

(Urmare din pag. 1)

a debutat ieri dimineață noua vizită de lucru în județul Hunedoara. O mulțime imensă, mineri și alți oameni ai muncii din localitățile Văii Jiului, au venit în întâmpinarea înalților oaspeți, în gara Petroșanilor care, în această zi, a îmbrăcat haine de sărbătoare. Din trenul special au coborât tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat. Călduroase cuvinte de bun venit au fost adresate mult stimatului și iubitului conducător de către tovarășii Ilie Rădulescu, prim-secretar al Comitetului județean de partid Hunedoara, Clemente Negruț, primarul orașului Petroșani, de alți reprezentanți ai forurilor locale de partid și de stat. Pe o uriașă pancartă era înscrisă urarea aflată în inimile și pe buzele tuturor: „Bine ați venit în mijlocul minerilor din Valea Jiului, mult stimate tovarăse Nicolae Ceaușescu”. Același sentiment răzbătea din nesfârșitele ovații ale miilor de oameni care scandau entuziast „Ceaușescu și minerii”. Un grup de tineri a înmănat bogate buchete de flori, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăselei Elena Ceaușescu, care au fost întâmpinați cu tradiționala piine și sare în semn de neînmurțită dragoste și ospitalitate.

După ceremonia de onoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu ceilalți conducători de partid și de stat, s-a îndreptat, însoțit pe tot parcursul de uralele și cuvintele de bun venit ale cetățenilor, spre mina Petrița, cea mai veche exploatare carboniferă din Valea Jiului. Colectivul muncitoresc de aici a

făcut din primirea tovarășului Nicolae Ceaușescu o grandioasă manifestare a dragostei și abnegației față de partid, față de secretarul său general, dând expresie hotărârii sale de a-și îndeplini, în mod exemplar, ca întotdeauna, îndatoririle față de țară, de a da industriei noastre piinea sa vitală. În această atmosferă de înălțare solemnă a inimilor a răsunat mișcător pateticul cântec „Partidul, Ceaușescu, România”, căruia i-au dat aripi corul și fanfara minerilor Petriței.

Fructuosul dialog de lucru, clarvăzător și atent, plin de receptivitate față de păreri și propunerile oamenilor, propriu stilului de muncă al secretarului general al partidului, s-a purtat atît în fața unor panouri și grafice aflate la intrarea în întreprindere cît și direct, în câteva sectoare productive. La acest dialog, în cadrul căruia au fost abordate diverse aspecte ale procesului de extracție raportate la indicațiile și măsurile prilejuite de vizita din 1972 a tovarășului Nicolae Ceaușescu în această importantă întreprindere minieră, au participat cu însuflețire, chibzuință și competență numeroși mineri precum și specialiști care lucrează în acest domeniu la nivel local sau central. Ei s-au angajat totodată să dea curs neîntârziat, cu toată dăruirea, recomandărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu privind dezvoltarea și modernizarea pe mai departe a procesului de extracție a cărbunelui, de creșterea producției și productivității.

Întreprinderea de utilaj minier Petroșani, unitate a construcțiilor de mașini extrem de importantă pentru progresul tehnic al mineritului în România, a fost după aceea domeniul înscris în circuitul

acestui dialog viu, tot timpul desfășurat în ambianța sentimentelor de aleasă prețuire și stimă plină de dragoste ale oamenilor muncii față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de conducerea partidului și statului nostru. Activitățile urmărite direct la locurile de muncă, expozițiile cuprinzînd utilaje și piese de schimb, amenajate pe platforma din incinta fabricii, au pus în evidență atît eforturile depuse pînă acum, într-o strînsă conlucrare a cercetării și producției, pentru afirmarea spiritului revoluționar în acest domeniu, pentru maxima eficiență economică, cît și perspectivele, minunat și exact conturate în indicațiile și sarcinile tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru o mai bună punere în valoare a potențialului tehnic existent.

Drumul parcurs apoi între Petroșani și următorul punct al vizitei: mina Vulcan, a fost marcat, de asemenea, de noi și impresionante manifestări ale dragostei și recunoștinței cu care populația ieșită în întâmpinare a ținut să salute prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a celorlalți conducători de partid și de stat pe aceste meleaguri ale muncii și hărniciei, intrate în conștiința întregii națiuni deopotrivă pentru eroicele tradiții revoluționare ca și pentru puternica dezvoltare economico-socială cunoscută în anii socialismului cînd trista faimă de Vale a Plîngerii a fost preschimbată în aceea de „Vale a Bucuriei”. Marea constelație de așezări și întreprinderi miniere a devenit în ultimele decenii o înflăcărare de centre urbane civilizate și prospere, iar municipiul Petroșani întrupează astăzi multiple atribute culturale, universitare, științifice, medicale, dispunînd de instituții diverse și moderne.

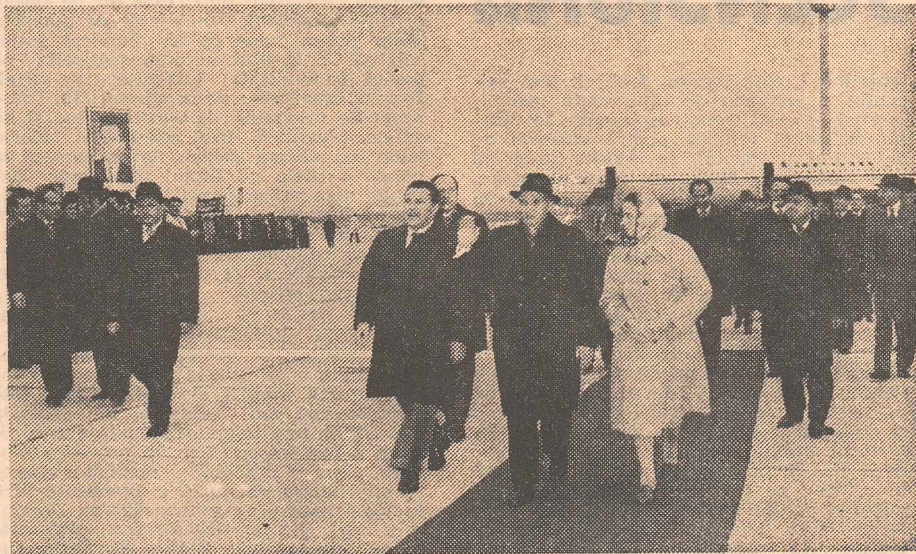
Ca și în unitățile productive vizitate anterior, în dialogul purtat cu minerii direct în abataje, la orizontul principal al minei Vulcan, s-a subliniat pe larg preocuparea pentru creșterea producției la nivelul cerințelor actualului plan cincinal, ale planului suplimentar de dezvoltare economico-socială ce urmează să fie aprobat de Conferința Națională a partidului din decembrie. Multiplele aspecte pe care le implică importanta contribuție pe care detașamentul oamenilor muncii din Valea Jiului s-a angajat, în spiritul nedezmînțitului său patriotism revoluționar, să și-o aducă la îndeplinirea acestor comandamente au format, de asemenea, obiectul temeiniciei discuții purtate cu prilejul vizitei și în alte centre miniere. La ora închiderii ediției noastre vizita continuă, ea urmînd să se încheie prin marea adunare populară din municipiul Petroșani.

Din întreaga desfășurare de pînă acum a vizitei și a dialogului de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în Valea Jiului se degajă încă o dată un mobilizator sentiment de mîndrie: aici, în mijlocul bravilor minerii, ca pretutindeni în țară, partidul nostru, clarvăzătorul și neobositul său conducător se bucură de cea mai mare stimă și dragoste, de recunoștința cea mai vie a oamenilor muncii pentru permanenta strădanie de a face din România socialistă un adevărat leagăn de civilizație și cultură, o vatră a fericirii tuturor. Minerii Văii Jiului, toți oamenii muncii de pe aceste meleaguri — români, maghiari, germani — au ținut să-și exprime această unanimă și fierbinte convingere prin multiplele manifestări prilejuite de vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu.

O nouă expresie a solidarității și prieteniei tradiționale, a relațiilor de colaborare multilaterală româno-sovietice

La 2 noiembrie, delegația de partid și de stat a țării noastre, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu — prezentă, așa cum relatam în numărul trecut al revistei, la festivitățile ocazionate de împlinirea a șase decenii de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, ca urmare a invitației C.C. al P.C.U.S., prezidiului Sovietului Suprem și Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. — a luat parte la ședința solemnă consacrată acestui eveniment. În sala Palatului Congreselor de la Kremlin, unde s-a desfășurat ședința solemnă, erau prezente numeroase delegații de peste hotare, unele dintre acestea la cel mai înalt nivel.

Participarea delegației de partid și de stat române, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la festivitățile de la Moscova, prilejuite de cea de-a 60-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a prezentat mărturia vie a cinstirii înalte pe care poporul și partidul nostru au acordat-o acestui eveniment de dimensiuni istorice. Eveniment care a dus, în 1917, la făurirea primului stat socialist din lume, inaugurînd epoca trecerii omenirii de la capitalism la socialism. În cuvîntarea rostită de la tribuna reuniunii solemne — cuvîntare urmărită cu deosebită atenție și subliniată în repetate rânduri cu aplauze — secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a făcut ecoul sentimentelor nutrite de întreaga noastră națiune socialistă la acest jubileu: „Comuniștii și întregul popor român se bucură din toată inima de strălucitele victorii dobîndite de oamenii muncii sovietici — consfințite și în noua Constituție a țării dumneavoastră — și le adresează cele mai calde felicitări cu prilejul mărețelor sărbătoriri a șase decenii de la istorica Revoluție din Octombrie.” Cu acest prilej au fost evocate relațiile de prietenie, solidaritate și colaborare multilaterală dintre partidele, țările și popoarele noastre, cu vechi și bogate tradiții în trecutul istoric, ridicate pe o treaptă nouă, superioară în anii construcției socialiste. Întemeiate pe comunitatea de orînduire și țeluri, pe

Întoarcerea în țară a tovarășului Nicolae Ceaușescu de la festivitățile prilejuite de cea de a 60-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care au avut loc la Moscova

ideologia comună a socialismului științific, raporturile multilaterale ce se dezvoltă în prezent între țările și popoarele noastre au la bază o serie de principii, reafirmate în Declarația comună semnată anul trecut la București și înscrisă în Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste: egalitatea în drepturi, respectarea independenței și suveranității, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, solidaritatea și înțelegerea tovarășească.

Dezvoltarea bunelor raporturi româno-sovietice, evoluția lor ascendentă sînt legate de contribuția deosebită pe care au avut-o în acest sens înțînirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev. Tot mai frecvente în ultimii ani, aceste înțîniri au creat, de fiecare dată, condiții hotărîtoare pentru stimularea colaborării bilaterale pe multiple planuri — politic, economic, tehnico-știin-

țific și cultural, spre binele popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului, progresului și păcii în lume. E semnificativ pentru conținutul rodnic al acestui proces un fapt: Uniunea Sovietică ocupă primul loc în comerțul exterior al țării noastre, iar acordul comercial pe perioada 1976—1980 prevede o nouă creștere, substanțială, a acestuia. Volumul mare al schimburilor româno-sovietice este completat și cu diversificarea acestora, cu găsirea unor forme noi de relații economice, cum ar fi specializarea și cooperarea în producție.

Angajat plenar în efortul unit de înfăptuire a Programului adoptat de Congresul al XI-lea al partidului, prin succesele obținute în creșterea producției, a venitului național, în perfecționarea continuă a conducerii societății și dezvoltării democrației muncitorești, poporul României socialiste își aduce, în același timp, o importantă contribuție la creșterea forței și prestii-

giului socialismului în lume. Continuare a politicii interne, activitatea internațională a partidului și statului nostru — caracterizată prin consecvență, principialitate și dinamism — militează pe multiple planuri pentru statornicirea în lume a unui climat de pace și echitate, în cadrul căruia fiecare popor să se poată dezvolta liber și suveran. „Partidul Comunist Român — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna ședinței solemne de la Moscova — întărește continuu solidaritatea cu partidele comuniste și muncitorești, pe baza respectului dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară. Dezvoltăm, totodată, largi relații cu partidele socialiste, social-democrate, cu mișcările de eliberare națională, cu partidele și organizațiile democratice, progresiste din întreaga lume.” O asemenea politică izvorăște din convingerea profundă că, prin unirea eforturilor tuturor forțelor înaintate ale contemporaneității, prin participarea activă, în condiții de deplină egalitate, a tuturor statelor — fără deosebire de mărime și orînduire socială — la soluționarea problemelor complexe ale lumii de azi, omenirea va înainta progresiv spre împlinirea idealurilor sale fierbinții de pace și progres, de făurire a unei lumi mai drepte și mai bune. Acestui imperativ ardent i se circumscrie și conlucrarea tot mai fructuoasă dintre România și Uniunea Sovietică în viața internațională.

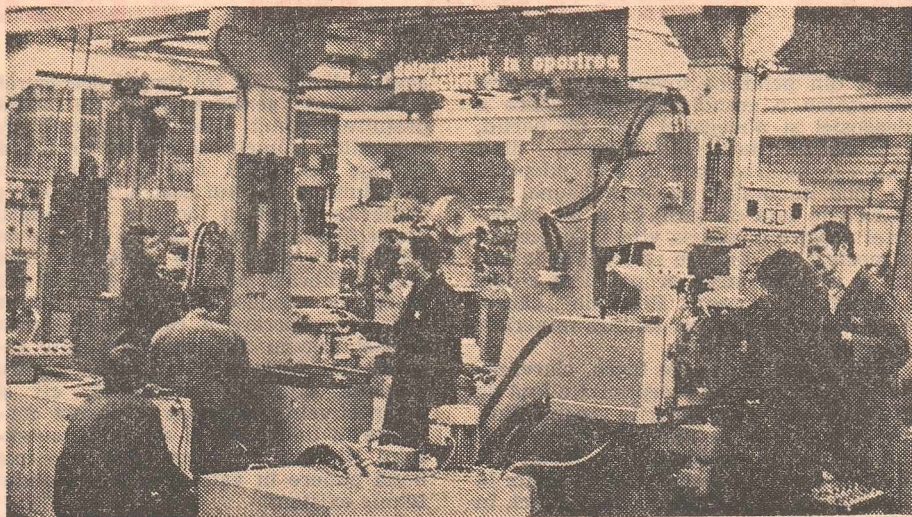
La marea sărbătoare jubiliară, avînd convingerea că dezvoltarea și amplificarea relațiilor româno-sovietice corespund intereselor supreme ale popoarelor noastre, cauzei socialismului și comunismului în lume, comuniștii, oamenii muncii din România, poporul român, animați de vii sentimente tovarășești, au adresat felicitări calde popoarelor Uniunii Sovietice, urîndu-le noi succese în înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XXV-lea al P.C.U.S., în opera de edificare cu succes a societății comuniste, în lupta pentru pace și colaborare între popoare.

DOINA IOVĂNEL

ELECTROTIMIȘ — un colectiv care și-a făcut de la început o tradiție din promovarea noului

Prin toamna anului 1971, Arké Marcus, pe atunci inginer șef la Electrobanat, a primit cu plăcere misiunea ca, în paralel, să organizeze munca pe șantierul viitoarei întreprinderi Electrotimiș. Își aduce aminte că la primul drum pe șantier a trebuit să-și salte picioarele în mașină, ca să nu se ude, înaintind cu greu printre gropile și stuful de pe malul piriului Sobokeasa, unde era amplasată construcția. Astăzi, primul țărș, primii stâlpi, birourile încropite într-o încăpere căpătată de la Întreprinderea de panglici, și cursurile de calificare ținute în sălile clubului C.F.R., cursuri care au dat muncitori de înaltă calificare ca: Dobșan, Grebendinger sau Varga, sint toate de domeniul amintirilor romantice.

Cum a început cu acoperișul, inginerul A. Marcus a fost numit director, în 1972, și a hotărât ca birourile să fie mutate de la Panglici direct între mașini, de unde urmăreau derularea investiției lor, dar și formarea oamenilor și asigurarea documentației; din 17 ianuarie 1973 întreprinderea a început să producă, așa cum zice titulatura, matrițe, scule și utilaje tehnologice pentru industria electrotehnică, o titulatură lungă și care pentru neinițiați, pesemne, nu spune prea mult. Profilul fabricii nefiind bătut în cuie, aveam să aflăm că oamenii de aici execută aproape numai prototipuri și de aceea, poate, își caută tot timpul de lucru în industrie, ei trebuind să asigure soluționarea la timp a tuturor problemelor ridicate de producție. Ca să luăm un exemplu, în 1972, pe cind întreprinderea nu exista, nucleul de specialiști a fost solicitat să realizeze o mașină pentru formatul capetelor la tuburile fluorescente. Era o lucrare grea și s-au găsit destule voci sceptice, numai că primii pași, pași de care adesea depinde întreg marșul, trebuiau făcuți. Directorul A. Marcus mărturisește că pentru a acoperi planul cu comenzi au fost obligați să nu spună niciodată nu. S-au angrenat în tof felul de lucrări, atit la utilaj tehnologic, dar și la stanțe și matrițe, experimentind o gândire originală în ceea ce privește

lansarea și conducerea producției, gândire care pînă acum le-a asigurat îndeplinirea și depășirea planului lună de lună și an de an, intrind la capitolul tradiție al tinerei întreprinderi, ce împlinește în curind cinci ani de activitate. Asta poate să explice niște cifre: 800 utilaje noi asimilate pînă astăzi și aproximativ 40 000 de stanțe și matrițe.

Se mai întâmplă în unele locuri să se piardă energie și să se frămînte colective întregi spre a găsi argumente pentru a demonstra de ce nu se poate face un lucru, și adesea este mult mai ușor să fie găsite căile de rezolvare. Gîndirea originală a permis tinărului colectiv, alături de grija pentru formarea cadrelor ca preocupare permanentă, să obțină încă un atu important în pregătirea producției, atu care face posibilă scurtarea perioadei dintre concepția și realizarea unui produs nou, cu o accelerare a procentului de la concepție la realizare. De

multe ori proiectul este făcut la institutul X, îl preia o întreprindere Y și execută tehnologia, urmează producția și aici apar poticneli inerente. La Electrotimiș a fost creată o secție de proiectare proprie, o secție puternică și ea scutește întreprinderea de acest du-te-vino între proiectant și executant. În fruntea ei se află inginerul Costea Atanasie de la care aflăm că gîndirea originală de care am vorbit se materializează prin niște consilii tehnice formate din proiectanți, tehnicieni și muncitori de o înaltă calificare, precum lăcătușul I. Nedescu și Fr. Sipoș. Se anunță tema, se discută tehnologia și principiile de care trebuie să țină seama la elaborarea documentației, iar la avizare participă muncitorii, șefii ai echipelor care execută lucrările. Reușitele, datorate în mare parte seriozității arătate încă de la început, nu vin întotdeauna repede. Se încearcă toate posibilitățile, se experimentează mult, și nu

se întâmplă să nu fie găsită soluția potrivită. Mașina de răsucit cablu telefonic a fost experimentată cinci luni, dar nimeni n-a cedat. Proiectanții se aflau mai mult în secțiile productive decit în fața planșetelor. De mașina pentru formatul capetelor la tuburile fluorescente s-a ocupat inginerul Al. Deac după ce s-a consultat cu muncitorii, a proiectat tehnologia de fabricație, apoi, fiind primul care a fabricat cortina dintre proiectare și execuție, a trecut nestingherit să conducă executarea mașinii și apoi montarea ei la Tirgoviște. Mașina despre care vorbim, produsă pînă atunci doar de Japonia, merge și este solicitată chiar la export. La fel s-a întâmplat și cu mașina de prelucrat prin electroeroziune. Reprezentantă a unei industrii de vîrf, realizează cote de toleranță mai înalte decit cele similare produselor similare în Europa doar de Elveția. Ingerul Costea Atanasie se mindrește că cineva a dat bine tonul și au de la o tradiție, iar experiența și greutatea celor cinci ani le dovedesc că oamenii pot face totul.

Referitor la folosirea tuturor capacităților productive, precum și la dotarea lor cu utilaje pentru creșterea volumului producției la mia de lei fonduri fixe, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, sublinia în evințarea ținută la recenta plenară a C.C. că se are în vedere ca pînă în 1980 să ajungem la cel puțin 1 200 lei producție la 1 000 lei fonduri fixe. Aici, la Electrotimiș au fost realizați, în 1976, 1 276 lei la mia de lei fonduri fixe, anul acesta se estimează la 1 440 lei, iar în 1980, 1 906 lei.

Ținînd seama de necesitățile economiei și în dorința de a crea o unitate care să asigure integrarea cercetării-proiectării cu învățămîntul și producția, întreprinderea Electrotimiș își propune să devină un grup științific productiv, adică o unitate care să imbine activitatea de cercetare-proiectare cu producția, prima ca foarte importantă, iar activitatea industrială va reprezenta specificul unității și va deține ponderea.

ION PREDOȘANU

Întreprinderea de tricotaje ZIMBRUL Suceava

Saltă de pe ultimul loc pe ramură, pe primul

TREPTELE ASCENSIUNII

De la sfîrșitul anului 1973, Întreprinderea de tricotaje ZIMBRUL din Suceava mergea din ce în ce mai rău. În anul următor și în prima parte a lui 1975 coborîrea a continuat pînă cind, în palmaresul rezultatelor muncii, unitatea a ajuns pe ultimul loc între cele 33 de întreprinderi similare. Evident, se impuneau măsuri hotărîte. Conducerea întreprinderii a fost schimbată. Nerealizările atinseseră un nivel astronomic; 14 vagoane de produse trimise la export au fost returnate de beneficiari datorită calității necorespunzătoare. Noul director — inginerul Traian Dominte — instalat la 11 iulie 1975, găsea unitatea în această situație economică deplorabilă la care se adăuga o stare de spirit a muncitorilor profund nemulțumiți de felul cum mergeau treburile. În lipsă de comenzi, vechea conducere acceptase cu seninătate diminuarea numărului de lucrători. Circa 1 000 de oameni au părăsit astfel unitatea în care se calificaseră. Unul din primele lucruri pe care le-a decis fără ezitare noul director a fost oprirea acestei practici dăunătoare. „Trebuiau găsite soluții de redresare și păstrați muncitorii odată calificați. Era absurd și păgubitor să dăm afară o parte din ei, ca apoi să calificăm alții. Apoi mai era și un alt lucru la care aveam datoria să ne gîndim: o tricotoare care pleca de la noi nu mai putea lucra în Suceava decit dacă se recalifică...” Cu sprijinul și înțelegerea organelor locale ale județului au fost găsite pînă la urmă soluții și omește și eficiente. După instalare, primul gînd al lui Traian Dominte a fost să cunoască bine întreprinderea. „Cam o lună și jumătate, la început, m-am îndeletnicit, în liniște dar stăruitor cu cunoașterea activității cadrelor de conducere, de la directori — sintem trei — pînă la maistrul de secție. În același timp am observat cum muncesc oamenii, ce face fiecare. Nu mă grăbeam să dau indicații și sarcini. Am stat de vorbă calm și apropiat cu multe sute de oameni ai muncii”. În felul acesta tabloul real al unității devenea din ce în ce mai clar ca și măsurile ce se impuneau. Nu era greu să fie observată inactivitatea cadrelor de ingineri și maistri devenită obișnuință în umbra unei și mai mari inactivități a fostei conduceri. Bîntuia o mare indiferență față de condițiile tehnico-organizatorice ale producției ca și față de problemele oamenilor. Toți inginerii lucrau numai în

schimbul I, cum lucrau, dealtfel, fără excepție și echipele de intervenție care — normal — ar fi trebuit să asigure tot timpul asistență tehnică pentru cazurile de defecțiuni accidentale la utilaje. Ca să nu mai vorbim de faptul că, în felul acesta, reviziile planificate, executindu-se într-un singur schimb, durau exagerat de mult. Controlul tehnic al calității era adesea superficial, lucru care contribuia în bună măsură la refuzurile ce aduseseră unității o jalnică celebritate. Pe deasupra, în unitate se consumau „cu simț de răspundere” băuturi alcoolice. În fiecare dimineață personalul de îngrijire trebuia să facă debarasarea: zeci și zeci de sticle goale așteptau să fie scoase... din schimb. „Iar, ca un soi de corolar al acestei stări de vraiste și debandadă, ne spunea zilele trecute directorul Traian Dominte, în întreprindere era de notorietate publică faptul că unii furau pe capete. Nu degeaba la jumătatea anului 1975 consumurile specifice la fire erau deja depășite cu 52 000 kilograme. În ansamblu, însă, vorbind de muncitori, mă convingeam tot mai mult că am de-a face cu un colectiv bun, cu oameni care puteau face treabă excepțională în condiții de disciplină generalizată și de deplină responsabilitate.”

Dezmorțiți din apatia din neîncrederea care domnea în unitate, toți oamenii harnici, adică majoritatea zdrobitoare a personalului muncitor, au sprijinit noua conducere în lupta pentru repunerea întreprinderii pe picior de rentabilitate. La sfîrșitul anului 1975 fuseseră deja recuperate cele 52 de tone fire cit măsura în vară depășirea consumurilor specifice, ba chiar se realizaseră la acest capitol economii de trei tone. Tot astfel, o dezastruoasă rămînere în urmă la planul de beneficii fusese recuperată, astfel că pe ansamblul activității întregului an întreprinderea înregistra mai bine de opt milioane de lei beneficii. Concomitent cu măsurile ferme de îmbunătățire a atmosferei morale și contribuind efectiv la aceasta, activitatea a fost organizată riguros pe schimburi... chiar și pentru cadrele ingineresti. La început, unora nu le-a convenit, dar s-au convins repede că nu-și mai puteau permite să facă orice. Printre o bună și permanentă asistență tehnică au dispărut situațiile în care mașinile stăteau pentru

că lipsea o piesă de schimb. Calitatea controlului tehnic al calității trebuia neapărat ridicată. Au fost selectați oameni foarte bine pregătiți — situație nouă, în fundamental contrast cu cea anterioară. Pe lângă inginerul Aurelia Popovici care conducea întreg C.T.C.-ul, au mai fost repartizați încă trei ingineri, cite unul pentru fiecare sector mare de activitate. În confecții a fost stabilit cite un maistrul pe schimb cu sarcini de C.T.C., iar pe fiecare linie tehnologică un ajutor de maistrul. „S-ar putea crede că am încercat astfel schema C.T.C.-ului, ne-a spus Aurelia Popovici. În realitate lucrurile stau altfel. Înainte eram 400; acum sintem 312. Diferența de pregătire, de corectitudine și de exigență explică însă rezultatele foarte bune din ultima vreme. Avem oameni la punctele cheie pe fluxul tehnologic. Datorită nominalizării articolelor și culorilor pe formații de lucru și schimburi știm exact cine și ce lucrează. Pentru orice defecțiune este chemat imediat omul la rampa de control și se discută cu el pe loc.

O altă pirghie folosită din plin pentru ridicarea nivelului întreprinderii este autoutilarea. Acum în atelierul unității se produc nu numai piese de schimb ci și utilaje și nu numai pentru nevoile proprii ci chiar pentru alte întreprinderi din centrală. Iar dacă la ZIMBRUL imprimarea manuală a confecțiilor a fost înlocuită cu un procedeu modern, acest remarcabil și răsunător succes — imprimarea manuală și practică încă în toată lumea, ne spunea Traian Dominte — acest succes, zicem, nu se datorește numai inginerului Ștefan Dumitriu, inventatorul mașinii rotative de imprimat produse confecționate în patru culori, ci, în bună măsură, directorului; care a avut curajul să creadă în ideea lui Ștefan Dumitriu atunci cind nimeni nu-l sprijinea și toată lumea îl privea ca pe un nebun deși nu i se spunea asta chiar pe față. Noul director a cutezat să riște o investiție și a obținut astfel o performanță tehnică. Mașina lucrează de un an și jumătate. A adus peste cinci milioane de lei beneficii. Autorul ne-a spus cu mindrie calmă că, în curind, ea va fi utilizată în toate întreprinderile similare din țară.

Cu astfel de schimbări organizatorice și ale stării de spirit, în planul încrederei și entuziasmului oamenilor, colectivul de la întreprinderea suceveană a reușit ca, din 1974 pînă în prezent, să urce, de pe ultimul loc, în fruntea clasamentului hărniciei celor treizeci și trei de unități ale centralei. În ultima vreme, calitatea produselor exportate a statornicit excelente relații între unitatea noastră și beneficiarii externi. De curind, ca și alți parteneri, firma CAREL din Franța și-a exprimat satisfacția pentru modul cum s-au executat și livrat comenzile în acest an și a precizat că pentru 1978 dorește să mărească volumul de comenzi.

Creșterea permanentă a ritmurilor și a productivității muncii, alături de un întreg ansamblu de factori cu efect asupra

eficienței economice contribuie decisiv la pregătirea condițiilor de reducere a săptămîinii de lucru în anul viitor. „Au fost stabilite colective de ingineri pentru rezolvarea unor probleme importante și dificile, în afara sarcinilor de serviciu sau ca să zic așa, de leafă, ne spunea ing. Ana Cojocaru, șefa atelierului de proiectare. Unul din aceste colective — din care fac și eu parte — se ocupă de analiza valorii produsului. Pot să vă spun că am pornit cu dreptul. Am terminat de curind studiul pe care l-am intitulat analiza valorii la un costum trening din bumbac pentru copii. Rezultatul? Vom obține 725 000 lei beneficii în plus pe an la acest produs!”

Caracterul științific și profund democratic al conducerii activității își spune și el cuvîntul. „La sfîrșitul lui 1975 — ne relata directorul Traian Dominte — am făcut un test larg ca să aflăm părerile oamenilor asupra posibilităților de îmbunătățire a activității. A durat doar 30 de minute. N-a semnat nimeni. Pe baza acestui test am întocmit tot programul de măsuri tehnico-organizatorice pentru 1976 pe care l-am hotărît în colectiv. La sfîrșitul lui 1976 am făcut la fel. Așa vom face și anul acesta. E foarte eficient”. Evident una din explicațiile rezultatelor de prestigiu, a ascensiunii spectaculoase parcurs de unitate în ultimul an și jumătate stă tocmai în stilul de muncă — dinamic, modern și științific — impus de noua conducere. „Oamenii aveam. Trebuia doar să știm să-i folosim...” spunea zilele trecute Traian Dominte, urmîrindu-și parcă un gînd dincolo de dialogul cu reporterul. Azi directorul acesta deosebit de exigent este iubit în întregii unitate chiar și de ce cu care, la început, a trebuit să lupte pentru a-i debarasa de propriile lor inerii Azi, însă, oamenii nu mai așteaptă pentru a adevărații trei zile, sau săptămîni în trei pentru o audiență la director. Azi — în afară de cele două cămine pentru nefamiliști de cite 100 de locuri — muncitorii mai au o splendidă camină de 900 de locuri și două cămine pentru copii cu 120 de locuri, iar în decembrie va fi gata o creșă cu 100 de locuri. Toate acestea realizate în regie proprie, cu muncă patriotică de către personalul muncitor al unității în imediată apropiere a acestora. E semnificativ faptul că atunci cind unii dintre ei i-a ars casa, din inițiativa directorului tovarășii săi de muncă au sîrînit 25 000 de lei ca să-l ajute și au participa în timpul lor liber la amenajarea noului său cămin, acesta fiind numai unul din multele gesturi de adîncă omerie ce fac astăzi din colectivul de aici o mare familie muncitorească, o admirabilă familie care-și cinstește emblema prin produse căutate tot mai mult în țară și peste hotare, în atitea alte țări în care partenerii învățați să pronunțe și să caligrafieze din ce în ce mai des și cu mai mult respect numele și adresa întreprinderii românești.

DORIN GHERGHINESCU

O situație greu de schimbat la Iași

Lipsa pieselor de schimb

Iată-ne, împreună cu Mihai Niță, președintele cooperativei „Prestațiunea”, la unitatea Auto-Service nr. 34 Păcurari din Iași, unde Ștefan Hartingher, șeful unității, ne declară că de foarte multă vreme lipsesc, pentru Dacia-1300, anvelopele, seturile de motor, barele din față și spate, punțile spate. Aceleași piese de schimb lipsesc și la autoturismele Dacia-1100, plus radiatoarele și planetarele. Pentru autoturismele Skoda nu pot fi găsite elemente de caroserie, seturi motor, sau cuzineți bielă.

„Cînd oamenii vin și ne solicită astfel de piese, avea să ne spună în continuare Ștefan Hartingher, ne cerem scuze, deși clienții nu au ce face cu scuzele noastre, și îi rugăm să mai treacă pe la noi, poate că între timp vom primi, prin cine știe ce minune, respectivele piese de schimb. În loc de reparații, o mie și una de nu-uri. Acum, adică de aproape un an, de cînd garanția pentru Dacia o asigură reprezentanța de pe strada Bucium, am început să mai spunem și noi cîte un da. Pe lîngă piesele amintite ar mai trebui să notați absența totală a unor materiale extrem de solicitate, cum ar fi chitul poliesteric, hîrtia hidrozistentă cu granulația 180, sau diverse nuanțe pentru executarea unor lucrări de vopsitorie, adică bleu-68, sau alb-13, ca să dau doar două exemple”.

Și totuși, fericirii sau nefericirii posesori de autoturisme se descurcă. Cum? Apelînd la stocurile diversilor afaceriști care investesc, de exemplu, 5.000 de lei pentru a cumpăra, atunci cînd se găsesc în comerț, patru sau cinci seturi de motor pentru a le revinde apoi cu suma de trei sau patru mii de lei. De unde se subînțelege, am conchide noi,

că în umbra lipsurilor, afacerile prosperă.

Oare nu e de datoria UCECOM-ului ca, în colaborare cu I.A.P.-Dacia, să curme definitiv această penurie de piese de schimb ?!

În chiar plin centrul Iașului, pe strada Costache Negri, la unitatea de reparații TV, din dialogul avut cu Constantin Gelețu, șef de tură la această unitate, aveam să notăm următoarele: „O ducem foarte greu cu piesele de schimb pentru televizoarele aflate în termenul de garanție. La televizorul marca „Sport”, de exemplu, nu avem tranzistorul A-113, transformatorul de rețea, diodele D40-C2, B40-C3 200 sau Asz-17, ca să nu mai vorbesc de celebra și mereu absentă PCL-86. Din cauză că ne lipsesc aceste piese, iată, la ora actuală, avem în depozit peste 40 de televizoare pentru care așteptăm să ne vină piesele de rigoare. Pînă anul trecut, dacă nu aveam piesele respective, ne puteam adresa direct reprezentanței „Electronicii” din Iași. Dar printr-o adresă a nu știu cui, celor de la reprezentanță nu li se mai dă voie să ne livreze direct, ci numai în baza unor dispoziții. După părerea mea, acest mod de a rezolva niște neajunsuri cunoscute de toată lumea este încă un pas spre birocrație”.

Și, într-adevăr, cuvîntul birocrație nu a fost folosit întîmplător. Iată care sînt demersurile pe care trebuie să le facă unitatea și cooperativa și Uniunea județeană a cooperativei meșteșugărești în cazul cînd li se prezintă un televizor pentru care nu au piese de schimb. Deci, în termen de cinci zile se constată defecțiunea. Dacă unitatea nu posedă piesa respectivă, în caz că tele-

vizorul este în termen de garanție, face o adresă către conducerea cooperativei. Cooperativa, la rîndul ei, face o adresă către U.J.C.M., de unde o altă adresă pleacă spre UCECOM. După 30 de zile, unitatea primește sau nu primește piesa de schimb. În tot acest timp cetățeanul vine și tot vine, din trei în trei zile, și întreabă ce e cu televizorul său, de ce nu vor depanatorii să-l repare. Nu de puține ori televizorul, datorită unor prea îndelungate depozitari cade total din garanție, caz în care aparatul trebuie să fie returnat comerțului, dar nu de puține ori depanatorul a fost obligat să plătească din propriul său buzunar operațiile de redare a aspectului comercial, aspect deteriorat în timpul depozitării.

„După cum se știe, avea să ne spună în continuare șeful de tură, Gelețu, toată lumea luptă pentru calitate. Oare ce au de spus cei de la „Electronica” în legătură cu menținerea, an de an, a acelorași și acelorași defecte?”

Subscriem la această întrebare, mai ales că trimestrial sînt trimise pe adresa sus menționată întreprinderi șute și sute de rapoarte în care sînt specificate defecțiunile și frecvența lor la aparatele produse de „Electronica”. Rapoartele sînt întocmite, dar defecțiunile rămîn aceleași. Atunci, la ce bun rapoartele, sau unde anume este calitatea ?

Și totuși, ca și în cazul posesorilor de autoturisme, oamenii se descurcă, apelînd la același comerț ilicit, adică afacerismul, pe care îl generează nepăsarea, birocrațismul sau indecizia unor factori de răspundere care nu asigură piesele de schimb.

VICTOR NIȚĂ ■

La Urziceni:

O rețea de servicii cu multe verigi lipsă

La 6,37 acceleratul de Galați oprește pentru un minut în gara Urziceni. Prin fluxul și refluxul de călători, în grabă doi oameni încearcă să urce într-un vagon o mașină de spălat rufe. Cînd garnitura se pune în mișcare, omul rămas pe peron îmi explică: „O duce cumnatul la reparat, la Brăila”. „Dar aici, în Urziceni, nu se poate repara?” Cel întrebant face un gest scurt de lehamite, cu mina, și se depărtează. Fără să vreau, ancheta mea debutase încă din gară.

La prima vedere, în Urziceni există suficiente unități care prestează servicii către populație: 42. Dar tot la prima vedere se poate constata o sărăcie a tipurilor de servicii: mai precis au o slabă diversificare. Evantaiul serviciilor se deduce cu ușurință dacă sînt comparate diferitele cifre din planul de producție al cooperativei „Unirea meșteșugarului”. Doar o pătrime din acest plan este afectat sectorului, de care vorbim, iar restul unor producții de serie precum confecțiile de covoare etc. Nu spune nimeni ca o cooperativă meșteșugărească să nu realizeze și o producție de serie și apoi s-o comercializeze, mai ales cînd există posibilități materiale pentru așa ceva, inclusiv tradiție. Numai că și în acest domeniu se semnalează stocuri supra-normative: materii prime și materiale, cele mai multe de natură textilă, produse finite nevîndute, vreo 29 de articole etc.

Rămînînd deci la obiectul anchetei noastre, constatăm că pînă în momentul de față la serviciile destinate sectorului electro-casnice s-a realizat impunătoarea cifră de 1,5 lei pe cap de locuitor. Adică, după cum se vede, ceva mai mult decît nimic. Cifre nu cu mult mai mari ilustrează și „activitatea” altor sectoare: radio tv, reparații auto etc. Oare locuitorii orașului sînt hotărîți cumva să-și rezolve toate treburile gospodărești singuri și ocolesc unitățile cooperativei? În unele cazuri nici măcar n-au ce ocoli. Dacă cineva vrea să ascute o foarfecă, un cuțit de bucătărie, trebuie să plece frumos cu ele la București sau la Brăila. Culmea e că însăși cooperativa este nevoită să procedeze la fel. La fel se întîmplă și în cazul unui simplu stilou; de notat că în oraș numai elevi, posesori deci virtuali ai acestui mijloc comun de scris, sînt cîteva mii. Dacă ai o mapă,

o servietă din piele sau haină din același material și dorești o mică reparație o pornești de asemenea la drum: cooperativa produce așa ceva, dar nu repară.

Și totuși, cum spuneam la început, există un număr mare de unități de deservire. Să vedem însă cum funcționează acestea. La unitatea pentru reparat produse electrocasnice, o încăperea mare și goală, stăm de vorbă cu Petre Năstase, de profesie electrician, lucrînd în construcții și instalații industriale. Cu toate că n-are calificarea adecvată, ar putea face mai multe reparații dacă „am avea aici cîteva scule bune și piese de schimb. Nu avem rezistențe pentru nici un fel de aparat electrocasnic. Nici măcar sîrmă de nichelină fiindcă am confecționa cele necesare pe loc”.

Alături, la radio-tv, proaspătul șef de unitate declară, cu oarecare amărăciune: „Avem greutăți cu unele materiale, nici tarifele nu mai corespund. Au apărut tipuri de aparate care au module noi și pentru reparația lor nu avem prețuri”. În plus, unitatea nu este dotată cu cele de trebuință: există un singur voltmetru pentru trei oameni, se lucrează fără

sursă protejată de tensiune etc. Și nici lucrătorii înșiși nu manifestă prea multă inițiativă atunci cînd este vorba de propria gospodărire: un vobuloscop, nou-nouț, este nefolosit fiindcă îi lipsesc niște cordoane de legătură.

Ar mai fi și alte exemple de acest fel. Credem însă că am consemnat suficiente cazuri ce pot constitui tot atîtea probleme de rezolvat. Noua conducere a cooperativei intenționează, cel puțin așa am fost asigurați, să înființeze noi unități de deservire și să trimită la specializare, în diverse orașe, oamenii necesari. În fapt însă, lucrurile trenează. Uneori se invocă lipsa de spațiu; cooperativa a înființat însă recent, într-un bloc nou, o unitate pentru vinzarea produselor de serie. După cum declară și gestionara acesteia, Stela Dobre, vinzarea este aici însă aproape inexistentă. Dar nu spațiul e principala cauză, pentru care funcționează atît de precar serviciile la Urziceni. Ceea ce se impune, este o acțiune masivă de reorganizare a întregii rețele de servicii în sensul diversificării și îmbunătățirii lor pentru a răspunde tuturor cerințelor populației orașului.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

CONDICA NOASTRĂ

DE SUGESTII ȘI RECLAMAȚII

**Garantat 18 luni —
valabil 36 (!)**

Termen de garanție. Perioadă determinată pentru care o întreprindere producătoare asigură calitatea unei mărfi. Noțiune care, mai mult decît atît, trebuie să reprezinte onoarea, bunul simț, probitatea, responsabilitatea aceluia care admite, acceptă un produs ca fiind bun, adevărat, autentic; valabil, deci. Ne interesează felul în care se respectă termenul de garanție, nu în calitatea de reporter, ci, transpunîndu-ne în cumpărătorul, cel de toate zilele, dornic să consume un produs sau altul, fără nici un fel de prejudecată.

Coborîm dintr-un tramvai în stația „Podul B. P. Hasdeu”. Intrăm în „Magazinul alimentar cu autoservire”. Găsim mai multe produse alimentare cu termenul de garanție depășit. Făina de orez, de exemplu, fabricată la moara din Brăila în ziua de 3 septembrie 1977 (valabilitate 30 de zile), se mai vindea și în 8 octombrie. Crema de piersici (produs pentru copii — „Recomandat de Ministerul Sănătății”), cu data de fabricație din 30 august 1976, garantat 12 luni, se mai oferea beneficiarilor după 5 săptămîni de la expirarea termenului de garanție. Șerbetul („lapte cu pudră mere”) fabricat în 10 mai 1976, garantat 60 de zile, se mai afla în magazin la un an și 90 de zile de la data expirării valabilității...

Complexul comercial alimentar nr. 2, „Drumul Taberei”. Treceam de la un raion la altul, ascultăm opinii, sesizări și intervenim în diferite dialoguri. Ca să ne întregim impresiile formate, ne folosim de procesul-verbal, din 29 septembrie (din registrul unic de control), încheiat de echipa de control al oamenilor muncii de la I.M.E.B. Spicium din constatările făcute: „...Aprovizionarea cu lapte este corespunzătoare notelor de comandă, cu excepția sortimentelor „Sana” și „Chefir” care s-au livrat cu mult peste cerințele unității”. Se menționează că „aceste două produse în loc să fie livrate zilnic, se aduc la două-trei zile și, citeodată, chiar la o săptămînă”. Deci, producătorul, întreprinderea de industrializare a laptelui Militari, oferă „Sana” și „Chefir” într-o zi pentru două, trei sau 7 zile, în timp ce termenul de garanție al acestora este de 24 de ore.

Produsele care se expediază în lăzi, margarina vegetală, de exemplu, nu are termenul de garanție pe pachete, numai pe lăzi. De unde să se știe că valabilitatea acesteia este de numai 30 de zile? Același lucru la ouă. Praful de clătite se mai vindea și după două luni de la expirarea termenului de garanție. Pe pachetele cu drojdie apare „durabilitate — 7 zile”, dar, nu apare data fabricației. La alte sortimente (fileuri de sardine în ulei) apare „produsul garantat” timp de 20 scrisă în creion. Oare 20 de zile sau 20 de luni? Rămînem uimiți la raionul „conserve”. Gemul desert, produs al fabricii din Tirgu Neamț, are pe etichetă două inscripții care se bat cap în cap: „Termen de garanție — 18 luni” și „Valabil — 36 de luni”. Gemul de zmeură, fabricat la Topoloveni, la fel. Deci, prin termen de garanție cele două unități înțeleg că au obligația de a răspunde de calitatea mărfii produse o perioadă de 18 luni, iar, prin valabil — marfa este recunoscută, admisă, acceptată ca fiind bună 36 de luni? Aceiași nedumerire, cînd n-am putut identifica cine fabrică conservele care conțin „mază verde mijlocie” cu atît mai mult cu cît cutiile ruginesc. (!) Întreprinderea „Fragus” din Caracal, în schimb, garantează pentru conservele cu roșii în bulion 36 de luni, dar uită să treacă data fabricației. De asemenea, fabrica din Vălenii de Munte asigură valabilitatea costețel cu fasole boabe 24 de luni. Oare pentru cîți ani se pot considera valabile produsele acestor două fabrici pentru a nu fi dăunătoare organismului? Organele sanitare, autorizate în verificarea valabilității produselor, nu trebuie să treacă cu vederea depășirea termenului de garanție, cu atît mai mult cu cît acesta reprezintă perioada în care produsele posedă toate calitățile nutritive necesare unei hrăniri raționale a populației.

VASILE ȘANDOR ■

frumusetea se mentine, numai cu săpunuri fine

Chiar dacă nu beneficiază de unele servicii, locuitorii din Urziceni nu duc lipsă, în orice caz, de săpunuri fine, după cum se poate vedea din această fotografie. Oare să fie atît de bune încît să spele o asemenea pată, ca această reclamă de prost gust, de pe obrazul orașului ?

„Nu uita de unde ai plecat!” A uitat, dar și-a adus aminte

— Nu mai scrieți despre tărăboiul de la noi. Ce a fost a fost, lucrurile s-au lămurit, acum plutim cu toate pinzele sus. În plus, avem șanse să ieșim primii în întrecere și ne-ar putea strica la punctaj.

Mărturisim că pe noi tocmai așa-numitul tărăboi ne-a interesat — nu fiindcă, din fire, am vădi predilecție pentru asemenea manifestări zgomotoase, ci fiindcă doream să aflăm mai multe despre modul în care colectivul unei importante întreprinderi industriale a împiedicat ca lucrurile să ia o turnură nedorită. Tocmai în acest sens credem edificatoare experiența pur umană de la Întreprinderea de aparatăj electric de instalații din Titu, cu atât mai mult cu cât beneficiază de perspectiva pe care o dă scurgerea timpului și care, singură, poate confirma justetea unor măsuri și a unor reconsiderări. Din acest motiv sperăm că articolul de față, departe de a dăuna la punctaj, va constitui un imbold și poate chiar va insufla colectivului o nouă mândrie.

Desigur, ar fi fost preferabil ca toate să se fi desfășurat de la bun început ca la carte: după inaugurarea festivă și atingerea parametrilor proiectați — cum se spune — mașinile să duduie plăcut, oamenii cu drag să muncească, direcția să aplice în practică toate legile și dispozițiile în vigoare, inclusiv cele însușite la reciclarea la CEPECA. Or, și la întreprinderea din Titu oamenii, ce-i drept, munceau, mașinile duduiau, cifrele se orinduiau, rotofeie, în statistici, iar produsele suplimentare — în rafturile magaziei. Numai că produsele cu pricina, în valoare de mai multe milioane de lei, aveau o hibă: lipsa lor principală consta în aceea că lipseau cu desăvârșire. Șeful biroului desfacere semna de primire, marfa era preluată în depozit, la organele superioare se raporta îndeplinirea, ba chiar depășirea planului, se primeau felicitări, în timp ce directorul, directorul adjunct, șeful biroului desfacere și alți șefi gindeau: „Noroc că nu știu ei ceea ce știm noi!”

Întreprinderea din Titu ocupă un loc destul de important în industria noastră electrotehnică, în calitate de furnizoare de prim rang de aparatăj electric de joasă tensiune. Produsele ei sunt încorporate în tablourile de distribuție electrică, în prize și în întrerupătoare, în autoturisme, în instalațiile de automatizare pentru rafinării, în panourile de comandă ale navelor noastre de mare tonaj și în locomotivele diesel electrice. Unde s-ar fi

ajuns dacă nu s-ar fi pus capăt raportărilor fictive, lesne de înțeles.

Și apoi, mai erau cavouriile. Bizară legătură între aparatăjul electric de joasă tensiune și monumentele funerare, dar, la un moment dat, ea a existat.

Și apoi, mai era chestia angajărilor contra 500 de lei și doi curcani, 300 de lei și un vițel ș.a.m.d.

Ne oprim aici. Suficient să spunem că însuși colectivul a găsit forțele ca să stirpească aceste practici nedemne. Să pună capăt arbitrarului, să îndrume conducerea pe un nou făgaș.

Muncitorii din uzină, cu domiciliul în Corbiș Mari și Uliești, au protestat împotriva matrapazlicurilor acelor șefi mai mititei față de care, se pare, direcția nu lua nici un fel de măsuri. Ei arătau, de pildă, că un anume N.V. (care azi nu mai lucrează în fabrică) „s-a angajat cu specialiști de la uzină în anumite construcții de cavouri la mai mulți cetățeni din Corbiș Mari și Uliești”. În ziua respectivă echipa de automatisti profilată temporar pe cavouri era pontată la fabrică... Același N.V. mijloca angajarea în întreprindere după criteriul zootehnic-financiar: „500 de lei și doi curcani, 300 de lei și un vițel de 30 kg.” Și nu a fost un caz, două.

O muncitoare de la atelierul Filetaj. „În numele celor mulți”, l-a criticat pe director „pentru o serie de abuzuri și nerespectarea legilor și indicațiilor superioare de partid”, în special pentru faptul că „s-a raportat fictiv realizarea și depășirea sarcinilor de plan la toți indicatorii”. Iată că o simplă muncitoare s-a dovedit mai grijulie față de prima îndatorire a conducerii întreprinderii — aceea de a raporta cinstit realitatea — decât însăși conducerea!

Alți membri ai colectivului s-au ridicat împotriva faptului că „șeful de echipă nu li se permitea să-și spună părerea, iar atunci când cineva insistă, era pus, practic, în situația de a fi schimbat” și au criticat metoda amenințărilor („mie mi-a spus că-mi dă una dacă mai suflu o vorbă despre stocurile fără desfacere asigurată”). În fine, și fostul șef al biroului de desfacere, care, la cererea directorului, semnase pentru primirea produselor-fantomă și cărău — după cum ne-a mărturisit — milioanele lipsă nu-i dădeau pace nici noaptea, pârându-i-se că se înălțuie într-o sarabandă de coșmar, a scos la iveală raportarea fictivă.

Cercetări amănunțite efectuate de organele competente au stabilit răspunsurile și au aplicat celor în cauză, inclusiv

directorului, sancțiuni severe, fără însă a se recurge la sancțiuni administrative extreme în cazurile în care s-a dovedit că respectivii nu au produs pagube materiale statului și nu au obținut beneficii personale ilegale. Li s-a dat, cu alte cuvinte, posibilitatea ca — pe lângă sancțiunea suferită — să-și răscumpere vina printr-o muncă sporită în aceeași întreprindere. Azi, același colectiv care adusesse critici severe directorului îi relevă, cu bucurie, meritele. Firește, transformările nu s-au petrecut peste noapte, ele s-au făurit în plenum eticii și echității socialiste reprezentat de colectiv, care și-a suflacat minceala și s-a pus pe treabă să recupereze timpul pierdut.

Cele întâmplate la Titu sunt destul de complexe. Directorul, bunăoară, și-a legat viața de această uzină, pe care nu a preluat-o la inaugurarea festivă, ci de pe timpul când nu se afla aci nimic altceva decât mlaștină. A muncit alături de constructori, s-a luptat cu noroiul, a înfruntat geruri de minus 25 de grade pe acest cimp deschis tuturor viforurilor. Atât de neplăcut era terenul — ne povestește el — încât un bulldozer lăsat în drum la 8 seara, dispărea ca prin farmec peste

noapte, înghițit de mil, centimetru cu centimetru, în doar câteva ore. A iubit uzina și pe oamenii ei, dar a și greșit față de ei, închipindu-și că îi este permis orice. Doar e director... Înainte de a urma școli înalte și a fi inginerul reputat de azi, a fost simplu lăcătuș ajustor. Din rindul muncitorilor s-a ridicat și tot ei i-au predat pe viu cea mai importantă și poate cea mai dureroasă și salutară lecție a vieții. Azi, el este din nou apropiat de colectiv, ei se mîndresc împreună cu realizările actuale ale întreprinderii: prima în județul Dimbovița în ramura electrotehnică, a doua pe Centrala Industriale de automatizări și telecomunicații, cu bune perspective de a se situa, prin realizarea (de data aceasta perfect reală) a tuturor indicatorilor cantitativi și calitativi, în fruntea întregii industrii constructoare de mașini din județ.

Toate aceste înfăptuiri se răsfrîng dincolo de zidurile uzinei. Cînd s-au bătut primii țarșii, acum cîțiva ani, nu exista în Titu un singur apartament modern, azi sînt 800. S-a creat un puternic grup școlar, iar în 1979 își va deschide porțile o secție de subingineri la specialitățile electrotehnică și mecanică fină, pe lângă Politehnica din București. Fără această întreprindere, Titu ar fi rămas un oraș fără orășeni.

„Tărăboiul” a trecut, oamenii se preocupă de truda și satisfacțiile lor de azi, de împlinirea de mîine, iar cînd le amintim de trecut schimbă vorba. Ar fi însă păcat să se uie lecția privitoare la marea forță a colectivului, dator să amintească oricînd, oricui, cine este și de unde a plecat.

LIONEL NIȚESCU ■

Un moment diurn din viața colectivității noastre, surprins de fotoreporterul Emanuel Tănjală, în Piața Unirii din București

O hotărîre impusă de obște

Schimbarea primarului din Cislău

Cîțiva ani, primarul comunei buzoiene Cislău, Ion Roșca, și-a făcut datoria cum se cuvine, cu brațul și cu mîntea puse în slujba intereselor obștii, întărindu-le sătenilor convingerea că, votîndu-l, au făcut cea mai bună alegere. Cu vremea, însă, Ion Roșca s-a schimbat. A început să creadă despre el că e buricul pămîntului, s-a îndepărtat de comună și de nevoile ei reale, și-a pierdut obiectivitatea de altădată și a început să-i trateze de sus tocmai pe oamenii care-l aleseseră, firește, mai puțin pe prietenii și rudele sale, pe care le-a favorizat din toate puterile și pe toate căile. S-a ajuns astfel în situația în care un oarecare Ștefan Petroșel, economist la Hergheșlia Cislău și naș al primarului, a devenit personajul principal al comunei, tîind și spînzurînd, el făcînd legea la fața locului, influențîndu-l pe Ion Roșca în toate deciziile, luate cel mai adesea în detrimentul intereselor sătenilor. Brigadieră la origine, soția primarului, Maria Roșca, s-a văzut, prin relații și influență, promovată în muncă, bineînțeles că nu după merite și nici după pricepere, devenind mai întîi lansatoare și apoi lucrătoare la serviciul de control tehnic al calității în cadrul filialei locale a întreprinderii bucureștene de confecții „Crinul”. Angajată mereu în discuții neprincipiale cu șeful secției, Constantin Crăciun, pe care nu s-a sfiit să-l sfideze și să-l amenințe în mod repetat, soția primarului a determinat, după investigațiile noastre, plecarea din unitate a vreo 15 muncitoare, sătule de „puterea nemăsurată a primăriei”.

Nevoilor urgente și vitale ale sătenilor Ion Roșca le-a răspuns, în vremea din urmă, cu promisiuni și amînări nejustificate, dovedind indiferență și

nesinceritate. S-a pus, și se mai pune, nu de azi și nu de ieri, ci de cîțiva ani buni, problema canalizării unuia din satele Cislăului, Scărișoara după numele lui. Cetățenii au achitat sume cerute, dar primarul n-a mișcat nici un deget pentru ca prelungirea conductelor de apă cu vreo 500 de metri să se efectueze, echipa de constructori autorizată de primărie să lucreze la Cislău, zidari, dulgheri și așa mai departe, veniți tocmai din județul Ialomița (!!), fiind mereu angajați în „treburi urgente”, altele decît cele cerute de nevoile obștii și, de cele mai multe ori, făcute pe cont propriu. Aceeași soartă au avut-o cererile îndreptățite ale locuitorilor din Buda, alt sat aparținător, de a-și lumina casele cu electricitate, operație pentru care, ca și vecinii lor din Scărișoara, plățiseră la timp și integral sumele convenite, dar în sprijinul cărora primarul n-a întreprins nimic, folosind doar tactica amînărilor și a promisiunilor fără termen.

La Cislău, a spus-o pensionarul Pompiliu Costache în decursul adunării care a stabilit înlocuirea primarului Roșca, aveau cîștig de cauză numai rudele și prietenii lui Ion Roșca sau, în cel mai bun caz, cei care reușeau să ajungă pînă la el prin sistemul relațiilor, firește neprincipiale, sau al unei oarecare cointeresări, manifestată sub diverse forme, de la „cînstea” la bufet pînă la furnizarea unor produse alimentare, între care merele și ceapa s-au găsit mereu la mare preț. Așa s-a făcut că a zăbovit pe teritoriul comunei, în virtutea unei autorizații acordate de primar după o „cînste” cu vin de regiune și fripturi bine rumenite, o panoramă, un bilci de cea mai proastă condiție. Cam la fel au primit aprobare de funcționare și desfacere niște

„fabricanți” de jaluzele domiciliati în Oradea, ale căror venituri s-au rotunjit la Cislău datorită sprijinului primăriei. Pe aceeași potecă, adică prin sensibilizarea lui Ion Roșca, o sumedenie de femei din comunele învecinate și-au găsit locuri de muncă căldute la Cislău, Maria Crețu din Calvini la C.T.C. la „Crinul” etc., deși localitatea respectivă a acuzat și continuă să acuze o lipsă cronică de locuri de muncă pentru femeile sale!! Zadarnic, ca să dăm alt exemplu din cele furnizate de adunarea amintită, l-au criticat comunitățile Gheorghie Vlad și Dumitru Buduș, ultimul secretar al organizației de partid de la uscătorul mecanic, pe șeful unității respective, Constantin Angelescu, nepriceput și abuziv, căci punctul lor de vedere, temeinic fundamentat pe realitate, a fost imediat respins de primar, legat de Angelescu prin bune relații de vecinătate și nu numai prin atît.

Firește, infatuarea și lipsa de obiectivitate l-au rupt pe primarul Cislăului de oameni. Aceștia adresau cereri legitime primăriei, pe unele le rezolva după culoarea ochilor celor ce le semnavă, pe celelalte, cum a fost cea, cît se poate de îndreptățită a ceasnicarului Ion Gheorghiu, singurul meseriaș al comunei, bîgîndu-le în dosare pentru a le uita acolo, necatadixînd să dea vreun răspuns. Pînă acolo a mers Ion Roșca pe calea abuzului și a lipsei de responsabilitate, încît a permis unor locuitori să construiască în detrimentul schiței de sistematizare a comunei, încomitată și aprobată de forurile superioare de partid și de stat ?!

Nu e de mirare că, puși față în față cu un asemenea mod defectuos de lucru, necaracteristic pentru relațiile

existente între cetățeni și organele alese din comunele și orașele României socialiste, locuitorii din Cislău și-au pierdut la un moment dat încrederea în Ion Roșca, informînd în consecință Comitetul județean Buzău al P.C.R. Răspunzînd, ca totdeauna, cu promptitudine doleanțelor oamenilor muncii, organul județean de partid a trimis la fața locului mai multe brigăzi de control, constatînd adevăruri defavorabile muncii primarului, dar încercînd, pe baza rezultatelor bune de altădată, să-l ajute pe Ion Roșca să se îndrepte, să-i deschidă ochii unde și cum a greșit, să-l reapele de oamenii satului. Altfel spus, s-a avut cu el suficientă răbdare, dar toate încercările de a-l readuce pe calea obiectivității și a relațiilor principiale s-au izbit de îndărătnicia și reaua-voință a primarului.

La 26 octombrie, într-o plenară lărgită a Comitetului comunitar de partid, locuitorii din Cislău au fost chemați să-și spună public punctul de vedere. Fără excepție, toți vorbitorii, cei de mai sus, tehnicianul Constantin Grosu, Gheorghie Vasiliu, secretar adjunct al Consiliului popular comunal, și alții au condamnat atitudinea sfidătoare a primarului, lipsa lui de obiectivitate în raporturile cu cetățenii, greșelile lui în muncă. Adunarea a hotărît, în unanimitate, înlocuirea lui Ion Roșca, demonstrînd încă o dată, că stă în puterea colectivității să intervină prompt cînd trebuie să se pună capăt unor nereguli. Nici în timpul adunării despre care scriem, Ion Roșca n-a părut să înțeleagă mare lucru, închinîndu-se în tăcere, arătîndu-se străin de autocritică, deși ar fi avut, după cum am încercat să arătăm mai sus, o suită amplă de argumente să-și o facă.

La Cislău, pe largă vale a Buzăului, pe șoseaua care leagă capitala județului de Nehoiu, am înțeles din discuțiile cu localnicii, nimeni nu regretă plecarea fostului primar. Poate doar omul său de încredere, Ștefan Petroșel, cel care, pînă mai ieri, conducea din umbră treburile obștii.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

La I. A. S. Dăbuleni

Neglijențe din care nu se învață nici cu mintea cea de pe urmă

În toamna trecută, la Întreprinderea agricolă de stat Dăbuleni, județul Dolj, s-a produs o pagubă de 254 297 lei. Conducerea întreprinderii a cumpărat 508 819 kg cartofi pentru sămânță, i-a repartizat pe ferme, iar fermierii i-au depozitat într-un singur loc, în niște solarii vechi. Cum recunoaște și directorul Alexandru Triculete, silozurile au fost improvizate, oamenii s-au bazat mai mult pe rutină și nu pe o anumită tehnologie de insulozare și păstrare a cartofilor. Până anul trecut, deși insulozați în aceleași condiții, cartofii pentru sămânță, aflăm, nu s-au stricat. Astătoamnă însă după mai multe ploii, nivelul apei freactice s-a ridicat, apa a inundat o mare cantitate de cartofi, a depreciat-o. „Putrezeau și se surpau, fără ca noi să știm ce se întâmplă”, ne mărturisea unul dintre fermieri. Organele de cercetare și cele de anchetă penală de la județ au concluzionat astfel: „Inginerul șef Ion Petria, inginerii Marin Glăvan, Vasile Stoian, Jana Sărăcin, Mircea Sărăcin, Dumitru Vasile, Niță Florea, Florian Peta și Marin Mihailica, toți șefi de ferme, au dat dovadă de neglijență în exercitarea atribuțiilor de serviciu. În consecință s-a recomandat ca toți cei amintiți mai înainte să fie puși în discuția colectivului de muncă pentru a se preveni pe viitor asemenea fapte”.

Stăm de vorbă cu directorul întreprinderii, inginerul Alexandru Triculete, deranjat că aducem din nou în discuție o faptă care, evident, nu face nimănui plăcere, dar din care, credem noi, trebuie să tragem toate învățăturile ca pe viitor întreprinderea, statul, noi toți în ultimă instanță, să nu mai fim păgubiți cu produse și sume atât de mari. Aceasta cu atât mai mult, cu cât la I.A.S. Dăbuleni, fiecare gram de producție se obține cu eforturi foarte mari: pământurile sînt slab productive, nisipoase, pe mari suprafețe au apărut bălțiri și, cu toate că întreaga suprafață e amenajată pentru irigație, colectivii întreprinderii lucrează de mai mulți ani cu pierderi planificate. Singura justificare stă în faptul că în viitor aceste

nisipuri zburătoare vor fi liniștite, consolidate prin culturi adecvate, reabilitate. Dar, întorcându-ne la obiectul anchetei de față, directorul, în parte și inginerul șef, „confundă” încă și acum, după ce procesul penal a încetat prin efectul grațierii, voit sau nu, neglijența cu eroismul. Iată cum ne motivează opinia sa:

— Am avut om care înregistra zilnic temperaturile. După sesizările lui, am dispus, în decembrie, ba în noiembrie, pardon, sortarea cartofilor. În decembrie am dispus resortarea lor și mutarea, pentru că apa creștea mereu. În situația asta, sigur, s-au compromis. Noi ne-am realizat însă planul la însămințări: am cumpărat cartofi de la C.A.P. și cu cei salvați, am însămințat întreaga suprafață. Am încunoscintat departamentul, a venit la noi tovarășul Popovici, de la C.F.I., a analizat situația și ne-a recomandat să trecem pagubele pe costuri. Faptul că oamenii au plecat de la nuntă și au venit să mute și să sorteze cartofii nu e eroism? Eu cred că e eroism, dar niște tembeli, care au făcut ancheta, au zis că e neglijență. Ne surprinde, desigur, această încercare de a ne înfățișa o neglijență evidentă drept eroism, este, credem, o mare eroare, de care, poate numai vanitatea sa de vechi director nu-l lasă să se scuture. Nu vrem să folosim alte argumente, că să combatem punctul de vedere profund eronat al conducerii întreprinderii, decât recunoașterea cinstită a mai multor tineri ingineri implicați direct în această neglijență păgubitoare, care, se pare, au tras din necazul respectiv, învățămintele convenite. Discutăm, iată, cu Dumitru Vasile, un tânăr inginer care s-a reintors în comuna natală nu numai cu gândul de a fi „aproape de casă”, ci și pentru a schimba pe cât posibil soarta acestor pământuri slab productive, nisipoase, migratoare. Are 27 de ani, e căsătorit și e vădit necăjit că n-a putut să înlăture o pagubă care, crede el, se putea înlătura: „Multe din cauzele care au determinat această pagubă ni se dato-

renză nouă. Trebuia și puteam să fim mai prevăzători. Știam că locul acela e într-o vale, puteam să bănuim măcar că, după ce atitea ploii, nivelul apei freactice se poate ridica. Este adevărat că exista un muncitor, C. Vircan, care avea obligația să ia zilnic temperatura din silozuri. Dar acest om nu totdeauna a fost controlat. Chiar și când am descoperit pericolul, n-am putut acționa energetic, n-am fost bine organizați, n-am avut oameni suficienți cu care să-l mutăm în alte silozuri. Din aceste cauze, la ferma pe care o conduc, s-au stricat în totalitate 2 500 kilograme”.

— Toți care ați fost implicați în această neglijență sînteți tineri, cu un an, doi sau trei ani de practică. Să însemne asta și o lipsă de experiență?

— S-ar putea. Dovadă că, din acest necaz, am tras învățămintele convenite: cartofii sînt depozitați în silozuri mult mai bune, dotate cu ventilatoare, iar, până acum, starea lor este foarte bună. E drept, unii dintre noi s-au cam speriat, mai ales atunci cînd conducerea Direcției agricole a județului a hotărît ca o parte din pagube să le suportăm noi. Cred însă că nu e un motiv de spaimă, ci mai mult unul care ne învață să fim prevăzători, să stăpînim bine știința de a face agricultură chiar și aici, pe aceste terenuri pe care, sincer să fiu, nu le-ar putea lucra multi”.

Discutăm în continuare cu inginerul Jana Sărăcin. La începutul convorbirii noastre, zîmbește și nu-și asumă nici o vină în toată această treabă. După ce pătrundem mai mult în sfera obligațiilor sale, de șef de fermă, a celorlalți colegi, după ce ne aducem aminte de câteva principii de etică profesională, își dă seama că, într-adevăr, cu mai multă prevedere, paguba se putea evita. „Nu trebuia să insulozăm acolo. Știam că silozurile sînt în vale, că apele se puteau aduna și puteau inunda cartofii. Mai bine făceam niște silozuri mai mici”.

Cam așa gîndesc acum, după ce răspunderea lor penală a fost grațiată, o mare parte dintre cei care au greșit. Evident, oamenii, cei care au calitatea să învețe fie și din propria lor greșală, au învățat și din aceasta. Ne-am fi așteptat însă ca din această faptă, de loc neglijabilă prin efectul ei păgubitor, să se facă, într-adevăr, un caz, să fie mai mult dezbătută în cadrul întreprinderii, al comunei, al Direcției agricole. Secretarul organizației de partid din întreprindere ne mărturisea cu destulă ușurință că nu a convocat o adunare în care să dezbată cauzele și

urmările acestui fapt. Nici ale faptului că, în ultimul timp, în urma unui control efectuat la cele zece ferme au fost sechestrate și predate la Întreprinderea de industrializare a cărnii circa o sută de găște și alte păsări, 25 de porci mari, hrăniți, se înțelege, cu porumbul fermelor. Nici despre faptul că unii dintre muncitorii sezonieri — fapt constat și de noi — sustrag porumb sau legume din fermele întreprinderii. De ce toate aceste fapte care se înscriu direct în sfera Codului penal sînt trecute uneori cu vederea de către unii? Oare nu acuză ele o toleranță dăunătoare față de etica strîmbă a unor oameni? Dezbaterile într-o adunare a oamenilor muncii, cum recomandă documentele de partid, s-ar fi impus cu atât mai mult cu cât, așa cum mai spuneam, în I.A.S. Dăbuleni se lucrează și în prezent cu pierderi planificate. Și pierderile se datoresc ele, în bună parte, aridității terenurilor, dar iată că mai provin și din neglijențe, din sustrageri, din risipă. Anul acesta, de pildă, de pe fiecare hectar cultivat cu cartofi, nu s-a obținut o producție mai mare de 4 000 kilograme! Și aceasta din cauză că, așa cum am arătat, sămînța a fost depreciată. Unei pagube i se adaugă, așadar, alta. Dovadă că nu putem pune toate pierderile, fie ele și planificate, numai pe seama terenurilor, a bălțirilor, stau și producțiile realizate de cooperatorii din Dăbuleni, pe suprafețe învecinate. E drept, terenurile lor sînt ceva mai bune, dar nu cu mult. „În timp ce — mărturisea Oprea Răduț, primarul comunei — diferențele de producție realizate la hectar sînt marle. Dacă în C.A.P. am obținut 4 368 kilograme grâu la hectar, în I.A.S. am obținut doar 2 460 kilograme față de 3 500 planificat. În C.A.P. vom obține 6 089 kilograme porumb, iar în I.A.S. doar 3 500 kilograme. Și, trebuie să mărturisim, cooperatorii nu se bucură de dotarea tehnică și de îngrășămintele chimice de care beneficiază cei din I.A.S.”.

Explicația e una singură: interesul, dăruirea cu care specialistul se apleacă asupra pămînturilor. Fie ele și nisipurile zburătoare. De aceea vrem să credem că pe viitor astfel de neglijențe, de abateri, de dezertări de la datorie, nu vor mai fi trecute cu vederea, discutate în treacăt, ci dezbătute cu toată răspunderea, de toți oamenii, din ele să se poată desprinde, pentru toți, învățămintele temeinice...

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Încerc să înțeleg dezamăgirea și incapacitatea Eugeniei Bindilă din Tîrgu Mureș, care vrea să demonstreze că s-a făcut o nedreptate și nu reușește să convingă. Nu reușește să convingă nu pentru că nu ar avea dreptate, ci pentru că situația sa nu a fost judecată atent. Iată despre ce este vorba. Eugenia Bindilă e farmacistă cu patru ani vechime, a absolvit Facultatea de medicină și farmacie din Tîrgu Mureș cu media 9,54, la repartizare a avut a doua posibilitate de optiune pe țară, este căsătorită, are un copil. Anunțându-se o sesiune-concurs pentru transferări în luna iulie, Eugenia Bindilă și-a depus dosarul pentru un post de farmacistă la unitatea de profil nr. 43 din Sighișoara. Data depunerii dosarului la Oficiul farmaceutic județean Mureș a fost de 3 iulie 1977 iar „examenul de concurs, conform Legii nr. 12/1971 din tematica stabilită de Ministerul Sănătății” a fost fixat la 15 iulie 1977. Pînă acum nimic noul. Iată însă că la afisarea rezultatelor examenului concurs, din rîndul zecilor de candidați, Eugenia Bindilă reușește prima, cu media 9,16 (singura medie peste 9) dar în locul ei, pe postul de farmacist la unitatea de profil nr. 43 din Sighișoara, este numită Lörincz Eva care a intrunit doar media 8,24! În urma contestației întemeiate depusă de Eugenia Bindilă la Oficiul farmaceutic al județului Mureș, i se răspunde astfel: „Cu privire la faptul că ați avut media cea mai mare dintre concurențele care au participat pentru ocuparea posturilor în sesiunea de transfer, respectiv față de 49 candidați ciți s-au prezentat, nici în Legea nr. 12/1977, precum nici în «Normele și metodologia de încadrare, transferare și detașare a medicilor și farmaciștilor din unitățile sanitare» elaborate de Ministerul Sănătății și Uniunea Sindicatelor Sanitare din unitățile sanitare nu rezultă că au prioritate candidații care au obținut media cea mai mare”. Iată un răspuns de un absurd perfect. Cum adică? Pentru ce anume se susține un concurs? Nu pentru a verifica, în condiții profund echitabile și de exigență maximă, care este candidatul cel mai bine pregătit? Atunci ce rost mai are concursul? Doar așa ca să îndeplinim o formalitate? Este absolut evident că răspunsul sub semnătură al Oficiului farma-

cutic din județul Mureș interpretează legea pe de-a-ndoasele.

Citite atent, criteriile de prioritate stabilite de Ministerul Sănătății cu privire la numirea prin transfer într-un post pe bază de concurs, țin cont de aspecte profund umane dar le absolutizează pe acestea față de legile fundamentale ale întrecerii pentru stabilirea celor mai buni, dînd cîștig de cauză candidaților care: a) ei sau soțiile (soții lor) au domiciliul stabil în localitatea unde se află postul scos la concurs ori într-o localitate limitrofă; b) au părinți cu domiciliul stabil în localitatea unde se află postul scos la concurs; c) au domiciliul stabil în județul în care s-a scos postul la concurs; d) sînt căsătoriti și au copii; e) sînt căsătoriti și nu au copii; f) solicită transferul din motive

răspuns la contestația candidatei cu media mai mare, următoarele: „Consiliul oamenilor muncii din cadrul Oficiului (Oficiul farmaceutic județean Mureș — n.n.) la sesiunea din 4 iulie 1977, a hotărît, ținînd seama de indicațiile date de Ministerul Sănătății, ca cel cu trei copii să aibă prioritate față de cei cu doi copii și cei cu doi copii să aibă prioritate față de cei cu un singur copil. Acest lucru s-a făcut înainte de a se cunoaște rezultatele examenelor și cine pentru ce post concurează”. Lăudabilă preocupare pentru copiii candidaților dar, ne întrebăm, de ce nu s-a discutat, tot pînă de la indicațiile din ultimele rînduri ale Ministerului Sănătății, despre prioritate în raport, totuși, de pregătirea și de calificativele candidaților, înțelegînd că interesul nostru, al tutu-

Stefan Gyalui, Imre Vayna, Arpad Haydu, Noemi Halabori și Karoly Csaky, constatăm că de niciunde nu reiese că s-ar fi discutat problema priorității în funcție de numărul copiilor! Deci, răspunsul Oficiului farmaceutic județean Mureș la acest capitol e fals! Ca să nu mai vorbim că nevinovata afirmație prin care se atrage atenția că problema priorității în funcție de numărul copiilor a fost discutată „înainte de a se cunoaște rezultatele examenelor și cine pentru ce post concurează”, este o vorbă în vînt din moment ce dezbaterile s-a făcut totuși după predarea dosarelor și, practic, cu dosarele bine cunoscute! Adică, să reamintim: dosarele s-au predat pînă la data de 3 iulie iar sesiunea Consiliului oamenilor muncii amintită s-a desfășurat a doua zi!

În concluzie: prin examenul concurs pentru ocuparea unui post de farmacist în municipiul Sighișoara, cel mai bun a fost înlăturat desi intrinsece mai multe condiții din cadrul disputelor norme ale Ministerului Sănătății, față de contracandidatul numit de Oficiul farmaceutic județean Mureș. Adică, Eugenia Bindilă este căsătorită, are copil, locuiește într-o localitate limitrofă, a obținut cea mai mare medie la concurs, posedă o vechime de 4 ani în specialitate, în timp ce Eva Lörincz, la egalitate de date civile, a obținut în schimb medie mult mai mică și are numai doi ani vechime în specialitate. În fata acestor fapte, se pune pe drept cuvînt întrebarea: ce rost mai au examenele-concurs de acest tip dacă nu se ține cont de rezultatele lor reale?

Considerăm că soluția de compromis de genul celei oferite de Oficiul farmaceutic județean Mureș prin obținerea unui post suplimentar pentru Eugenia Bindilă într-un laborator de spital din Sighișoara nu este de acceptat. Întrucît, în mod normal, conform pregătirii sale superioare, are tot dreptul să fie încadrată pe postul solicitat prin concurs. Altfel, cum vom stimula nevoia de autodepășire, de perfecționare profesională, întrecerea cinstită, onestă, bazată pe muncă, sîritul de echitate și dreptate?

A. DOHOTARU

ANCHETA SOCIALĂ

Concurs de stare civilă sau de cunoștințe profesionale?

medicale; g) ceilalți candidați în ordinea clasificării. Dacă doi sau mai mulți candidați îndeplinesc aceeași condiție de prioritate, postul se va atribui candidatului care a obținut media cea mai mare la concurs (sublinierea noastră). În cadrul aceluiași criteriu prioritar, atunci cînd mai mulți candidați au medii egale, postul se atribuie candidatului căsătorit. Dacă sînt mai mulți candidați căsătoriti postul se atribuie celui care are copii. Dacă și acest criteriu îl îndeplinesc mai mulți candidați, atribuirea postului se face în funcție de vechimea în munca sanitară”.

Pornind de în aceste criterii nu începem de ce a fost preferată o candidată care, deși are domiciliul în Tg. Mureș, e căsătorită și o mamă a doi copii, a fost clar inferioară sub aspectul calificărilor profesionale, al mediei obținute în concurs și al vechimii, față de Eugenia Bindilă. Simțind peșemne că lucrurile nu sînt în regulă, direcțiunea Oficiului farmaceutic județean Mureș găsește de cuviință să adauge în nota de

rora, este de a promova în posturile cu înalt grad de specializare cadrele cele mai competente și mai experimentate. Aceasta chiar și în sprijinul sănătății copiilor noștri!

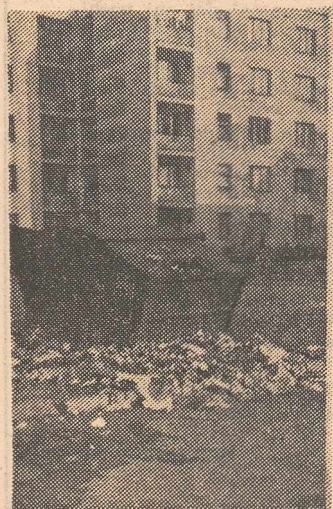
Dar, citind pe toate fețele indicațiile Ministerului Sănătății reproduse de noi mai sus, nu reiese din nici o formulare că devin prioritari în condiții de concurs, candidații cu mai mulți copii, față de candidații cu mai puțini copii. Și atunci, se pune întrebarea: are oare dreptul Consiliul oamenilor muncii din cadrul Oficiului farmaceutic județean să completeze legea cu de la sine putere? Evident, nu. Pentru că, între altele, rolul Consiliilor oamenilor muncii din întreprinderi este să vegheze respectarea legalității! Culmea este însă că urmînd procesul verbal al sesiunii din 4 iulie 1977 invocată mai sus, la care sînt prezenti membrii C.O.M. ca și o seamă de invitați, Vasile Copil, Ōrs Nagy, Mihai Voith, Lucretia Florea, Iulia Pap, Teodor Bordan, Tibor Horvath, Silvia Racolta, precum și invitații:

O sărbătoare a școlii românești: prima promoție — 1927 — a Liceului românesc din Sighișoara și-a celebrat, recent, împlinirea a jumătate de secol de la absolvire. Într-o atmosferă plină de emoție, venerabilul profesor A. Mircea, unul din dascălii primei promoții a liceului românesc de pe malul Tirnavei Mari, a strigat catalogul, primind 17 răspunsuri de la 17 foști absolvenți. După clipele de căldă evocate a anilor care au fost — cu însemnătatea lor pentru învățământul și cultura românească din acest colț al Transilvaniei — adunarea foștilor absolvenți a luat caracterul unei sesiuni științifice, prin comunicările făcute de elevii de ieri, profesorii de astăzi Ion M. Negreanu și Tulu Rașcoț, dedicate unor ilustrații predecesori, profesori și directori ai liceului de odinioară, ca N. D. Dumitrescu-Zoita și Horia Teculescu. (Petre Predică)

Din partea Consiliului județean al sindicatelor Ilfov: referitor la scrisoarea unui GRUP de oameni ai muncii de la fostul I.L.L. Buftea, secția metalurgie Chitila, prin care aceștia sesizează că la începutul lunii iulie 1977 a fost lansată o comandă pentru confecționarea de către echipă a 100 dulapuri pentru scule, dar din lipsă de materiale echipa nu a executat comanda, fiind însă prezentă la lucru, din cercetările efectuate a reieșit că sesizarea este întemeiată. Cum de la 1 septembrie secția mixtă a Industriei locale Buftea a trecut la întreprinderea de produse industriale pentru construcții căi ferate București, semnatarii scrisorii au fost îndrumați să se adreseze judecătoriei sectorului 8 pentru realizarea drepturilor neprimite pe acea perioadă, urmând a li se acorda asistență juridică de către Oficiul juridic al Consiliului județean al sindicatelor Ilfov.

La 10 mai a.c., s-a primit la întreprinderea „Tricoul Roșu” din Arad un transconținer cu 3 686 kilograme fire bumbac 24/1,50% polinoz, de la Filatura de bumbac Vaslui; firul respectiv aparține de fapt întreprinderii textile „Crisana” din Oradea, care dintr-o incurcătură a primit firele noastre, și invers. La 16 septembrie a.c. ne mai sosește un transconținer cu fire bbc 54/1,16% celofibră bobine în cantitate de 3 637 kg; aceasta fusese de fapt comandat de întreprinderea textilă „Zimbru” din Suceava, care la fel primește firul nostru, iar noi pe-al lor. La 17 octombrie sosește un vagon — nr. 225515706722 cu 5 284 kg fire bumbac 20/1, bobine, care însă prin telexul nr. 966/19 octombrie a.c. ne este cerut de întreprinderea „Suceveica” din București; probabil și de această dată firul cerut de noi a ajuns la ei, și invers. Sint de părere să se verifice „cine incurcă firele”. Filatura din Vaslui sau C.F.R.-ul, această situație provocând serioase încurcături și greutăți în procesul nostru de producție. (Petru Mica, gestionar magazie, întreprinderea „Tricoul Roșu”, Arad)

Astfel arată, tot mai des, un număr însemnat de conținere pentru resturi menajere amplasate în diverse locuri din cartierul Focșani-Sud. Momentul surprins în fotografie este fericit, pentru că nu bate vântul; cind se întâmplă acest lucru, tot ce-i în jurul conținereului ajunge prin spațiile verzi, dându-le un aspect dezolant. Conținereul din fotografie este amplasat pe aleea Stadionului, în dreptul blocului cu numărul 10. (Pavel Boboc, Focșani)

Esperanto 90, breviar

— acum 90 de ani a fost inițiată de polonezul L. L. Zamenhof limba internațională esperanto;
— până azi peste 40 000 de cărți beletristice și științifice au apărut în această limbă;
— peste 100 de ziare și reviste sint editate în esperanto;
— 2 000 manuale au apărut în 85 limbi, iar numărul dicționarelor tehnice este de peste 150;
— 25 de stații radio din 20 țări (printre care Sofia, Viena, Pekin, Roma, Zagreb, Varșovia) emit programe în limba esperanto;
— organizațiile turistice și de transport, firme de renume mondial (Fiat, Philips, Skoda etc.) corespundeză, editează materiale de informare în această limbă;
— Asociația Universală Esperanto este în relații consultative cu UNESCO, iar Asociația Mișcarea Esperantistă pentru Pace cu Consiliul Mondial al Păcii;
— arta și literatura românească sint răspândite în întreaga lume și prin această limbă;
— în cadrul universităților populare din București, Brașov, Cluj-Napoca, funcționează și cursuri de limba esperanto;
— revista studențească Napoca-Universitară publică încă din anul trecut curs de esperanto

(Eugen Zagoni)

Mă numesc Ana Stoian și sint cooperatoare în comuna Dănești, județul Dolj. Sufeream de ulcer duodenal. Am fost la mai multe consultări, dar fără folos. Într-un număr al revistei FLACĂRA am citit despre doctorul Ion Pușcaș, din Șimleu Silvaniei, că ar trata această boală cu bune rezultate. Cu revista în mână am mers acolo, iar după un tratament în timpul internării de trei săptămâni și după un regim alimentar de trei luni, m-am vindecat complet. Sint fericită și țin să-i mulțumesc acestui om pentru înalta sa pricepere și conștiință civică, să-i transmit totodată întreaga și fierbinte mea recunoștință pentru că m-a vindecat, pentru omnia și înțelegerea pe care mi le-a acordat atât mie, cât și tuturor celorlalți pacienți.

În anul 1974, lucrind în satul Bunești, comuna Bunești Averești, județul Vaslui, m-am înscris la Cooperativa de credit Ansură, din același județ, de unde am făcut un împrumut pe care l-am restituit pînă la finele anului 1975. Acum lucrez în municipiul Iași și nu mai pot beneficia de serviciul Cooperativei de credit la care am depus un fond social de 600 lei cu chitanța nr. 2923 din 31. 10. 1974. Am făcut pînă în prezent două demersuri către conducerea cooperativei, pentru a putea intra în posesia drepturilor ce mi se cuvin, dar nu am primit nici un răspuns. (Silvia Bostan, strada Churchi 105, bloc F. 5, scara A, apartamentul 3 — Iași)

Pe data de 29 iunie 1976 am declarat pentru autentificare și evaluare la „Oficiul pentru evidența patrimoniului cultural-național” patru tablouri: trei Grigorescu și un Luchian, despre care criticul Remus Niculescu și-a exprimat părerea că ar fi originale. În primele zile ale lunii ianuarie a.c. am revenit la acest oficiu pentru a mă interesa ce se întâmplă cu declarația mea. Aici, întrebind cit trebuie să mai aștept, mi s-a răspuns la secretariat — și spre stupeora mea — că „alții așteaptă de trei ani!” Este oare reală această situație? Iar dacă da, așa trebuie să fie? În declarația mea specificam că unul dintre tablourile de Grigorescu este în stare de degradare, vopseaua cade, sint necesare măsuri urgente de remediere. (Iosif Kușac, București)

Am un fiu în ultimul an la filologie, secția limba rusă, Timișoara. A căutat prin librării și a comandat prin Cartea prin poștă mai multe lucrări, de strictă necesitate, cum ar fi Dicționarele ruso-român și românoruso, „Opere complete” în 9 volume de Dostoievski etc. Nu a reușit să le procure, și faptul, din păcate, nu e singular. Cei în drept, cred, ar trebui să se gindească că multe

În fotografii, două volume de cunoscuți autori români traduse în esperanto

dintre titlurile unor volume ale scriitorilor clasici, apărute masiv prin 1955—1975, s-au epuizat, că noile generații au la rindul lor nevoie de aceste cărți. A împrumuta de la bibliotecă, sau a face lectură în sala acestei biblioteci, nu este suficient în desăvîrsirea pregătirii unui tînar. (Ion Tințaru, Scăpău, Mehedinți)

Direcția județeană de poștă și telecomunicații Bacău: „In sesizarea făcută revistei FLACĂRA de către Mihai Cristian din Bacău, prin care acesta se referea la convorbirile aditionale efectuate în luna iunie, vă rugăm a cunoaște următoarele: în urma verificărilor s-a constatat o neregulă în stabilirea impulsurilor aditionale în perioada aferentă facturii din luna iunie, care a fost reglementată prin prima factură din iulie. Ne cerem scuze pentru neplăcerea produsă lui M. C. și vă asigurăm că s-au luat toate măsurile pentru ca asemenea aspecte să nu se mai repete.”

Mă numesc Vasile Sgorcea și locuiesc împreună cu părinții și bunicul meu în București, strada Bradului nr. 27, sectorul 4, și vă scriu, de fapt, în numele unui grup de locatari ai acestui fost imobil. În urma seismului, blocul a fost grav avariat, așa cum rezultă din procesul verbal de constatare încheiat la fața locului de către o comisie competentă. De opt luni sosește comisiile și comisiile, de opt luni sintem notați pe carnețe sau foi volante, dîndu-ni-se promisiuni, toate rămase fără rezultat. Cîțiva locatari au primit locuință în zilele imediat următoare, alții s-au mutat pe la rude, am rămas aici doar trei familii. Înțelegem eforturile care s-au făcut și se mai fac pentru lichidarea definitivă a urmărilor seismului, dar dacă pînă acum ne-am descurcat cum am putut, acum, în prag de iarnă, frigul și mizeria au devenit de ne-suportat: locuim în niște improvizatii din scinduri, care nu se pot încălzi; apartamentele în care am locuit sint sprijinite în birne, în interioare au fost introduși piloni de susținere, acoperișul prezintă un permanent pericol pentru pietoni. I.C.R.A.L. Vitan, care s-a angajat în această lucrare, ne-a trimis în decurs de 3 — trei! — zile două adrese prin care ni se comunicau, de fiecare dată, alte termene. Nu vrem să profităm de situația creată, dar e oare greu de înțeles că nu dorim altceva decît condiții normale de locuit, de conviețuire?

Mă numesc Ion Colcea, sint din satul Hunia, județul Dolj, actualmente lucrez la I.C.M.M. Reșița și am domiciliul flotant aici. Doresc să vă relatez un aspect din satul meu natal, sat în care avem un complex compus din Alimentara, Metalochimice și Textile, toate construite în anii de democrație socialistă. Cei care sint puși

aici să deservească populația sint oameni capabili și foarte amabili, sau poate că puteam spune asta pînă cu puțin în urmă cînd, gestionarul de la Metalochimice fiind pensionat, i-a luat locul un altul, numit „Nea Costică”, fost veterinar. În luna octombrie a.c., aflîndu-mă aici cu ocazia unei înmormîntări în familie — mai exact în ziua de 22 — am asistat la acest punct comercial la o situație care, am aflat-o, din păcate nu este singulară. Împreună cu alți 15 oameni, dorream să cumpăr petrol, foarte necesar bunicii mele de 74 ani, rămasă în viață. Gestionarul trebuia să deschidă, conform programului, la orele 15; a sosit abia la orele 16 și foarte agitat a stabilit cum să decurgă vînzarea: cine îl cară în depozit nu mai puțin de 15—20 sicrie și circa 40 saci cu ipos, poate cumpăra petrol; cine nu, nu. Discutînd cu sătenii am aflat că acest om are și o comportare dezonorantă, am constatat asta pe propria-mi piele atunci cînd, cerîndu-i condica de sugestii și reclamații, el mi-a ripostat cu niște cuvinte pe care hirtia nu le suportă, adăugînd apoi că „cei care l-au pus sint mai destepti ca mine”. Rog să se verifice această stare de fapt, confirmînd cele de mai sus prin numele, semnătura, adresa și numărul actului meu de indentitate.

Locuiesc în Rimnicu Vilcea, zona Ostroveni, blocul B. 1, apartament 44. În nenumărate rînduri m-am adresat diverselor foruri, dar fără nici un rezultat: este vorba de problema aprovizionării cu apă. De doi ani, de cînd locuiesc aici la etajul 9, în toată zona, la nivelele 10 și 10 nu beneficiem deloc de apă caldă, și nici măcar de rece în toate zilele săptămîinii. Avem copii mici, avem necazuri cu igiena corporală elementară, am anunțat și asociația de locatari, IJGCL-ul, ni s-au făcut doar promisiuni. (Marin Mihalache)

Mă numesc Olaru Elena-Maria, locuiesc în orașul Cimpina, strada 6 Martie nr. 46 și lucrez la întreprinderea de piese turnate din data de 15 iulie a.c. Am venit aici prin transfer de la întreprinderea de celule electrice Băilești, județul Dolj. Am un copil în vîrstă de 5 ani, pentru care, începînd din 1972, am primit alocație de stat ue, de la întreprinderea de unde am lucrat. Venită acum în Cimpina la noua unitate, mi-a trebuit o adeverință din care să reiasă că tatăl copilului, Popescu Ilarion, nu primește alocație pentru minorul Popescu Cosmin, adeverință necesară pentru întocmirea noului dosar. Încă din luna august a.c. m-am adresat întreprinderii unde lucrează soțul meu, „Electrotrotiere” din Craiova, dar nici pînă astăzi n-am primit nici un rezultat, cu toate că am revenit și în luna octombrie. Poate că citind aceste rînduri, cei de la „Electrotrotiere” vor grăbi trimiterile numitei adeverințe pentru a putea intra în drepturile ce mi se cuvin.

De loc, nu sint țirgovisteanc, dar din cite am auzit de la localnici, în cei 25 ani trăiți aici, se pare că șanțul care încinge Cetatea Țirgovistei ar fi fost făcut de ostașii lui Vlad Tepeș pentru apărarea Cetății împotriva năvălitorilor otomani. Cu pămîntul săpat din acest șanț,

ostașii au ridicat, de-a lungul lui, un dig de aproape doi stîmjeni înălțime, pe circa 7 kilometri, sub forma unui arc de cerc cu capetele în malul drept al riului Ialomița. În mare parte șanțul se astupase iar digul s-a deteriorat. Iată însă că actualii edili ai orașului, spre bucuria noastră, a tuturor, au dispus ca atît șanțul cit și originalul mal să fie restaurate. Șanțul a fost săpat și căptușit cu dale din beton, iar scobiturile dimbului au fost umplute cu pietriș, coama lui fiind pavată cu dale și straturi de ciment. De remarcat că de la un capăt la altul al dimbului, trec acum pe noua și originala alee, spre casă sau spre interesele lor, mii de pietoni. (D. Codițoiu, Țirgoviste)

Mă numesc Iulian Măcreanu și mă adresez dumneavoastră în numele tuturor locatarilor din blocul nr. 1, strada Morii nr. 3, Filiași, județul Dolj. Cu cîțiva ani în urmă au parcat sub ferestrele blocului nostru... 2 autobuze; care mai mult stăteau decît mergeau. Cu timpul însă numărul lor a crescut, ajungînd de ordinul zecilor: autobuze, remorci, mașini, tractoare, ba chiar și un compresor. Spațiul a rămas același, e total insuficient, iar zgomotul motoarelor, ambalate încă din primele ore ale dimineții și pînă seara tîrziu, a devenit insuportabil. Sintem oameni ai muncii, ne ducem din ce în ce mai obosiți la serviciu. E un vacuum permanent, cumplit, se lucrează și cu un aparat de sudură care ne defectează foarte aparatele casnice legate la rețea.

Vă scriem citeva rînduri cu dorința de a fi publicate în FLACĂRA, sint rînduri de mulțumire pe care noi, oamenii muncii de la abatorul de păsări Scăieni, județul Prahova, le adresăm din tot sufletul minunatilor interpreți de muzică populară Irina Loghin și Benone Sinulescu, acordeonistului Constantin Bordeanu și talentatului actor Nicu Constantin. În aceste momente cînd cu eforturi susținute muncim pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan, dinșii au găsit timpul necesar pentru ca în ziua de 20 octombrie să vină în mijlocul nostru și timp de peste două ore să ne ofere un spectacol pe care multă vreme nu-l vom putea uita. Poate nu vă scriam despre acest moment încîntător, dar am ținut să subliniem că tot spectacolul s-a dat în mod gratuit pentru noi, cei care trăim și muncim pe aceste meleaguri. Le mulțumim de aceea încă o dată și le transmitem pe această cale că îi mai așteptăm cu drag pe la noi. (În numele grupului semnează Nicolae Alexandru, Boldesti — Scăieni, județul Prahova)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13, iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ Elena Mineulescu — Ploiești. Întreprinderea comercială de stat pentru mărfuri industriale Ploiești ne-a informat că în urma unei suplimentări de poșturi dumneavoastră ați fost numită din nou în funcția pe care o dețineți, și anume aceea de lucrător comercial.

■ Sofia Radoane — comuna Ghelar, Hunedoara. Pensia de urmaș pentru soție se acordă, dacă sint îndeplinite condițiile expres prevăzute de lege, printre care este și aceea de a fi fost în întreținerea soțului, la data decesului acestuia. Întrucît din scrisoarea dumneavoastră rezultă că ați fost despărțită în fapt de fostul dv. soț Radoane Petru, din anul 1945, care nu v-a asigurat ulterior întreținerea, dumneavoastră conviețuind cu altă persoană, nu sint îndeplinite condițiile legale pentru a fi înscrisă la pensia de urmaș.

■ Petru Ripschi și Xenia Fronea — Bacău. Comitetul municipal Bacău al P.C.R. ne informează că ați primit lo-cuințele solicitate.

■ Gheorghe Mănescu — București. Ați avut dreptate, cele sesizate corespund realității în cazul bătrînei Zatlonski (Coșaru), aceasta neavînd mijloace proprii de întreținere. Consiliul popular al sectorului 3 ne-a comunicat că pentru rezolvarea cazului, autoritatea tutelară împreună cu organele de asistență socială au întocmit dosarul, urmînd ca ea să fie internată cit mai urgent la un cămin-spital.

H. P. ■

Extemporal la dirigentie „...Eu nu vreau să plec din școală cu nimic confuz!”

„Sînt elevă în clasa a XI-a. Pînă în prezent, independent de voința mea, am fost înscrisă la șapte școli. Cred că aproape toți colegii mei au trecut pînă acum prin cîteva școli, din motive care nu sînt de ei. Ultima schimbare s-a petrecut anul acesta, odată cu examenul pentru treapta a doua a liceului. Dacă aș vrea să spun repede la ce școli am învățat și cine mi-au fost profesorii, n-aș putea. N-am avut vreme să-mi cumose colegii, abia dacă pot îndrăzni să gîndesc că tovarășul diriginte X a fost profesorul căruia i ne adresam pentru toate acele lucruri pe care nu le înțelegeam prea bine. Adevărul este că nu ne-am cunoscut profesorii și că nici ei nu au știut cine sîntem noi și ce gîndim despre viață. Pe mine, de exemplu, colegii mă cred un om „fără probleme”. Învăț bine, vorbesc cuvințios, nu sînt de nici o „biseriță”. După o lună, două de la începerea anului încă nu știu bine cum ne cheamă. Dar dumneavoastră ne întrebați: ce probleme credeți că ar trebui să discutați la ora de dirigentie? Atunci să vă răspund: problemele mele de om fără probleme. Asta ca să nu mai vorbesc de faptul că dacă le-aș spune seara, cînd ne întîlnim, părinților mei că uite, fiica lor — deși nu s-ar părea — are parte de toate întrebările unui om modern — adică momente de depresiune, complexe de izolare, conflicte interioare stîrnite de conflictele familiale uneori — ei mi-ar răspunde să-mi văd de lecții. „Tu încă n-ai grijă. Ai să vezi mai tîrziu ce e viața!” Sînt, prin urmare, o elevă bună la învățătură, din păcate sau din fericele cam ștearsă la înfățișare și n-am nici o grijă. Aștept să văd mai tîrziu ce e viața”.

Într-adevăr, am adresat unor elevi ai Liceului de filologie-istorie nr. 1 din București cîteva întrebări privind ora de dirigentie, efectele ei, chestiunile care se discută sau ar urma să se discute aici, plecînd chiar de la situația paradoxală — dacă ținem să găsim neapărat un nume distinct unei situații căreia ar fi mai simplu să-i zicem nefirească — a absenței orei de colegialitate din programa ultimilor ani de liceu. Lucru interesant, în răspunsurile lor elevii amintesc îndeosebi de rolul pe care l-a avut dirigintele clasei în primii ani de școală. Lucru și mai interesant, nu toți profesorii a căror știință și metodă a simțirilor au lăsat urme în conștiința școlarului au fost diriginți. S-au ales, dacă putem să-i numim astfel, prin forța personalității lor veritabili medietori de interese sufletești. „În clasa a VII-a o colegă cu bune rezultate la învățătură nu a mai vrut să vină la școală și nu a mai venit. Cel puțin, așa ni s-a spus. Noi

Liceul de filologie-istorie nr. 1 din București

am discutat despre asta, dar pe „la colțuri”. Nu reușeam să înțelegem cum poate cineva să nu mai vină, pur și simplu, la școală. Eu știu că mersul la școală e un fapt tot atât de firesc, de necesar, de indiscutabil ca, bunăoară, hrana zilnică. Întîmplarea aceea n-am discutat-o la ora de dirigentie deși ar fi trebuit s-o facem. De curînd, întîlnindu-mă cu o fostă colegă știți despre ce am vorbit? Despre fata aceea. Ce s-o mai fi petrecut cu ea? Din ce cauză n-a mai vrut să învețe? Imi pare o poveste misterioasă, apăsătoare, confuză. Eu nu vreau să plec din școală cu nimic confuz!” „Părinții mei soseseră acasă în jurul orei șapte seara. Mă întrebă: ei, cum a mers? Cum stai cu matematica? Asta pentru că pentru cei din liceele umaniste știința matematică este o problemă. Sau pare o problemă. Ce vreau să spun: că unii profesori de-ai noștri ne vorbesc despre matematică așa, cu oarecare îngăduință. Eu gîndesc că asta se trage de la o educație universitară cam îngustă. Noi, cei de azi, sîntem puțin alfel. Eu am încercat să aduc odată discuția despre folosul matematicii, în speță al geometriei, pentru un umanist și am fost ridiculizată chiar de către un profesor, alfel foarte bun în specialitate. La ora de dirigentie dacă am avea-o, aș vrea să vorbim despre necesitatea

unei educații complexe”. „În școala generală am prins-o pe o colegă furînd. Știam că fură, fiindcă asupra ei planau mai de mult niște suspiciuni. Ei bine, după ce am prins-o, am propus să discutăm cazul la ora de dirigentie. Nu știu exact ce-aș fi spus atunci, dar vroiam să o întreb de ce o face, de ce ia pe ascuns din bunul colegilor ei de clasă. Tovarășa dirigintă ne-a convocat pe fiecare în parte și ne-a spus că parcă n-ar fi cazul, ca să nu se audă și să nu ne facem, toată clasa, de ris. Eu i-am răspuns că nu clasa fura, ci o singură persoană. Tot așa-i, mi s-a spus. „Mama nu se ferește să-mi răspundă la anumite întrebări, însă nu știu cum se întîmplă că nu plec mai lămurită după o discuție cu ea. Cît despre tata... Țin minte că ultimul diriginte pe care l-am avut era atât de tinerel că dacă se îmbrăca în uniformă nu-l deosebeai de colegii mei. Mă gîndeam că unele lucruri ar fi fost cazul să i le spun eu lui”. „Trăim într-o epocă a vitezei cosmice. Într-o singură oră de discuție a trebuit să „ne orientăm profesional”. Eu nu prea sînt orientat de cîteva ani. Nici nu știu cum am nimerit la liceul ăsta. Tata vrea să fiu profesor de română ca el. Eu nu vreau. That is the question!” „Dintre toți profesorii pe care i-am avut, țin minte numele învățătoarei Veronica Bălan și pe al tovarășei Valeria Anghelina. Le țin minte pînă și inflexiunile glasului. Aveau un glas tare bun. Nu ne dădeau niciodată. Dacă e să facem dirigentie, să fie fără dădăceală. Mereu mi se zice: trebuie să fii așa, trebuie să fii alfel. Iar eu vreau să știu cum să fac ca să fii alfel. Și de ce e nevoie să fii alfel, atîta vreme cît eu țin să mă realizez ca om cu ceea ce sînt, nu imitînd pe alții. Eu din orele de dirigentie nu-mi amintesc decît de cuvîntul trebuie”.

Am selectat din mulțimea de răspunsuri primite la extemporalul paginii numai cîteva. S-ar putea conchide că un liceu de filologie-istorie este el însuși un caz aparte și că e firesc ca elevii, oameni cu o accentuată vocație a dialecticii, să refere astfel asupra orei de dirigentie. Nu-i mai puțin adevărat însă că nimeni nu contestă utilitatea acestei ore atunci cînd se arată a fi un ceas de omenie în particular, privind chestiunile foarte, foarte omeniești ale vârstei tinere. Să notăm, deocamdată, concluzia acestui test: la vîrsta celor mai delicate probleme, din programa de învățămînt lipsește tocmai ora de colegialitate.

TUDOR OCTAVIAN ■

Addenda la „Personalitatea manualului”

Mă număr printre participanții la masa rotundă consacrată „Personalității manualului”, publicată în „Flacăra” din 20 octombrie a.c., sub semnătura tovarășului Ilie Purcaru. Am salutată și salut — oportunitatea acestei discuții, ca și operativitatea consemnării ei în pagina revistei. Din păcate autorul, deși a condus magistral discuția, n-a cuprins, după părerea mea, o serie de importante aspecte revelate în cadrul mesei rotunde, aspecte care vizau, în mod expres, analiza manualelor noi de literatură română. Deși participanții la discuție au făcut — așa cum subliniază și autorul mesei rotunde — „trimiteri la zi... pline de interes”, transcrierea multora dintre ele a fost amînată pentru un alt prilej, textul revistei oprindu-se precumpănit la calitatea unor manuale, scotote de referință, din zestrea clasică a domeniului. Sper că tovarășul Ilie Purcaru îmi va permite să-i reproșez, în ce privește aceste „trimiteri”, o anume grabă, fiindcă numai astfel aș putea să-mi explic de ce, de pildă, subsemnatei i se atribuie niște cuvinte pe care (vai!) nu le-am spus, la adresa unor autori de manuale etichetați ca „iluştri necunoscuți”. Personal, în intervențiile mele la masa rotundă, nu am avut nimic de obiectat la adresa celor în cauză, în ce privește competența ca autori de manuale, îi scotesc, dimpotrivă, niște autorități pe tărîm pedagogic, ci am propus doar stabilirea, în funcția de coordonatori ai colectivelor respectivelor, a unor cadre universitare sau critici literari de primă mărime, care să asigure sinteze de larg orizont și raportări la cele mai noi și mai valoroase exegeze.

Ceea ce li se poate, într-adevăr, reproșa, în primul rînd, majorității manualelor actuale de literatură română, este inconsecvența apelului la un sistem, la o metodă adecvată a dozării, prezentării și interpretării materialului (lucru pe care tovarășul Ilie Purcaru l-a remarcat foarte bine). În același manual se pendulează între analizele de tip structuralist și analizele de tip clasic, între rînduirea autorilor după criteriul vîrstei și cel al speciei abordate precumpănit. Unele manuale se constituie, pur și simplu, într-un apendice al programei analitice, în timp ce altele o depășesc sau, uneori, o ignoră. În cele mai multe dintre manuale se neglijează analizele stilistice sau se procedează la inventare de figuri de stil care nu conduc la concluzii clare, determinante. Mi se pare că autorii de manuale nu au un model de analiză (sau nici nu-și propun această). Lipsurile evidente, sub raportul metodologic și al modului realizării analizelor literare, îngreunează destul de mult munca elevului și, deopotrivă, a educatorului.

O analiză mai consistentă a unor manuale ar releva, cred, puncte de reper mai importante decît o ancorare în sfera tradiției. Manualul de literatură română pentru anul IV, de exemplu, mi se pare că marchează un progres evident, calități incontestabile. Sînt, desigur, și aici, lucruri discutabile: lipsa unor autori contemporani care întru-nesc sufragii aproape unanime (D. R. Popescu, între alții); alegerea, pentru analiză literară, a unor lucrări mai puțin reprezentative; înlocuirea unor exemple, potrivite pentru concluzii despre arta scriitorului, cu altele, care nu favorizează global această intenție (scotesc ca inadecvată înlocuirea exemplificărilor din „Setea” de Titus Popovici cu cele din „Moartea lui Ipu”, mai puțin concludente pentru rosturile unui manual).

O reluare a discuției — poate chiar în coloanele „Flăcării” — ar putea evidenția și o altă lacună corectabilă: sintezele mult prea generale din unele manuale sau insuficiența raportărilor de ordin comparatist cînd este vorba de evidențierea caracterului universal al unor opere literare. Ca să dau un singur exemplu: Eminescu, dacă ne-am lua după unele manuale, este scriitor universal... fiindcă este tradus în multe limbi.

Iată, deci, că în discuția din „Flacăra”, sub coordonarea unui gazetar și om de cultură reputat ca Ilie Purcaru, putea să-și facă loc, după părerea mea, invitații la raportări mai concrete, mai de substanță, privind calitatea manualelor actuale.

Prof. RODICA FIRESCU ■
Liceul „Nicolae Bălcescu”, Craiova

„În ora de dirigentie să simțim că sîntem un colectiv”

Trebuie să mărturisesc, dincolo de oricare altă introducere, că, ori cînd voi lua loc într-o bancă, mereu îmi vor răsări în amintire și gînduri anii mei de liceu. Cu atît mai mult am trăit acest sentiment la Iași, în dulcele tîrg al poeziei, cînd am asistat la o oră de dirigentie, numită astăzi oră educativă, la clasa a II-a C, alfel spus clasa a X-a a Liceului de filologie-istorie și educație fizică „Mihai Eminescu”.

Ora educativă, ca să ne menținem în denumirea ei oficială, a debutat, cu permisiunea profesoarei și diriginței Victoria Ispas, printr-un scurt extemporal pe care subsemnatul l-a propus elevilor. Au fost puse următoarele întrebări: Cum se numește cel mai bun prieten al vostru? Transcrieți cîteva versuri din Eminescu! Ce eveniment politic va trăi țara la 20 noiembrie? Ați discutat vreodată cu diriginta voastră între patru ochi? Cu cine anume discutați sentimentele dumneavoastră de taină? Cum ați vrea să se desfășoare ora de dirigentie?

După acest extemporal de numai 10 minute, diriginta Victoria Ispas i-a anunțat pe elevi, lucru de altfel știut de ei, că tema orei educative pentru acea zi este intitulată: **Munca elevilor, frumusețea, importanța și perspectiva ei.**

„A fost aleasă această temă, a continuat profesoara Ispas, intrucît la sfîrșitul acestui an școlar voi veți fi confrunțați cu examenul pentru treapta a doua de liceu, examen care nu poate fi pregătit și luat decît dacă veți depune un imens volum de muncă”.

Îndemnați să dezbătă (pentru a cita oară, mă întreb, intrucît de-a lungul celor cinci ani de școală ar fi o adevărată minune ca tema respectivă să nu fi fost inclusă în fiecare an în planificarea calendaristică) conceptul de muncă și să-l acopere, concret, cu însăși viața lor de zi cu zi, atît în cadrul școlii, cît și orele de după curs, elevii au găsit cuvintele potrivite pentru a-și arăta maturitatea de gîndire, precum și justa apreciere pe care ei o acordă nu doar noțiunii de muncă, ci și activității ca atare.

În clipa în care această dezbatere teoretică ajunse la saturație — și acest lucru s-a întîmplat cam după 25 de minute de discuții — profesoara Ispas a încercat, în scurtul timp rămas la dispoziție, și i-a îndemnat pe elevi să vorbească ceva mai concret, despre activitatea lor practico-productivă, despre munca patriotică din agricultură, sau despre munca lor de autogospodărire. Ei bine, avînd, cum se spune, cîteva domenii concrete în care elevii ar fi putut face saltul spre o dezbatere amănunțită nu a noțiunii de muncă, ci a felului în care muncesc sau nu muncesc unii dintre colegii lor, nu au făcut-o, limitîndu-se decît la considerații cvasiteoretice anterioare.

Adevărul, însă, aveam să-l aflăm

cînd răspunsul aproape unanim primit la ultima întrebare din extemporalul nostru fulger. Iată cîteva din formulările lui: „Aș vrea să se poată discuta orice la această oră educativă. Orice. Numai să discutăm cu trageră de inimă”. „Ora de dirigentie să fie o conversație de la om la om, să cuprindă toate frămîntările și aspirațiile pe care le avem noi, adolescenții”. „Aș dori ca în ora de dirigentie să fie puse în discuție toate problemele pe care noi elevii le întîlnim în viața de toate zilele”. „Să fie un fel de discuție între membrii unei mari familii”. „Să aflăm mai multe lucruri despre oameni, despre viață, despre bucuriile și necazurile care ne așteaptă”. „Aș vrea ca măcar în orele de dirigentie să simțim că sîntem un colectiv”.

Nu ne-am propus o analiză amănunțită a orei educative la care am participat. O astfel de întreprindere presupune pe lîngă un spațiu de cel puțin o pagină de revistă și cunoașterea tuturor problemelor care frămîntă colectivul respectiv. Dar, chiar și din această sumară prezentare, singura concluzie care se poate trage, fără nici o îndoială, ar fi aceea că, indiferent de tematică, obiectul fundamental al orei educative rămîne însăși educația elevilor, educație care nu poate și nu trebuie să se facă decît pornind de la realitățile umane ale clasei, de la problemele care-i frămîntă pe elevi. Alfel spus, ora educativă trebuie să-și depășească starea teoretică și să se apropie de viața diversă a adolescenților-elevi.

VICTOR NIȚĂ ■

Betatronul medical românesc

În luna noiembrie 1970 a avut loc, la Institutul oncologic Cluj, simpozionul național cu tema: „Dozimetria clinică și complicații după radioterapie”. Cu aceea ocazie, I.F.A., în colaborare cu Spitalul Dr. I. Cantacuzino din București, a prezentat lucrarea: „Studiul gammairadierii cu betatronul I.F.A. de 25 MeV”. Autori: prof. dr. docent I. Birzu, dr. St. Grigorescu, dr. ing. C. Iliescu, ing. F. Scarlat, ing. I. Panaitescu, ing. N. Mogoș, dr. ing. G. Baciu, dr. Ch. M. Nicolae. Deși era vorba de prezentarea unor rezultate concrete ale modernizării în țara noastră a tratamentului tumorilor maligne, în mod ciudat, s-au făcut auzite voci — paradoxal, nu cele mai autorizate! — care au încercat să abată discuția astfel încât să poată exprima public păreri personale defăimătoare și globale la adresa INSTITUTULUI DE FIZICĂ ATOMICĂ. Am menționat acest lucru deoarece, ulterior, persoane cu păreri similare s-au dovedit destul de active în împiedicarea sau cel puțin tergiversarea realizării în țara noastră a unui betatron medical de 40 MeV. Meritul de a fi stăruit cu tenacitate și eficiență pentru realizarea unui asemenea proiect — cu toată opoziția celor care susțineau importarea unor astfel de aparatură — îi aparține mai ales profesorului doctor docent Ion Birzu, șeful clinicii de radiologie a Spitalului Dr. I. Cantacuzino, membru în Consiliul Sanitar Superior. Și ar fi nedrept să nu menționăm, cel puțin, valoarea activității specialiștilor I.F.I.N. angajați în această realizare, cu deosebire pe cea a inginerului Florian Scarlat, responsabil de contract. Astfel, prin cooperarea unui apreciazabil număr de întreprinderi românești, datorită muncii pasionate și neîntrerupte a unor oameni de superioară profesionalitate, betatronul medical românesc de 40 MeV a fost realizat. Este gata de peste trei ani. Incredibil însă, de tot atâta timp el continuă să nu fie folosit. La Comitetul organizațiilor de partid din unitățile sanitare București, secretarul adjunct dr. Ion Lemnele ne spunea, nu demult, următoarele, referitor la această întârziere nefirească: „Este vorba, fără îndoială, de o mare realizare a științei și a industriei românești. De ce nu este folosită? Lucrurile s-au poticnit când a fost vorba de amplasarea betatronu-

lui, sau mai exact cine să-l folosească. Profesorul Octavian Costăchel l-a cerut, de pildă, pentru Institutul oncologic București, pe care îl conduce. Nici nu cunosc foarte bine toate intervențiile care s-au făcut. Știu că, nu de mult, s-a hotărât amplasarea lui în cadrul unui institut care urmează să se construiască. De ce, exact, nu s-a folosit până acum și nu se va folosi până atunci, este o întrebare însă la care nu v-aș putea da un răspuns multumitor. Oricum, sint, fără îndoială, și cauze subiective”. Delicatețea interlocutorului am înțeles că îl oprea să comenteze ambițiile care au funcționat cu un asemenea efect. Următorul interlocutor: prof. dr. Octavian Costăchel.

— Nu s-a putut hotărî unde să se amplaseze. Noi am spus să nu-l instaleze

de efortul valutar de care a fost scutită țara: importarea lui ne-ar fi costat un milion de dolari. Cât despre valoarea utilizării sale pentru modernizarea și ridicarea nivelului tehnic al tratamentului bolnavilor de cancer, ajunge să spun că actualul nivel la care practicăm noi acest tratament reclamă în mod imperios și cât mai grabnic o astfel de modernizare.

— De ce stă nefolosit betatronul de care vorbim?

— Pentru că unii confrăți care au încercat mai întâi să împiedice realizarea lui în țara noastră — optind, implicit, cu o nefirească stăruință, pentru import, — odată realizat, datorită câtorva oameni care ne-am pus în joc fără rezerve și timp, și nervi, și suflet, și energie, tot ei au făcut mai apoi totul ca, dacă se

— Timp destinat sănătății oamenilor, mai întâi. Apoi, bani. Mult peste douăsprezece milioane de lei stau blocați. Nu vreau să mă mai gândesc la munca și la entuziasmul, la inteligența tehnică închise în acele ambalaje. Tot o pierdere aș numi și întârzierea modernizării tratamentului cancerului în țara noastră. Ceea ce a realizat tehnologia românească — un lucru de mare prestigiu! — este ținut de ani de zile în lăzi de către atitudini birocratice și lipsă de responsabilitate.

În mod firesc, ne-am adresat și Ministerului Sănătății, respectiv tovarășului Mihail Aldea, adjunct al ministrului.

— Cine considerați că poartă vina acestei întârzieri?

După câteva clipe de reculegere, răspunsul vine mai liniștit, mai senin.

— Puteți reține că vina aparține ministerului. Acesta trebuia să analizeze, să vadă, să găsească o soluție la timp. Este vorba, într-adevăr, de imobilizarea a circa 13 milioane de lei și nu este mai puțin adevărat că e vorba și de întârzierea modernizării tratamentului cancerului. Disputele pentru amplasarea betatronului într-un loc sau în altul nu fost la început; de atunci a trecut mult timp și ministerul trebuia într-adevăr să găsească o soluție viabilă fără să consume atâta vreme. Este tot ce vă pot spune.

Evident, simpla autocritică nu este suficientă pentru a îndrepta lucrurile, pentru repunerea în mersul firesc a destinului unei remarcabile realizări care unește grija pentru viețile oamenilor ca și prestigiul științei medicale românești.

Nu ne propunem — nici nu este datoria noastră — să căutăm și să stabilim vinovății. Cineva trebuie, firește, să facă și acest lucru. Am făcut însă ceea ce ne stă în putință și în obligațiile de conștiință ale profesiei, adică să atragem atenția asupra acestei nefirești tergiversări în aplicare a unei rodnice realizări științifice-tehnice și a necesității de a i se pune cât mai grabnic capăt. În interesul progresului unei științe puse în slujba vieții omului, a sănătății acestuia.

DORIN GHERGHINESCU ■

● O prestigioasă realizare tehnico-științifică destinată apărării sănătății oamenilor așteaptă de trei ani într-un depozit?

DE CE?

la noi, că nu ne-am ocupat de el; să-l instaleze la profesorul Birzu care s-a ocupat de betatron. E o greșală că stă nefolosit de atâta timp. Să fiți prudent însă cu afirmația aceasta, să vedeți mai întâi cine a luat hotărîrea privind amplasarea betatronului...

Reținînd indemnul la prudență al tovarășului profesor, am socotit că nu vom atrage supărările nimănui adresîndu-i totuși încă o întrebare.

— Dar, cum o asemenea hotărîre pornește, firește, de la argumentele specialiștilor din domeniul respectiv, nu socotiți că acestora le aparține, într-o bună măsură, vina întârzierii utilizării betatronului?

— Nu!

Răspunsurile acestea n-au fost, firește, în măsură să ne edifice asupra lucrurilor. Ne-am adresat în continuare profesorului doctor docent Ion Birzu.

— Tovarășe profesor, ce înseamnă această betatron?

— Nu numai o performanță medicală, dar și una a tehnicii, a industriei și fizicii atomice românești — la nivelul țării avansate — ea să nu mai vorbim

poate, betatronul să nu fie instalat la Spitalul Dr. I. Cantacuzino. Au fost antrenate o seamă întregă de relații și invocate orice motive care puteau duce la acest rezultat. Și s-a obținut, într-adevăr, acest efect, deși, la un moment dat, montarea aici a betatronului era pregătită în detaliu și avizată de către toate forurile de specialitate.

— Ce credeți că ar fi fost necesar și suficient pentru ca o soluție de folosire a betatronului să fi fost găsită la timp?

— Omenie. Pentru că — indiferent unde — el trebuia pus la dispoziția bolnavilor. Ar fi putut funcționa de trei ani. Ba mai mult, ar fi putut funcționa de peste un an, al doilea și ar putea fi gata al treilea, dacă cincinalul revoluției tehnico-științifice n-ar fi pentru unii doar o formulă de ședință, bună numai pentru prezentări festive, sub care să-și ascundă lipsurile și prin care, mai mult decît interesele generale, urmăresc de fapt să-și mențină scaunele în niște locuri comode, călduțe pe care nu le onorează. Ba, dimpotrivă!

— Ce se pierde prin neutilizarea betatronului?

„TROFOPAR” — o manieră nouă de a trata bolile ficatului

Activînd în cadrul Institutului de cercetări chimico-farmaceutice din București, doctorul Magdalena Timar își va fi început cercetarea fundamentală la capătul căreia se află încheiat, de puțină vreme, un nou medicament original românesc, „Trofopar”, pornind, ca în mai toate descoperirile de răsunet, de la o observație dintre cele mai simple. Studiînd, prin anii 1957—1958, mecanismele capabile să declanșeze efectele secundare ale medicamentelor, doctorul Timar a sesizat că, în ceea ce privește ficatul, procesele de metabolizare a unor produse farmaceutice (barbiturice, sulfamide etc.) nu se desfășoară numai la nivelul celulei parenchimatoase, ci și la acela al mezenchimului, reprezentat în principal de celulele Kupff și de elemente dependente de SRE. Foarte temerară, contrazicînd concepția tradițională a hepatologiei în conformitate cu care mezenchimul este direct răspunzător de procesul de cronicizare a maladiilor ficatului, observația cercetătoarei bucureștene, devenită publică încă din 1969, cînd reputata revistă „Biochemical Pharmacology”, care apare la Oxford, a găzduit-o sub forma unei șocante comunicări științifice, a înaintat date certe cu privire la RECONSIDERAREA ETIOPATOLOGIEI FICATULUI, îndemnîndu-i pe hepatologi să țină mai mult seama de funcțiile trofice și metabolice ale mezenchimului. De aici și pînă la concluzia firescă, „orice substanță hepatoprotectoare are obligația de a se adresa ambelor țesuturi aflate în discuție”, n-a rămas, teoretic, decît un pas, numai că un pas care a necesitat aproape zece ani de muncă perseverentă, pe care doctorul Magdalena Timar nu i-a parcurs de unul singur, ci alîndu-se cu biochimistul Händrich Ingeborg, cu farmacistul Doina Talos și cu laborantele Maria Săvulescu și Florica Pintilie.

În toată această cercetare, care n-a fost nici simplă și nici ușoară, ci care a presupus și poticneli și renunțări, colectivul condus de Magdalena Timar a pornit de la ideea, de asemenea îndrăzneată, că hepatologia ultimelor decenii a abuzat de cunoștințele biochimice privind funcțio-

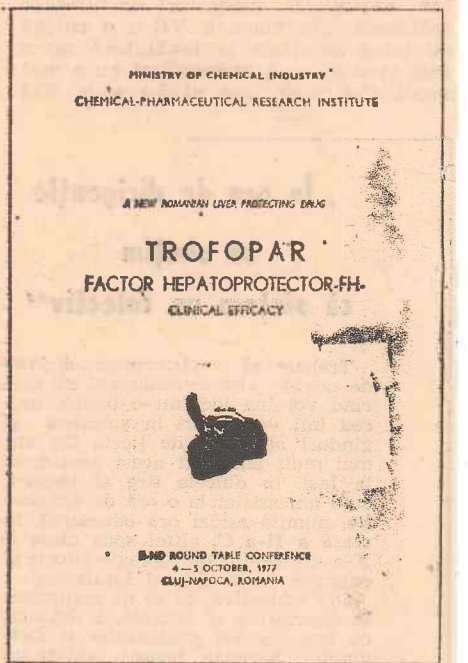
nabilitatea hepatică, propunînd pentru terapie structuri chimice aparținînd diferitelor procese metabolice ale organului, amestecuri de vitamine, aminoacizi, structuri purinice sau pirimidinice (altfel spus, medicamente ca „Aspatofort”, „Puritor”, „Esențiale” etc.), care — pentru a acționa asupra ficatului în ideea recuperării — erau obligate să străbată membrana acestuia, operație anevoioasă de vreme ce trecerea prin membrana angaja, de regulă, un transport activ de structuri vehiculare, deficitare în caz de boală. Ținînd cont de această realitate, în cadrul căreia, datorită suprasolicitării structurilor rămase, se realizau efecte terapeutice mult diminuate, avînd totodată în vedere faptul că extractele de ficat cu adăsurii de vitamina B₁₂, de asemenea testate clinic, n-au condus la concluzii îmbucurătoare, mai degrabă datorită efectelor secundare alergice, specialiștii de la I.C.C.F. și-au axat cercetarea pe studiul membranei, considerînd CĂ O BOALĂ DE FICAT REPREZINTĂ, ÎNAINTE DE TOATE, O AFECȚIUNE DE MEMBRANĂ.

După ani și ani de experimentări, mai întîi în laborator, apoi pe animale, în sfîrșit, pe oameni, pe temelul unei cazuistici dintre cele mai ample, numărînd peste 800 de bolnavi tratați în clinici repute din București, Cluj-Napoca, Iași și Oradea, sub supravegherea unor autorități în materie cum ar fi profesorii Marin Voiculescu de la Clinica de boli infecțioase a Spitalului „Colentina”, general Iuliu Șuteu de la Spitalul militar central sau Ion Triandaf de la Clinica medicală II din Iași, doctorul Magdalena Timar și colaboratorii au izbutit fundamentarea unui medicament original românesc, „Trofopar”, reprezentînd o structură de membrană celulară, extras din organ animal. Cu alte cuvinte, noul leac, comparabil și, după unele opinii, chiar superior vitaminelor amintite, se substituie structurilor deficitare din membrana, restabilind funcția acestora.

Firește, din punct de vedere strict științific ar mai fi de spus o sumedenie de lucruri despre noul medicament ce se

va găsi cît de curînd în farmacii, sub formă de pulbere albă liofilizată, solubilă, urmînd a fi administrat prin injecții. Ne oprim aici cu aspectul, să-i zicem, teoretic al chestiunii, amintînd însă că din cele 20 de lucrări științifice semnate pînă în prezent de inventatoarea „Trofoparului” 19 se referă strict la medicamentul în discuție, cîteva dintre ele fiind înfățișate unor congrese internaționale de specialitate, ocazii cu care Factorul Hepatoprotector — FH (denumirea științifică a medicamentului) românesc a stîrnit un deosebit interes, surprinzînd prin soliditatea demonstrațiilor și prin noutatea cercetării. Astfel, „Trofoparul” a fost comunicat pentru prima oară, firește într-un stadiu incipient, lumii medicale mondiale în 1969, în cadrul celui de al IV-lea Congres internațional de farmacologie de la Basel, din Elveția, reluări mai ample datînd din 1972 și 1976. În 1972, cu prilejul celui de al V-lea Congres internațional de farmacologie de la San Francisco, comunicarea Magdalenei Timar a fost distinsă cu un premiu al Asociației Mondiale a Farmacologilor (I.U. PHAR), intrînd în vederile Societății Internaționale pentru Studiul Ficatului, care i-a rezervat un loc aparte în timpul unei reuniuni de lucru organizate în 1976, la Budapesta.

Solicitat încă din anii trecuți de diverse clinici din străinătate, „Trofoparul” a făcut obiectul a două mese rotunde, Cluj-Napoca 8—9 martie 1976 și 4—5 octombrie 1977, ocazii cu care specialiștii din mai multe țări ale lumii, aflați în cunoștință de cauză, s-au pronunțat asupra efectelor terapeutice ale medicamentului, aprecierile fiind dintre cele mai alese. Astfel, în cadrul mesei rotunde desfășurate în urmă cu două săptămîni, cînd au fost prezenți în orașul de pe Someș hepatologi de pe trei continente, s-a ajuns la concluzia că „Trofoparul” deține calități deosebite în A STABILIZA ANUMITE AFECȚIUNI HEPATICE, ÎMPIEDICÎND AGRAVAREA HEPATITELOR ȘI TRANSFORMAREA LOR ÎN CIROZE. Au subliniat deosebita valoare terapeutică a noului medicament românesc, între alții, profesorul doctor A. O. Williams de la Ibadan Hospital (Nigeria),

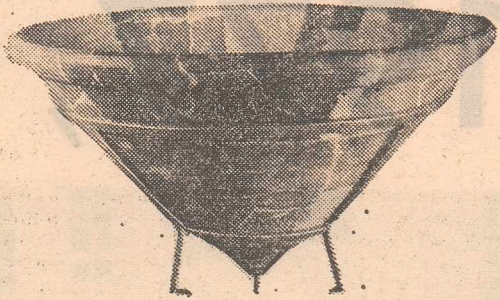

delegat al Organizației Mondiale a Sănătății (mă se pare foarte important faptul că F.H. poate fi administrat în bolile în care cortizonul este contraindicat), doctorul vienez Kurt Horak din partea Societății Internaționale pentru Studiul Ficatului, profesorul doctor A. Par din Pecs, profesorul doctor G. Uzunov din Sofia și reprezentantul Companiei farmaceutice „Otsuka” din Osaka, Japonia, cu care inventatoarea a colaborat pînă în 1975, în cadrul unui contract ferm semnat între I.C.C.F. și firma respectivă, specialiștii niponi furnizînd cercetătoarei bucureștene studiile de structură.

Apariția în farmacii a medicamentului este așteptată, cum aminteam, în lunile următoare.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

O IPOTEZA

Decebalus
per Scorilo

Se cunoaște interesul ce a stîrnit în lumea arheologilor vasul de cult, descoperit în anul 1954, într-o încăpere de formă rotundă, de pe terasa II a platoului-acropolă de la Grădiștea Muncelului, fosta Sarmizegetusa.

Notorietatea de care s-a bucurat acest vas nu se datorește însă atât formei sale curioase cît mai ales inscripției cu litere latine, ce s-a găsit imprimată pe el.

Această inscripție — DECEBALVS PER SCORILO — realizată cu ajutorul a două ștampile, aplicate de mai multe ori în sens invers (à rebours) pe vasul crud încă, a atras de la început atenția specialiștilor, dînd naștere la mai multe traduceri și interpretări.

Astfel, ca să amintim mai întîi de aceea care s-a bucurat de o autoritate și publicitate mai aparte, DECEBALVS PER SCORILO a fost tradusă de C. Daicoviciu prin Decebal, FIUL lui Scorilo.

Plecînd de la ideea că PER din inscripția decebalică nu poate să fie o prepoziție latină, C. Daicoviciu s-a gîndit la posibilitatea tălmăcirii ei „cu ajutorul limbii dacice”, respectiv al limbii TRACO-dacice, în care „PER ar însemna FIU”, atestat în mai multe rînduri în onomastice compuse ca ZIPER, EptaPER, ReciPER, SeiciPER etc.

Cei ce au recurs la această tălcuire au adus drept argument faptul că prepoziția PER construindu-se în limba latină cu acuzativul, iar Scorilo (de la Scorilvs) fiind la cazul ablativ, inscripția lui Decebal nu poate fi în limba latină, cum au susținut C. Daicoviciu și profesorul bulgar D. Decev, și chiar dacă este în această limbă, PER nu se poate traduce corect decît numai cu ajutorul prepoziției PRIN, cum au opinat K. Horedt și I. H. Crișan.

Se știe însă că, mai ales în latina arhaică, prepoziția PER a putut avea atît sensul de prin cît și pe acela de PENTRU, iar în vorbirea populară de mai tîrziu ca și în epigrafie, unde o oarecare doză de agramaticism nu a lipsit niciodată, această prepoziție, construită clasic cu acuzativul, o găsim deopotrivă întrebuintată și în construcții cu abla-

tivul, cum ar fi de pildă: PER multo tempore, PER Tiberino praeposito, PER Proculo, unde, ca și în cazul lui Scorilo, PER nu este construit cu acuzativul, ci cu ablativul; el nu se traduce cu prin, ci cu PENTRU, intrucît nu spunem Prin mult timp, ci PENTRU mult timp.

O AMFORĂ votivă, aflată la Muzeul arheologic din Blois, departamentul Loir-et-Cher (Franța), prezintă această uimitor de asemănătoare „analogie” cu inscripția lui Decebal, prin aceeași majuscule latine imprimate, ca la Sarmizegetusa, pe vasul crud încă, și anume: TVTELA PER DIANA. Or, nu numai că din punct de vedere gramatical Diana este tot la cazul ablativ (feminin) ca și Scorilo (masculin), dar această zeiță, îngrozită de chinurile mamei sale Leto, atunci cînd l-a născut pe Apollo, a cerut Zeului suprem favoarea să rămîna pentru totdeauna fecioară. Ca atare ea nu a mai putut avea vreun FIU sau eventual vreo fiică cu numele de TVTELA și, fiindcă celestă fiind, nu a putut fonda nici vreo „Oficină” ceramică, la care să-l fi luat pe Tvtele asociat. În schimb, acest Tvtele fiind probabil un vîntor pasionat, a pus — ca și Decebal — să i se facă o Amforă specială, cu ARBALETA — simbolul Vîntorii — pe ea, pe care a dăruit-o Diane, să-l ajute la vîntoare: TVTELA PER DIANA = Tutela (dăruiește acest vas) PENTRU Diana.

Dorînd să cîntească în mod cu totul aparte memoria lui Scorilvs, care îi era desigur o rudă foarte apropiată, Decebal pune să se facă acest vas special, de formă amforoidă, destinat pentru sanctuarul Focului sacru, pe care, departe de a arăta sub forma aceasta criptografică al cui FIU este — ceea ce toată lumea la Sarmizegetusa cunoștea, pune să se imprime ceea ce nu oricine putea bănuși, și anume, gîndul lui intim, intenția lui pioasă, respectiv în ce scop, pentru ce sau PENTRU cine a făcut el acest vas: PENTRU Scorilvs — PER Scorilo — sau cum am spune noi astăzi: PENTRU pomenirea lui Scorilvs.

CERNEA T. NICOLAE

Prof. dr. docent Theodor Goina răspunde la
solicitările cititorilor privind plantele medicinale

— Au apărut în farmacii sau sînt șanse să apară în curînd medicamentele despre care a scris „Flacăra”?

— Încă nu. Și sîntem pur și simplu asaltați de solicitări. Vin sute de scrisori, telefoane, vin oameni. Cele mai mari solicitări sînt cele de Alchemila vulgaris (crețioșoara). Femei care nu pot duce sarcina la termen ne trimit scrisori emoționante. Vrem din tot sufletul să le ajutăm. E vorba însă de cantități foarte mari și la această oră catedra a oferit întreaga cantitate de care a dispus.

— Care e situația „crețioșoarei” în prezent?

— De cîrînd, Fabrica Terapie a prelucrat sub formă de extract, în cadrul secției de la Vișeu de Sus, întreaga cantitate de Alchemila.

— Ce cantitate?

— 8—10 kg.

— Ne e prea mică această cantitate?

— E mică, însă această primă șarjă va fi trimisă de către Fabrica Terapie Comisiei medicamentului din cadrul Institutului pentru Controlul de stat al medicamentului și Cercetării farmaceutice pentru a o da în experimentare la clinici de ginecologie și obstetrică.

— Și pînă la producția industrială ce etape va mai parcurge Alchemila?

— După experimentarea clinică favorabilă, Comisia medicamentului dă un aviz terapeutic, se face o nouă experimentare clinică, abia după care se dă aviz de fabricație. La noi, exigența față de introducerea în terapie a unui nou medicament este, precum se știe, foarte mare. Am convingerea că drumul acesta poate fi mult scurtat, spre binele celor suferinzi, cu atît mai mult cu cît Alchemila e unul din mijloacele care contribuie direct la programul demografic național.

— Și cînd apreciați că se va trece toțiș la o producție industrială?

— În cel mai bun caz, în toamna anului viitor!

— De ce așa de tîrziu?

— „Crețioșoara” crește în regiuni muntoase. Nu se găsește în masă, recoltarea este dificilă, iar prețul de recoltare e foarte mic, nestimulator. Evident, în afara celor 8—10 kg. preparate la Vișeu de Sus, altă cantitate nu mai există în acest moment. Eu cred că anual ar fi necesare 3 000—5 000 kg!

— Este posibil de recoltat?

— Din flora spontană, categoric nu! Rezolvarea o vîd numai prin culturi organizate în regiuni montane, fapt posibil cu atît mai mult cu cît e vorba de o plantă puțin pretențioasă, putînd fi utilizate terenuri mai puțin productive.

— Sosesc și la redacție foarte multe scrisori, se dau telefoane, se fac mercur intervenții pentru obținerea unor dîntre medicamentele cercetate de colectivul clujean...

— În urma articolului publicat de „Flacăra” am primit și noi la Cluj-

Napoca numeroase scrisori, atît pentru Alchemila, pentru afecțiunile hepato-biliare, cît și scrisori disperate de la mame ai căror copii au stomatite aftoase. Am primit și multe scrisori de încurajare a efortului nostru, fapt pentru care și pe această cale aducem mulțumirile noastre. Pentru multe din solicitări — biloton, aftolizol — Facultatea a primit comenzi foarte mari și pentru onorarea lor s-a organizat în cadrul Facultății de farmacie din I.M.F. Cluj-Napoca o microproducție. Se va veni astfel în sprijinul celor suferinzi, pînă cînd aceste medicamente vegetale vor putea fi difuzate la farmacia de către Fabrica de medicamente Terapie din Cluj-Napoca.

În ce privește „crețioșoara”, nu s-a putut trece la o astfel de microproducție neavînd materie primă.

— Ce mai putem comunica cititorilor revistei?

— Valorificarea plantelor medicinale înseamnă, de fapt, valorificarea resurselor naturale, una din cele mai importante sarcini trasate cercetării științifice de Congresul al XI-lea al partidului. Dealtfel, din partea forurilor competente se manifestă un interes deosebit față de rezultatele obținute în acest domeniu și pentru noi e o mare satisfacție. Cu ocazia vizitei de lucru făcute la Institutul central de cercetări chimice, președintele României însuși, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a indicat revizuirea și alcătuirea unui amplu program de cercetări pentru valorificarea plantelor medicinale și aromatice din România, în perioada 1975—1985. Noi am făcut în acest sens propuneri concrete și continuăm cercetările.

— În ce direcții?

— Am studiat efectele plantei menta piperita (izma) în tratamentul afecțiunilor hepato-biliare. În urma experimentării acțiunii farmacodinamice și clinice cu rezultate excepționale asupra aparatului hepato-biliar o vom propune Ministerului Sănătății pentru o largă utilizare terapeutică. Studiem în continuare mai completa utilizare a mușetelului. Mușetelul are o zonă de influență și utilizare mult mai largă decît ceea ce se practică azi. Se studiază de către colectivul catedrei de botanică farmaceutică din Cluj-Napoca o nouă plantă, cu rezultate încurajatoare în tratamentul unor afecțiuni ale prostatei, de care suferă foarte mulți bolnavi vîrstnici. După părerea noastră folosirea acestei plante este o problemă de mare perspectivă.

Sînt, evident, multe alte plante pe care ne străduim să le valorificăm științific și să le introducem cît mai curînd în terapie.

CONSTANTIN MUSTAȚA

Neadevăruri insidioase sub haina responsabilității științifice și profesionale

Stimate tovarășe redactor-șef,

Am citit cu surprindere, în „Contemporanul”, nr. 42, din 21 octombrie 1977, o scrisoare a doctorului Nicolae Oprean, care, în numele „responsabilității profesionale”, denunță opiniei publice „lipsa de responsabilitate a medicilor dornici de reclamă, senzational, succese ușoare și lipsiți de acuratețe științifică și umană”, aruncînd o săgeată și spre „carențele de răspundere ale unui ziarist sau altui”, vinovați de popularizarea unor asemenea cazuri.

Sînt, desigur, principii cărora li se cuvine adeziunea tuturor oamenilor de bună-credință. Numai că atunci cînd trece la enumerarea, fie și parțială, a faptelor care i-au stîrnit rîvna publicistică, doctorul Oprean calcă în picioare principiile enunțate, lăsîndu-le să spînzure ca o simplă firmă onorabilă menită să ascundă practici ilicite. Într-un context în care e vorba de „ceaiuri și preparate miraculoase oferite de persoane fără nici o pregătire”, autorul scrisorii afirmă că „mai mulți bolnavi i-au relatat că undeva (s.m.) ulcerul gastric sau duodenal se vindecă categoric” pentru ca în fraza următoare misteriosul „unde” să devină „acel

centru din Ardeal”, unde „se produce un adevărat exod de populație”: „bolnavii dau năvală [...] și este un adevărat calvar pînă să ajungi să fii văzut, diagnosticat și tratat...”.

Respectivele fraze sînt de natură să stîrnească nedumeriri oricui a cunoscut „acel centru din Ardeal”. După cite se știe, un furuncul este spart și curățat cu bisturiul, nu gîdilat primprejur; rămine deci de neînțeles de ce autorul scrisorii înconjoară într-o aură de taină „acel centru din Ardeal” și nu spune limpede că se referă la spitalul orășnesc din Șimleu Silvaniei, unde echipa de medici condusă de doctorul Ioan Pușcaș a pus la punct și aplică un nou tratament al ulcerelor gastrice, duodenale și pilorice, — tratament recunoscut ca atare de Ministerul Sănătății din țara noastră, precum și de reputeate foruri medicale de peste hotare. Comunicarea științifică asupra acestui tratament, experimentat pe mii de bolnavi, a fost publicată încă din anul 1975 în revista „Medicina internă”, editată de Uniunea Societăților de Științe Medicale din Republica Socialistă România, vol. XXVII, nr. 6, pp. 441—448. Dacă respectivul tratament ar fi prezentat

lipsuri sau erori în fundamentarea lui științifică, ori abateri de la principiile practice medicale, de ce în rîstimp de doi ani de zile doctorul Oprean nu s-a simțit îndatorat de sentimentul responsabilității profesionale să aducă, tot în paginile revistei de specialitate, obiecțiunile și criticele pe care le-ar fi socotit necesare? În ce privește afirmația referitoare la calvarul îndurat de bolnavi, ea constituie cel puțin un neadevăr, rezultat din „documentarea” ciudată a autorului scrisorii: „ne-au relatat”, „ne-am interesat” etc., care vădesc o concepție cu totul personală asupra noțiunii de „responsabilitate” și „acuratețe științifică”. Ca unul care, în lunile septembrie și octombrie din acest an, am fost pacientul spitalului din Șimleu Silvaniei, unde mi s-au închinat două mari nișe ulcerose, una gastrică și alta pilorică — radiografiile stau dovadă! — mă vîd obligat de simpla responsabilitate civică și de respectul pentru adevăr să depun mărturie că, timp de aproape trei săptămîni, n-am înțîlnit un singur bolnav, venit din cine știe ce colț de țară, care să nu fi fost „văzut și diagnosticat” în ziua sosirii, chiar dacă pentru aceasta conducătorul secției trebuia să presteze 8 sau 9 ore

de consultații, pe lîngă munca lui zilnică de cercetare și de control al tratamentelor aplicate în spital.

Ar mai trebui spus un cuvînt și despre popularizarea de către presa de mare tiraj a noutăților ivite în practica medicală — popularizare pe care doctorul Oprean o înfierează. După mai mult de patru decenii de activitate în presa politică, literară sau culturală, cred că sînt în măsură să recunosc că uneori se pot strecura și exagerări în coloanele unei publicații, mai ales cînd se preocupă de asemenea probleme.

Vă mulțumesc pentru spațiul acordat întru restabilirea adevărului.

AI. CERNA-RĂDULESCU

București, sector 4
Ștrada Lunca Bradului nr. 3

Nota redacției: Scrisoarea de mai sus a fost adresată mai întîi revistei „Contemporanul”, în paginile căreia au apărut opiniile insidioase ale dr. Nicolae Oprean. Cum redacția respectivă nu s-a arătat receptivă în publicarea ei, cunoscutul scriitor și publicist, semnatarul scrisorii de mai sus, a rugat revista noastră să dea curs întîmpinării sale, ceea ce facem,

8 SATE,
8 VETRE ALE ANULUI DE FOC 1907
8 VIITOARE ORAȘE

În 1977, din

FLĂMÎNZI

O răscruce de edificii moderne, avînd ca anexă un muzeu

Toamnă moldavă, noiembrie luminos și cast, descins cu pas molcom în amfiteatrul de dealuri care coboară, descresc și se sting dinspre apus către răsărit, transformindu-se din talazuri masive de lut în colnice și dimburi, apoi în cimpie șeasă, unduitoare, dulce. Cerul e albastru, dealurile cu vii sînt albastre, doar undeva, într-o zare, sclipesc în tuș proaspăt niște plantații tinere (zestrea pomicolă a unei ferme de stat), sintem într-o împărăție de albastru. E un albastru sadovenian, e un albastru metaforic, luat parcă din zugrăveala de la Sucevița și Voroneț și tencuit pe cer, pe dealuri, pe case. Casele din Flămînzii, multe din ele, sînt și ele văruite cu sineală, dar nu pregnantă, precum zeama chimică improscată de frunza de viță, ci filtrată, delicată, suavă, dînd satului un aer de prospețime, de așezare tină, și, după cum ne spune primărița Eugenia Baraboi, așezarea aceasta de peste 7000 de suflete (de numai vreo 600, acum șapte decenii) este, de fapt, chiar tină, casele, cele mai multe, sînt noi, din cele ale anului de foc și sînge n-au mai rămas decît vreo șase. Ele urmează a fi demontate și transportate în incinta muzeului satului, muzeul anului 1907 la Flămînzii, ca documente-martori ale răscrucei și, evident, ca documente etnografice și sociale, evocînd traiul omului de demult, un „demult” ce-a însemnat o întregă istorie, o întregă epocă, un „demult” ce s-a întins, de fapt, pînă mai ieri. În anii 1938-1939, 95 la sută din casele flămînzienilor erau din pămînt. 75 la sută din ele erau acoperite cu stuf. Aștăzi, covârșitoarea majoritate a caselor sînt din cărămidă, acoperite cu tablă sau țigla, case frumoase și mari, multe din ele cu cerdacuri și cu balcoane măiestrit înflorate cu dalta, case surizătoare, „case mirese”, zice cineva, aducîndu-ne aminte că sintem în anotimpul nunților, al tradiționalelor petreceri cu vin bun și vornicei călări, sîrbători ce se confundă la Flămînzii, ca în toate satele românești, cu cele ale culesului încheiat, ale roadelor muncii aduse-n hambare și șuri, ceea ce face ca în fiecare bătătură să stăruie un abur de nuntă. În mai fiecare bătătură, lîngă prăjini înalte, cu antene TV în virf (sînt în sat, ni se spune, peste 500 de televizoare), fîntini cu cumpănă sau cu roți (sînt în sat, ni se spune, peste 500 de fîntini, cele zidite de-a lungul șoselei avînd încrustate pe ghizduri și numele cîtoritorilor), simboluri ale ospitalității locului, semne de vrednicie gospodărească și, totodată, prețioase accente de artă, menite să rămînă, peste puțin, doar ca atare, doar ca podoabe ale curților și străzilor. A fost terminată, anul acesta, rețeaua de alimentare cu apă a așezării, drept care nu numai fîntinile vor rămîne elemente decorative, dar chiar și falnicele sobe-ursoace, cu cuptoarele lor, vor sta, în casele noi ale flămînzienilor, doar ca niște podoabe, terminarea rețelei de apă permițînd introducerea încălzirii centrale. Lampa cu gaz a dispărut de mult, comuna e în întregime electricificată, dispar, sub trotuare moderne, drumurile arhaice de pămînt bătut, totul se schimbă, se prefăce, se rezidește din temelii, satul întreg e un uriaș șantier, construcțiile noului centru civic (școală generală cu etaj, spital, magazin universal, scuar, creșă și grădiniță etc.) primind replica sistemati-zării întregii comune (vor fi aici peste 500 de apartamente în blocuri!), astfel încît, peste ani, cel ce vrea să-și imagineze Flămînzii-sat de pînă mai ieri se va afla la o răscruce de întrebări. De fapt, o răscruce de blocuri, de turnuri industriale, de mari edificii social-culturale, avînd ca anexă un muzeu: cele șase case ale anului 1907...

BELCEȘTI

Un loc în care — ca pretutindeni — cheia viitorului e în mîinile oamenilor

Ca și Flămînzii, Belceștii Iașilor (localitate unde flacăra lui '907 s-a aprins la numai cîteva zile după Flămînzii, incendiindu-i toate cele șase sate) are un „eu urban” de acum format. Deci, Belceștii, pregătindu-se să devină oraș, se pregătesc, după opinia primarului Nicolae Ciocan, să primească nu o investiție nouă, nu un transfer de civilizație, ci confirmarea unei realități constituite pe-aici de cîțiva ani. Cu cei 14000 de locuitori ai săi, co-

muna se numără printre cele mai mari ale Moldovei, iar cei 14000 trăiesc, ni se spune, în proporție de peste 80 la sută, în case „ca la oraș”, construite doar în ultimul deceniu. Se pot vedea, în acești Belcești, multe lucruri „ca la oraș”, călătorul descins în centrul satului-urbe se poate crede chiar într-un oraș, iar locatarii noilor case cu etaj (inclusiv ai primului bloc, înălțat în toamna asta) n-ar putea, la rîndu-le, rivni, de la un oraș, nimic în plus ca eleganță, frumusețe, confort. Centrul civic e dominat de un mare edificiu al sănătății (adăpostind, în cele 32 de încăperi ale sale, un dispensar, cabinete de pediatrie și de stomatologie, o farmacie, o casă de nașteri), invidiabil de orice oraș „cu vechime”. Peste puțin, ni se spune, acest edificiu va fi covârșit, ca pregnantă în peisaj, de o monumentală construcție cu rol multifuncțional, ca și de alte impunătoare clădiri, inclusiv sedii ale noii economii, biografia urbană a așezării fiind, precum se vede, încă în lucru, încă în curs de desăvîrșire. La desăvîrșirea acestei biografii lucrează, venind în întimpinarea efortului statului, a marilor investiții acordate comunei, oamenii locului și ei lucrează, pare-se, harnic, odată ce recoltele celor două C.A.P.-uri au sporit de la an la an, atacîndu-se, cu mijloace moderne, tiparele înghețate ale naturii, eliberîndu-se din pămînt soiuri și forme vegetale „la nivelul de exigență al viitorului”. Cuvintele ni le spune unul din tinerii agronomi ai locului și ele vor să ne dea a-nțelege că oamenii din Belcești, pregătindu-se să treacă la civilizația citadină, la civilizația viitorului, lucrează cu gîndul la acest viitor, își acordează eforturile cerințelor lui. Altfel spus, „eu urban” de care vorbea Nicolae Ciocan înseamnă, pe lîngă prefacerile din peisaj, o prealabilă și solidă cristalizare a unei „conștiințe urbane”, muncitorești, dinamice. Anul acesta aici s-a realizat o mare acumulare pe riul Bahlui (320 de hectare), o altă acumulare e în curs de finalizare la punctul care se cheamă Plopi, ceea ce va face ca, într-o primă etapă, să poată fi irigate 1600 ha, iar în final 3000 ha, în anvergura acestei opere putînd fi citit, foarte lizibil, cuvîntul cooperativelor, cuvîntul faptelor lor. Aceiași oameni, cînd se întorc din cîmp, de la truda aspră a pămîntului, se înhamă, cu pasiune și cu nădejde, la carul muncilor obștii, impunătorul așezămînt de sănătate, de pildă, fiind făcut prin contribuția lor, ca și o seamă de edificii de învățămînt (fiecare din cele șase sate ale Belceștilor avînd, la ceasul de față, cel puțin un nou local de școală), ca și o seamă de alte lucrări edilitare, gospodărești, arhitectonice, integrate viziunii urbanistice a viitorului. Care viitor — toate datele locului o arată — a și sosit, bate la poarta Belceștilor. Cine îi va deschide? Cheia, ca pretutindeni, e în mîinile oamenilor.

BIRLA

Aici, ne spune un participant la răscoale, „omul a devenit mai mare decît pămîntul”

La Birla, ca și la Flămînzii, ca și la Belcești, nu toate lucrurile, desigur, sînt frumoase și roze. Birla e un sat argeșean, un sat ca o expoziție de ouă încondeiate, cu case albe, portocalii, verzi, albastre, strălucitoare de parcă oamenii, în zori, le-ar freca și le-ar lustrui cu cirpa, ca pe niște oglinzi sau ca pe niște argintării. Birla e un sat ca o stațiune turistică. Birla va fi, ca oraș, chiar stațiune, izvoarele termale descoperite încă demult în vatra sa, izvoare precum cele de la Herculane sau Felix, anexîndu-și, prin mari investiții de stat, instalații moderne, construcții-vile, frumuseșile și confortul unor vacanțe pe care mulți dintre noi le vor căuta. Birla e un sat frumos, dar nu e un sat de pe un afiș colorat de turism, ci un sat viu, la a cărui biografie (inclusiv de ordin spiritual) încă se mai lucrează. La Birla, ca pretutindeni, mai sînt și necazuri, și greutăți, și contradicții. Și e firesc să fie așa, satul se află la un moment de răscruce al destinului său, transferurile din azi în mine (de privesc, de energii, de eforturi, de cunoștințe, de iscusințe) se supun legilor generale ale fizicii transferului, mai fiind și sporuri, mai fiind și pierderi, semnele plus și minus schimbîndu-și, în aparență capricios, poziția, dar, peste toate, se descifrează, limpede, o constantă, ea venind din ordinea viitorului și venind, în același timp, din însăși nevoia lăuntrică a oamenilor de a-și consolida existența într-o nouă civilizație. Fatal, niște case din cele 12 sate ale așezării vor trebui să dispară, să se strămute (sau, ocrotite muzeal, ca în cazul Flămînzilor, să rămînă), noul cadru urban, în curs de robustă configurare, venind, pe lîngă daruri, cu exigențele sale, adesea fără nici o atingere cu firea veche, cu existența veche a locului.

Sînt oamenii din Birla pregătiți pentru

Noua școală din Flămînzii-Botoșani și unii dintre cei mai proaspeți elevi ai săi pornind la o solemnitate

întîlnirea lor cu orașul, cu viitorul? Ce-i aduc ei acestei întîlniri?

Ei aduc — toate faptele o arată — vrednicia lor, munca lor, iscusința de buni gospodari, setea de nou, receptivitatea la nou. „Omul nostru a devenit mai mare decît pămîntul, deși pămîntul și-a mutat zările de la răzor la capetele țării”. Aceste vorbe ni le spune moș Ionăță Coman, om de 94 de ani, participant la răscoala din 1907, și tîlcul lor, dacă înțelegem bine (da, înțelegem, ne confirmă moș Ionăță), ar fi acela că azi, cînd nu mai sînt haturi, cînd nu mai e neputința sau umiliția prîvirii de la ieri la ieri, cînd nu mai e nici un țarc al muncii, al îndrăznelilor creatoare, omul din Birla poate privi mai departe, spre lumea din jur și spre ziua de mîine, adică spre un cîmp cîndva refuzat.

Și privește. Cele două C.A.P.-uri dau o producție anuală de peste 50 de milioane lei, se muncеște mecanizat (S.M.A.-ul din Birla are o bună dotare tehnică), dau recolte bogate, au dat bine chiar și anul ăsta, deși seceta a sfioșegit chiar și frunza pomilor. Anul acesta s-a construit un complex avicol cu o capacitate de peste 120000 de găini ouătoare. Se va construi și un complex zootehnic pentru 700 de vaci, și un complex de îngrijire pentru 400 de taurine. Un hectar de solarii moderne, construit tot acum, a dat un nou impuls tegumiculturii, de veche tradiție prin aceste locuri. Casele, cum spuneam, sînt frumoase, se construiesc și case cu un etaj, se construiesc și cu două, centrul civic este unul ca de oraș, pe asfalt se întrec „Daciile” (cîteva zeci) ale cooperativelor, magazinele vînd frigider, televizoare, motociclete, brutăria face o piine bună, librăria vinde anual mii de cărți, cinematograful e asaltat duminica, pe scena cîminului cultural concurează echipe artistice de renume (echipa de dansuri a cucerit, acum doi ani, locul I pe țară), tot ce se întreprinde, pe toate planurile, se întreprinde gospodărește, gîndit, cu cap, viața se mișcă spre viitor într-un ritm care e și dinamic, dar și al statorniciei, deci într-unul esențial. Viitorul înseamnă o fabrică de brînzeturi (o investiție de 1000000 lei), extinderea stațiunii (un pavilion cu 300 de paturi, un pavilion pentru 400 de proceduri), o sală sportivă polivalentă, desigur, niște blocuri de locuințe, desigur niște kilometri în plus de asfalt, desigur o rețea de canalizare și de alimentare cu apă potabilă, și, spune primarul Ion Nasta, viitorul înseamnă, în primul rînd, munca omului, a acestui om care, iată, dovedește că știe a-și măiestri cu dragoste, vrednicie și har locul lui sub soarele acestei lumi.

PIATRA

O azimă care se frînge într-o cinstirea viitorului

În acest sat străvechi din Cîmpia Română, în această lume bătrînă, cu rădăcini ce se pierd în timp — cîndva așezare dacică, apoi castru roman, apoi tabără a

oștilor lui Mihai Viteazul — există, ca pretutindeni în astfel de lumi, oameni ce reprezintă, vii, întreaga istorie a neamului, a stirpei sau spiței, uneori emblematică pentru istoria așezării întregi. Un astfel de om ar fi Radu Lungu, cărui nume l-am întîlnit la panoul fructurilor C.A.P.-ului. Anul trecut, Radu Lungu și soața sa au primit de la C.A.P. pentru munca lor, aproape un vagon de cereale. Tatăl lui Radu, Marin, a fost, față, copilăndru fiind, la marele foc răscoală, cînd țărani din Putineiu Ilfov lui au ars registrele inrobitoarelor invii dintre moșierii Marghiloman și oatea săracilor. Tatăl lui Marin, bunicul lui Radu, s-a numărat chiar printre răsculații împușcați din ordinul moșierilor.

La Putineiu, ca și în alte sate românești, dănuie încă străvechiul cult al celor petrecuți în lut. El obligă urmașii împartă simbolic prima azimă, ca și prin picătură de vin, cu cei morți. Vinul picură în țărînă. Azima de griu nou împarte, înainte de a te înfrupta din ea, cu cel dinții venit. E în acest gest un simbol major al continuității, o reculegere față generațiilor duse, care au trecut în mîntie urmașilor, odată cu sapa, niște năzuințe, niște nădejdi („...al robilor s-aricile pline / De osemintele vărsate mine”). Clăcașii frînți în cazne, răsculați împușcați la '907, precum bunicul lui Radu Lungu, își astîmpără astfel, simbolic, setea și foamea, nădejdiile lor fiind răsplătite prin fapta urmașilor.

Lîngă piinea cîmpilor (Putineiu fiind mare vatră a piinii, cu toate cele aproape 8000 de hectare ale pămînturilor lui i frățite racordate la sistemul de irigații Giurgiu-Râzmiștea), urmașii aceluși Lun mai plămădesc, în satul de azi, pe orașul de mîine, numeroase alte înfătuiri, familia Lungu fiind o familie numeroasă, stufoasă, cu încredințări de nemuri și rubedenii pe toate ulițele, iar satul de azi, orașul de mîine, oferind membrilor acestei familii, ca tuturor oamenilor din Putineiu, o largă paletă de muncă de activități, de profesii, de meșteșuguri. Unii lucrează la Ferma I.A.S., alții lucrează, în meșteșuguri tradiționale, dar moderne, în atelierele (echipate ca niște fabrici) ale secției Industrii Locale, al se pregătesc, însușindu-și o calificare serioasă, să devină muncitori, maștrii ingineri în noile unități economice ce vor deschide, peste puțină vreme, pe țile. Putineiu va avea o fabrică de confecții, cu peste 300 de locuri de muncă, o fabrică de brînzeturi, un centru mecanic de reparații auto și unele agricole. Putineiu va fi (a și început să devină) un oraș industrial-agrar în care numai muncitorilor și cel al țărănilor va fi, pare, în dreptă cumpănă, dacă cumva cumpăna va inclina către cei din țară. Oricum, așezarea a și început să cline spre înfățișarea unui oraș, s-au început primele blocuri, sînt în curs de edificare altele, cu moderne unități comerciale, partere, cu apă curentă și cu încălzire centrală, se pun la punct artere și piețe parcuri și scuaruri, și, cînd și noul se politic-administrativ va fi gata, cînd rînd un centru urban, cu toate întemeierile așezate, Radu Lungu va frînge, sigur, o azimă nouă, nu numai pentru gloriificarea unui trecut eroic, ci pentru cinstirea prezentului și a viitorului.

Primăvară pînă-n toamnă

PUTINEIU

Industria noi, 500 de apartamente în blocuri, dar și oireasmă de arbori, poezie și liniște

Sat străvechi ca și Putineiu, Piatra termăneană, atestată documentar sub numele Viteazul, are un titlu de Erou al Muncii Socialiste (cucerit anul trecut, pentru producția de porumb de peste 800 kg la hectar, are un Premiu I pe deț în întrecerea pentru gospodărire și frumusețate, are, în acest an, din primăvară pînă în toamnă, o desfășurare a sărbătorii ei ce poate compune, ea singură, istorie, prin densitatea evenimentelor, în angajarea îndrăzneță de noi perspective, grație marilor investiții de stat și eforturilor oamenilor viitorului oraș. În primăvară cu vremea (anul agricol a fost aici unul din cele mai dificile), cooperatorii au scos, totuși, 3.840 kg grâu la hectar (cu 340 kg peste plan), au ratat la rumb, au cistigat mai mult la floarea-soarelui (2.400 kg/ha în plan, 2.900 kg/ha în fapt), recoltă care-i așază în fruntea județului, au ieșit bine și la toate timpurile (22 tone/hectar, față de 12 tone), și la producția de lapte pe cap de vacă (2.000 litri, față de 1.500). Din primăvară pînă în toamnă, viața la Piatra, în leorman, a mai însemnat un angajament constructiv cu o largă desfășurare de forțe, mare forțată de pietrari, zidari, tăietori de lemn, cioplitori, fierari-betonisti, macagari, mozaicari, zugravii, instalatori, s-au dat în folosință o serie de obiective, un complex comercial cu numeroase magazine (Piatra mai dispunind, în același timp, și de 22 secții de prestări de servicii), o magazie pentru 300 de tone de lemn, în cadrul bazei comunale de recepție (bază care urmează să se extindă cu încă 25.000 mp), o creșă cu grădiniță etc. Construcțiile anului 1977 înseamnă și un complex de vaci (600 de capete, o valoare a investiției de 10 milioane lei), și înseamnă reamplasarea, în lunca ferată, a Călmățului, a unei grădini de 40 de hectare, mai înseamnă o planie pomicolă de 50 de hectare (200.000 valoare a investiției), mai înseamnă modernizarea fermei de vaci a I.A.S. etc. Viitorul? Să aliniem din nou câteva cifre sau, și mai bine, să traducem cifrele în piatră, lăsând piatră să se constituie gură — conform planurilor — în cadrul urbanistic al zilei de mâine. Ceea ce lăsat pe aici trecutul, chiar și trecutul vic al epocii lui Mihai sau al lui '907, a sters de mult, s-a resorbit în amintiri sau trecut ele însele în amintire, nu se știu nimic precis despre cum arăta Piatra în acele vremi, dar se știe puțin, din schița de sistematizare a locului, în Piatra, în anii ce vin, se vor construi peste 500 de apartamente în blocuri. Viitorul oraș anunță de asemenea o întreprindere de industrie locală peste 500 de lucrători. Aceeași capacitate (coincidență simbolică!) va avea și Casa de cultură, arhitectură modernă și inspirată, încununând construcția în cetăți printr-un fapt de artă.

Un frumos parc din centrul așezării, amenajat de tineri, în tirziul acestei primăveri care spulberă cele din urmă zile, bunici cu nepoții în landouri pe, perechi de tineri îndrăgostiți și tineri ce traversează grăbiți aleile (mulți între ei, în salopete minjite cu var) și o impresie de colț de oraș, de oraș acum așezat, trăind și mișcându-se pe ritmurile și legi devenite de mult imbecabile.

RADOMIREȘTI

„seară electorală” și o dimineață de sat-șantier

La Radomireștii Oltului, în amurgul zilei de lucru, lume multă pe străzi, sărbătoarea. Oamenii se îndreaptă spre minul cultural, la o întâlnire cu cântărețul în alegerile de la 20 noiembrie. Răm într-o sală, sala e deja plină, iluzii stau în picioare, un copil sufocat re broboade și sumane trece din mină mină pînă pe scenă, iar de acolo afară, fereastră. Sint prezenți toți oamenii cumscipției, veniți la adunare ca la o sărbătoare a muncii, generoasă ca cea a culesului, fierbinte ca și cea a amintirilor.

Se discută despre prezent, despre viitor, adică despre ce s-a cules și despre ce mai trebuie semănat. Printre participanți: moș Gheorghe Badag, veteran al războaielor de acum peste decenii, cînd, spîrgînd seiful veștelui, a văzut, povestește el, „pentru ma oară bani de hirtie”, averea țara-

nului încercuind pe atunci doar umilul bănuț de aramă coclîță. Acum, în sală se vorbește despre milioane, despre zeci de milioane de lei, despre averea obștii cooperatoriste (42 de milioane), despre producția globală a acestui an (63 de milioane), despre fondurile alocate de stat pentru accelerarea urbanizării Radomireștilor (35 de milioane) și, peste atîtea gramezi de bani, cineva amintește și cele 17 milioane ce reprezintă desfacerea anuală de mărfuri ale celor trei magazine universale ale comunei. Se aduc în discuție și alte cifre, care țin de întemeierile ce vor veni. Se vor iriga, aflăm, peste 6.000 de hectare, se va construi o îngrășătorie de berbecuți de 7.500 de capete, o unitate de producere a tutunului (capacitate: 700 tone), un atelier pentru reparatul tractoarelor, se vor edifica primele blocuri, primul liceu (cu 16 clase), prima conductă de apă (de fapt, o rețea de canalizare și alimentare cu apă), un supermarket etc.

A doua zi, în zori, străbăteam un sat pustiu. Ne mișcăm pe ulițe goale, ciocănim la porți dincolo de care latră doar ciinii, oamenii sint plecați, femeile sint la ceapă, bărbații sint la oraș. Din cei 8.500 de locuitori ai comunei, peste o mie sint navetiști, lucrează în industriile noi din Caracal și Roșiori. Scena satului deci e goală, ne mișcăm într-un decor fără viață, care, în schimb, netulburat fiind de nimic, se vede bine, iar această vedere a sa răsplătește. Arhitectura urbană a edificiilor publice (școli, brutărie, cinema, cămin cultural, un dispensar cu 20 de secții și cabinete etc., etc.) intră în dialog, ca de la egal la egal, cu cea a caselor oamenilor, cele mai multe noi (1.500, dintr-un total de 2.400), multe din ele cu etaj, multe din ele unice de artă, impletind elementele de confort citadin prin tre balcoane cu stîlpi înfloriți și dantelăria pridvoarelor sculptate cu dalta. Intrăm într-o curte în care s-a improvizat un șantier. O casă în construcție, cu etaj, aproape gata. Forțată de meșteri, miros de var și de catarge de brazi. Cel ce și-o construiește e un tînăr, muncitor calificat la Caracal. „Dar dumneata, dacă te-ai rostuit la Caracal, de ce-ți mai faci casa la Radomirești?” „Îl întrebăm. Tînărul măsoară cu ochii un trunchi de arbore, îl pipăie, îi ciocănește miezul la rețezătură: „Asta e bun de stîlp de poartă”, zice el. „Doar n-o să te întorci aici!” „Ba poate c-o să mă întorc!”

Se vor întoarce în Radomirești, de la Caracal și Roșiori, și electricienii Dumitru Văduva și Dumitru Mehedintu, și instalatorul Tudor Firică, și strungarii Dumitru și Anton Boicea, și mulți alții, fiindcă aici, în viitorul oraș, se va întemeia, în acest cîcinal, o industrie, o secție de confecții metalice a Uzinelor de vagoane de la Caracal, ce va prelua fabricarea unor repere și subsansamblyuri, cerînd mină de lucru calificată. Radomireștii de mâine, orașul industrial-agrar, își recheamă tinerii risipiți prin zări, reintinerind, prin ei, satul bătrîn, reintinerind deci istoria, redeschizînd-o spre viitor.

PLENIȚA

Un centru urban care abia acum își legitimează investitura

Tot despre industrie, ca centru de gravitație a întemeierilor noului, ne vorbește inginerul Florin Antonie, primarul Ple-

niței, dar, zice el, înainte de a trece la detalii privind profilul industrial al viitorului oraș, să amintim că Plenița, cîndva, a mai fost „oraș”, mai bine-zis a avut această titulatură, această investitură, s-a plimbat cu ea, prin istorie, niște ani, purtată la grumazul ei fărînesc, peste dimia aspră a vieții sale, precum o strălucitoare eșarfă, pe care însă, nu se știe cum și cînd, a pierdut-o. Adică se știe cînd acest sat din cîmpia Doljului a fost boțezat „oraș” (1921), dar nu se prea mai știe cînd numele i s-a destrămat, cînd și-a pierdut și ultima fișie de semnificație, cînd între el și realitatea asprei dimii pe care voia s-o acopere s-a pronunțat, prin nepotrivirea de caracter, divorțul. Ce-a stat, de fapt, sub această investitură, atunci cînd satul a fost decorat cu ea? Au stat pretențiile mici pe care, în epocă, le-avea România de la orașele ei? A stat o înțelegere defectuoasă a noțiunii? Sau a stat, pur și simplu, interesul unui demnitar țărănist, moșier plenean, de a culege, de la oamenii locului, niște voturi, fîgăduindu-le o viață de „orașeni”? Plenița, locul unde în 1907 peste 1.000 de țărani s-au ridicat la luptă pentru pămînt, era prin anii '21, ca și prin anii '38 sau '40, un sat cu căsuțele înecate în colb, ba, printre ele, se mai aflau, în plină epocă a automobilului și electriceității, chiar și bordeie, statisticele anului 1944 înregistrînd cîteva zeci.

Plenița, în anii socialismului, și cu deosebire în ultimii zece, și-a legitimat, de fapt, pentru prima oară, cu argumente temeinice, aspirația de a deveni oraș. Intrînd în Plenița de azi intri, de pe acum, într-un oraș, nu numai virtual ci, și vădit, de necontestat prin pregnanța în peisaj a elementelor noului, ale civilizației citadine. Plenița are asfalt, are lumină electrică (în toate casele), are aducțiune de apă potabilă, are sute de case noi, are blocuri de locuințe (140 de apartamente, alte 150 prevăzute în planul acestor ani), are un mare spital (secție de chirurgie, interne, pediatrie, obstetrică-ginecologie, stomatologie, o policlinică, un liceu, o casă de cultură (toate, cu încălzire centrală), are centrală telefonică automată (peste 150 de abonați), are vreo 40 de unități comerciale, are sectoare de industrie locală (ce produc inclusiv pentru export), are o autocoloană I.T.A., are baze sportive moderne, are locul I pe țară (cucerit acum doi ani) în întrecerea patriotică dintre comune, are titlul de Erou al Muncii Socialiste (cucerit tot acum doi ani) încununînd C.A.P.-ul pentru recoltele lui de excepție.

Și acum, continuă inginerul-primar, să vorbim și despre industrie. Orașul care va fi, în curînd, Plenița, va fi, desigur, și un oraș al piinii, o vatră fierbinte a grîului, o capitală dunăreană a porumbului, dar va fi, în același timp, un centru industrial de largă iradiere, guvernînd viața acestui loc și pe cea a celor vreo zece comune ce gravitează în jurul lui. Fondul de investiții al acestui an se cifrează la 25.550.000 lei (20.750.000 fond de stat, 4.800.000 fonduri proprii, ale organizațiilor cooperatiste și obștești), din care 20.415.000 sint alocate lucrărilor de construcții-montaj. E în plină construcție o secție de piese de schimb a întreprinderii de reparații auto din Craiova, cu 2.400 de locuri de muncă, e în plină construcție și o Fabrică de uleiuri eterice, ambele urmînd a-și face inaugurarea în curînd. Se preconizează, în acest cîcinal, și construcția unei fabrici de mase plastice, cu 1.500 de locuri de muncă, dar, întorcîndu-ne la anul în care sintem și la împlîrile dintre primăvară și toamnă, să mai notăm, la capitolul noilor edificii, un internat școlar cu două etaje, în care au și intrat copiii, și, în construcție, un mare complex al cooperăției de consum. Păcat că timpul — nici spațiul tipo-

grafic de care dispunem — nu ne îngăduie să facem și niște popasuri, alături de cifre, în „pădurea de bujori”, de pildă, monument al naturii unic în țară, sau la „copacul lui Trancă”, un matusalemic stejar, vechi de cîteva secole, martor, spun monografiile locului, al unei istorice bătălii dintre Mircea și turci. Dar nu-i nimic, zic interlocutorii noștri, plenicienii n-o să se supere, de fapt lumea, pe-aici, se uită ea însăși mai mult către viitor, de parcă locul acesta legat cu pecetea de istorie s-ar naște, acum, din nou.

PĂTULELE

Argumente pentru afirmarea unei noi calități a vieții

În Mehedintu, la Pătulele, la punctul terminus al itinerarului nostru, intrăm din nou, ca și în Moldova, la începutul călătoriei, într-o țară a viilor, într-o împărăție de albastru. Podgorii cit vezi cu ochii, pînă și casele s-au pitit sub butuci și frunze de viță, o podgorie nouă, de vreo 250 de hectare, e în plină amenajare (plantarea ei se va încheia la anul), se mai plantează și pomi (anul acesta s-au plantat 119 hectare cu puiți de salcimi, s-au plantat sute de meri, pruni, cereși și plopi), locul întreg e un parc, un gigantic parc, cuprins acum de incendiile de culori ale unei toamne care, aici, lîngă Dunăre, înt-un ținut mingiat de briza cu frăgezimi de Mediterană a venit mai tîrziu, combustia ei se va sfîrși odată cu sfîrșitul lui noiembrie. În centrul satului, la obeliscul ridicat în memoria celor 32 de țărani uciși în '907, coroane de flori, puse de mîini pioase, își păstrează, vii, prospețimile. Toamna aceasta frumoasă și galeșă te invită la molcomie, la visare, la reverie, dar și aici, la Pătulele, ca pretutindeni în așezările pe care le-am străbătut, freamătul clipei este astăzi altul, unul dinamic, indicînd o lume aflată într-un moment de tranziție, într-o trepidantă goană a schimbărilor, într-o lute trecere către altceva, către tipare de viață și de civilizație ce leagă această veche vatră a Mehedintilor cu viitorul. Lîngă cultura grîului și porumbului (cu producții care-au sporit în ultimii 10 ani de cite 3-4 ori, cele 4.800 de hectare ale celor două C.A.P.-uri fiind în întregime irigate), lîngă grădinarit (170 de hectare de culturi legumicole), lîngă creșterea oilor (obștea cooperatistă avînd o turmă de 4.000), lîngă recoltele ce-au adus C.A.P.-ului înalta distincție de Erou al Muncii Socialiste, au răsărit și răsăr, imprimînd satului, vieții lui, o inedită structură, întemeiată pe alte ritmuri, germele viitorului oraș industrial-agrar, sub înfățișarea unei fabrici de semiindustrializare a legumelor și fructelor, a unor complexe de creștere intensivă a animalelor (un complex de 600 vaci cu lapte, o îngrășătorie de tineret taurin cu 1.300 capete pe serie), a unor unități pentru fabricarea țiglei, pentru uscarea tutunului, a construcției unei hale industriale pentru repararea tractoarelor, hală modernă, în care alimentarea cu carburant se face automat. Aici se practică acum nu mai puțin de 35 de profesii. Pătulele se „orașenizează” și prin edificiile de interes obștesc, s-au construit școli, dispensare și magazine moderne, se va construi în curînd și necesara rețea de apă potabilă, iar casele noi, în număr de peste 600, au, cam una din zece, garaj în curte. Anul acesta, cei din Pătulele și-au cumpărat 33 de „Dacii” și, dacă n-au dispărut nici căruțele și nici caii, dispar, în schimb, multe altele, în atingere cu modernul, cu noul; dispar gardurile leneșe de răchită, înlocuite cu grilajuri de fier sau garduri de zid, dispar curțile cu noroaie, acoperite cu dale de piatră, și, uneori, din aceste curți au dispărut (sau nu-i vedem noi, poate-au fost duși în ograda din spate) cocoșii, viața reglîndu-se pe-aici după ceasornic, nu după cîntecul lor, iar frumoasele curți nemairăbdînd găinațul patriarhal. Sint, desigur, niște chestiuni de detaliu, dar, uneori, ochiul nostru, fără să se blazeze, s-a obișnuit prea mult cu prefacerile de anvergură ca să le mai poată înregistra pe cele de nuanță, ca să mai poată înregistra acele nuanțe care, într-un registru savant, dau tonus și vibrație aparte unei compoziții de culori, însuflîndu-i căldura vieții. Deci nu numai noi edificii industriale și mari sisteme de irigații, dar și o casă ce respiră prin perdele de trandafir, deschizîndu-se spre o curte curată, pavată cu dale, compun o civilizație, o nouă civilizație. Toate acestea, într-un cuvînt, înseamnă o nouă calitate a vieții. Și ea, această nouă calitate a vieții, dincolo de statutul administrativ conferit unui loc — unui, să zicem, sat ce devine oraș — e cea care decide creșterea unui organism sănătos, vitalitatea și forța lui.

La Pătulele — ca în toate așezările pe care le-am străbătut — această calitate s-a și născut.

Tot la Flămînzii, de data aceasta la dispensar, unde această bătrînă a venit să-și caute sănătatea

Pași siguri și pași greșiți la dansul de sîmbătă seara

«Invadatorii» la clubul „1 Mai” din Ploiești

Se aude deodată un strigăt sfîșietor : „Hu... hu... hu...”. Imi zic : „S-o fi stricat amplificarea, Festele înaltei frecvențe”. Apoi urletul răsună la doi pași de mine și părul mi se zburlește în cap. În asemenea situații-limită, rațiunea pălește și, într-o frîntură de secundă, imi trec conștient prin minte mai multe variante :

1. — Mohicanii !
2. — King-kong a înșfăcat o fecioară bălaie.

3. — Cîinele din Baskerville a tisnit, din paginile romanului lui Conan Doyle, drept pe strada Eminescu, la clubul Întreprinderii „1 Mai” Ploiești.

4. Invadatorii din Alfa Centauri au hotărît să pună, brusc, capăt civilizației umane prin unde sonore numai de ei cunoscute.

Alte variante nu am mai avut răgazul să elaboriez, fiindcă sursa urletelor m-a înșfăcat de cravată, mi-a smuls ochelarii de pe nas și mi-a promis suav că mă transformă în praf, pulbere și piatră pucioasă. Mic și îndesat, călcînd, mi s-a părut mie, suta de kile, mi-a dat impresia — judecînd nu aîut după carură, ci după efluvii de alcool — că s-ar putea tine de cuvînt. Am sperat, tot într-o frîntură de secundă, că pulverizarea mea va fi considerată accident de muncă (la urma urmei, mă aflam la acea seară dansantă din 5 noiembrie pe strada Eminescu, la clubul sus-mentionat, nu ca să dansez, ci ca să fac un reportaj) și că se va tine seama de acest lucru la despăubirile ce vor fi acordate post mortem familiei îndoliata. Apoi namila s-a muțat :

— Nea maistre, fac cinste cu o litră.

— Mersi, nu mi-e sete.

— Nu bea băiatul... (Cu sarcasm.) Bă, n-auzi ? Te întorc pe dos ! (Cu hotărîre.)

Și a zbughit-o în direcția birtului de vizavi de club, ca să soarbă țările. După zece minute s-a întors, cu moralul ridicat, și istoria s-a repetat întocmai, inclusiv smulșul ochelariilor. Hotărît lucru, nu-i eram simpatic.

Îl întreb pe lăcătușul Puiu Iordache, de la secția Mecanică I :

— Nu-i nimeni la usă ca să-i oprească pe betivi ?

— La usă e opinia publică !

Victoria Popescu, muncitoare la secția Aparataj, nu se hotărîște, — asemenea altor tovarăși ai ei — să dezvăluie identitatea extraterestrului :

— E de la mine din secție. Nu vă dau numele, fiindcă are familie. E funcionar. Altfel, om de treabă, doar că acum e mult mai vesel decît de obicei.

Iar eu mă întrebam : dacă se poartă astfel cînd e vesel, cum s-o fi comportînd cînd e trist ?

În sala clubului tinerii se distrează tînereste, în acompaniamentul coloristic al orgii de lumini și al unei melodii închinată răposatului Elvis Presley. Totul ar fi cum nu se poate mai plăcut, dacă nu s-ar auzi, din trei în trei minute : „Hu... hu... hu...”

Tot ce lipsește e puțină autoorganizare. E frumos să spui „La usă e opinia publică”, și de fapt nu-i nimeni acolo, doar mohicani care intră și ies nestingheriți, după ce au dezgropat tomahawkul războiului și al necuviinței.

LIONEL NIȚESCU ■

Balul a fost un film care nu s-a ținut !

Deranjată la ceas de sîmbătă seara de la locuința sa, plasată în chiar centrul așezării, la parterul Casei specialistului, Maria Gălcă, primarul comunei vrîncene Garoafa, 8 sate, peste 5 000 de locuitori, ne-a întîmpinat într-o stare de spirit multumitoare. „Nu vreau să vă flatez cu nimic că ați venit, ne-a spus dînsa, dar activitatea culturală din comuna noastră va însemna în seara asta un film... pe care l-am citit pe avizierul căminului, dar pe care l-am uitat. Altfel, a continuat, au fost unele acțiuni, chiar și serii culturale au fost, nu mai știu precis cînd, dar mare lucru nu s-a întîmplat la noi, pentru că responsabilul căminului, profesorul de educație fizică Filote Zaharia, face zilnic naveta la Mărășești și se descurcă și el, firește, cum poate.”

Ne-am deplasat atunci către unicul cămin cultural al Garoafei, „ar mai fi unul, la Cîuslea, dar e extraordinar de dărăpănat”. (Maria Gălcă), unde ne-a întîmpinat un lăcăț. Auzindu-se o muzică din cale-afară de tunătoare, în decursul căreia Nelu Bălăsoiu tocmai își aducea amînte de iubirile tineretii, am bănuț că trebuie să se împlinească ceva prin spatele clădirii, am ocolit-o și l-am întîlnit pe Neculai Scarlat, elev și fiu al operatorului. Privindu-ne cît se poate de curios, ne-a informat că rulează „Pintea” cu Florin Piersic și că el a venit mai devreme să pună muzică, spre „a atrage lumea la peliculă”.

Ne mai învîrtim prin comună, așteptînd începerea filmului. Parcurgem o așezare mindră, cu multe case noi și arătose, cu o școală de toată frumusețea în care

Legendă la o fotografie care merită păstrată ca amintire din seara zilei de 5 noiembrie

Sîmbătă, 5 noiembrie, între orele 15—20, Casa de cultură a sindicatelor din Petroșani a găzduit prima seară a tineretului din liceele Văii Jiului. • Organizată de elevi și pentru elevi, cu sprijinul Comitetului U.T.C. de la Liceul mecanic, ampla acțiune cultural-distractivă a reunit peste 800 de tineri. • Din bogatul și atractivul

Fireșc, muncim împreună, ne distrăm împreună

La Casa de cultură a tineretului din orașul Zalău a fost programată sîmbătă 5 noiembrie o seară cultural-distractivă, organizarea revenindu-i Liceului pedagogic în colaborare cu comitetul U.T.C. al orașului. Cu puțin înainte de ora anunțată, vizităm frumoasa clădire, ridicată în urmă cu trei ani, cu investiții minime și cu multe ore de muncă patriotică prestate de tinerii zălauieni. O sală de spectacole care se poate transforma imediat în sală de dans, ornată cu decoratii metalice din aluminiu, tavanul fiind realizat din plăci astfel dispuse încît să permită o acustică foarte bună.

Iată că aproape de ora promisă, casa de cultură a început să dea semne de viață, spectacolul propriu-zis debutînd cu un frumos concurs de muzică populară numit „Florile Sălajului”, concurs care se organizează în fiecare an, avînd menirea să depisteze talentele claselor a noua. „Este una dintre manifestările noastre cele mai aplaudate, ne spune Aurica Mesesan, elevă în anul patru, prezentatoare, și „un fel de regizoare” a spectacolelor școlii. Nu organizăm doar seri de dans, ci seri culturale în care se și dansează. Firește, încercăm să nu fim plictisitori și în acest sens noi, uteciștii, ne sfătuim

învată majoritatea celor peste 1 000 de elevi, cifră furnizată de primar, ai Garoafei, cărora li se oferă spre distracție un film cu Florin Piersic. Ne ducem și ne întorcem... se face de 9 seara. Nelu Bălăsoiu n-a obosit, dar Pintea nu mai începe, miine va fi o zi de lucru în agricultură, așa că ne lăsăm păgubași, oprindu-ne la Golești, după un sfert de ceas de mers cu mașina, traversînd Focșanii. Aici se dansează la cămin. Vreo 10 perechi se învîrt pe un ciment proaspăt udat, după ce vor fi achitat 5 lei la intrare, „pentru muzică”, după cum ne mărturisește Ion Vlaicu de meserie bobinator. Este vorba mai degrabă, înțelegem, despre o discotecă (!), în cadrul căreia își aduc serviciile magnetofonul, difuzoarele și, mai ales, becululele care se aprind și se sting cu o regularitate demnă de cauze mai bune, Ion Valentin, desenator la o unitate din Focșani și, după vorbele sale, amator de muzică, pus la punct cu ultimele noutăți. Ne explică, după ce va fi domolit către o limită cit de cit omenească difuzoarele sale furioase, că banii luați la intrare se împart între el și Consiliul popular al comunei suburbane Golești, el folosindu-i pentru întreținerea aparatului, iar Consiliul pentru diverse reparatii. Într-un moment de oarecare liniște, îndrăznim să întrebăm dacă se află de față directorul căminului cultural, vreun activist al comunei sau al capitalei județului pe linie de cultură, de U.T.C. și așa mai departe, întrebăm și Ion Valentin ne privește ca picătî din lună. Nu vin niciodată, se miră sincer, de ce să vină !?, mirare pe care o împărtășim și noi, numai că, firește, după alte poziții, așteptînd lămuririle de rigoare din partea forurilor în drept din județul Vrancea, în primul rînd a activiștilor organizației de tineret.

EMIL NEGOIȚĂ ■

program spicuim : expunerea prezentată de profesoara Viorica Părăianu privind semnificația noului lmn de stat al României ; intonarea Imnului ; întîlnirea cu tovarășul Teodor Rusu, secretar al Comitetului municipal de partid, care a vorbit despre perspectivele de dezvoltare ale Văii Jiului în cîincinalul revoluției tehnicoștiințifice ; un scurt program artistic prezentat de elevii Liceului mecanic, o bună repetiție în vederea participării la a doua ediție a Festivalului Național „Cîntarea României” ; un concurs literar desfășurat în culise ! (n-am înțeles de ce ?) ai cărui cîștigători anunțați au fost elevii : Cristinel Negru, Octavian Benea și Nicușor Re-

begea ; o întîlnire cu prozatorul local Dumitru Dem. Ionașcu, autorul volumului „Bărbații” — carte inspirată din viața eroilor subpămîntului Văii Jiului. În carte s-au regăsit și mai tinerii interlocutori.

• S-a cîntat muzică folk și pop. S-a dansat în foaiierul Casei de cultură. N-au lipsit pauzele... tehnice. Scopul a fost atins, dar... nu s-a auzit bine, sonorizarea dovedindu-se defectuoasă. • Un elev din clasa a XII-a, pe nume Ioan Zetes, spunea : „Binevenită această seară minunată, după o săptămîină de muncă asiduă. Ar fi bine ca astfel de seri să se repete”. • Subscriem.

ION PREDOȘANU ■

împreună cu comitetul U.T.C. al orașului și al județului. Avem concursuri de muzică ușoară, recitaluri de poezie. Micul secret, as spune, că, de fapt, constă în ordinea în care au loc toate aceste manifestări. După un astfel de concurs, de regulă foarte scurt, se dansează, apoi urmează recitalul de poezie și așa mai departe. Încercăm să facem seara cît mai variată. În felul acesta am avut și succes”. Observ. în momentul în care începe dansul, că fetele sînt grupate masiv într-un colț, așteptînd. „Știi ce se întîmplă, ne spune Leontina Dumuta, secretara comitetului U.T.C. pe școală, nu prea avem băieți. Desigur, am invitat elevi și de la alte școli, însă deocamdată sîntem mai mult fete”. Am întrebato cum se poartă în general băietii cu fetele. „În general, bine. Înțelegem să facem din serile noastre și un miloc de educare, ca să spun așa, ceva mai direct. Este vorba de ținută, de modul în care băietii se adresează fetelor. Nu primim pe oricine. Cine vrea să se distreze în acest cadru trebuie

să se poarte civilizată, să ne respecte, respectîndu-se întîi pe ei însiși”.

Seara este din ce în ce mai animată. Se dansează, se fac glume. Urmează tombola. Dorina Tuduce, profesoară de limba română la liceul amintit, face observatia că fetele de la „pedagogic” au organizat foarte bine totul. Imi arată cîtiva tineri mai pletoși, proaspăt vizitați de o epigramă citită în cadrul recitalului de poezie. Băietii, retrași într-un colț, încercau să-și aranjeze cît de cît ținuta privind cu coada ochiului spre sală. Printre amatorii de dans din această seară îl întîlnim și pe primul secretar al comitetului U.T.C. al orașului Zalău, Vasile Vlaicu, care ne spune : „Nu sînt singurul activist U.T.C. prezent aici, între elevii de la pedagogic. De fapt, lucrurile sînt simple : avem cu toții cam aceeași vîrstă, ne cunoaștem bine și, fireșc, dacă muncim împreună, ne și distrăm împreună”.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Cine întinează marmura albă ?

Ceasul arată aproape orele 20 și, cu toate că este sîmbătă seara, orașul s-a liniștit devreme, odată cu căderea întinericului. Grupuri răzlețe coboară și urcă pe scările împunătoare ale Casei de cultură, din interiorul căreia răzbate muzica formației „Saturn”. În sala de dans întîlnim pe Laszlo Honcz, prim-secretar al Comitetului orășenesc U.T.C., împreună cu soția sa, Viorica, veniti nu numai să supravegheze dar și să se distreze ei însiși și să se simtă bine, după cum spun, în mișcarea tinerilor din Sfîntu Gheorghe. Mai întîlnim aici pe Zinia Costea și pe Ion Bălan, tot din cadrul activității U.T.C. Deocamdată însă tinerii vin pînă aici, ascultă o melodie, două, și hotărîsc să revină ceva mai tîrziu, cînd atmosfera se va mai însufleți. Cei mai mulți coboară către negura parcului aflat chiar în fața Casei de cultură. La sugestia noilor noastre cunostințe plecăm și noi către Liceul industrial textil, pentru a vedea cum și-au organizat elevii de aici seara de dans. Ne întîmpină Gheorghita Tudor, din anul patru, secretară U.T.C. pe școală, o fată vioaie și băietoasă, de fel din Caracal, care ne spune că băietii, colegii ei, nu prea se înduplecă să coboare sîmbătă seara din dormitoare de internat, iar dacă totuși vin, stau de-a lungul peretilor fiindcă nu știu să danseze. Urmează este că fetele stau și ele pe scaunele înșirate pe lîngă peretii cantinei, ori se invită una pe alta la dans. Sînt prezenți, bineînțeles, și cîtiva băieți. Dintre acestia, Mihai Grumăzescu și Ion Oprea, amîndoi din anul trei și de fel din Pascani, vor să fie buni colegi și la fiecare dans invită o altă fată. Tot ei ne spun că la mare oră aici sînt jocurile populare, care le mai aduc aminte de părinți și de frați, de locurile de unde au venit aici și, după cum am văzut jucată o Sîrbă de la Ruginoasa, în timpul căreia părea să iasă fum pe usile și pe ferestrele cantinei, ne-am convins că lucrurile stau întocmai așa.

La Liceul de filologie-istorie nu e ne-

vole de scaune pentru că locul e și așa neîncăpător, accesul fiind permis, aici, și tinerilor muncitori din oras sau elevilor de la alte licee. Profesoara Szolosi Eniko și sotul său, inginer la o fabrică din oras, pe care l-a rugat s-o ajute în menținerea ordinii și a unui cadru plăcut și de bună-cuviință în timpul acestei serii, stau la intrare și discern între cei ce vor să pătrundă în sală pe acia ce intru-nesc nu numai condiția de a avea 5 lei, cît costă biletul. Un june cu pletele pînă la briu și care se recomandase a fi elev, a fost îndrumat astfel, cu politețe dar pe un ton decis, să părăsească incinta școlii. Înăuntru, podeaua duduie fără pauze, dans după dans, deoarece finalul serii distractive, anunțat a fi la ora 22, se apropie vertiginos...

Cam așa stau lucrurile, în jurul acestei ore, și la Casa de cultură, unde se dansează în condițiile unei economii aproape totale de energie electrică. În sală, dezlîntuți în cădere și în urcare pe ritmurile abrupte ale muzicii electronice, vreo cinci sute de persoane, Maria Oprea și Ion Groideanu ne spun că muzica aceasta este un pic prea agresivă. La această părere subscriu și Mihai Fănel și Ferencz Hainalda, și nici nouă nu ne pare altfel, din moment ce, chiar și pe culoarele Casei de cultură, oamenii trebuie să țină unii la alții ca să se înțeleagă. Or, oamenii, spun acești tineri, vin la dans nu numai ca să le țină urechile după aceea ci și să poată vorbi între ei. Altfel, seara nu înregistrează evenimente deosebite. În afară poate de cazul tînarului Stefan Ilascu, mecanic de locomotivă din Brasov, după cum spunea singur, și venit în acea seară la Sfîntu Gheorghe să danseze cu țigara aprinsă lîngă obrazul partenerii sale de ocazie, pe care, desigur, a doua zi n-ar mai fi putut s-o recunoască pentru simplul motiv că o privea cu ochii împăienieniti de băutură. Brutala, vulgara și alcoolica sa prezentă părea să contrazică atmosfera altfel civilizată și decentă a acelei serii de dans și părea că întinează, am zice, însăși marmura albă a Casei care se numește și trebuie să fie de cultură chiar și atunci cînd, într-o sală a ei, se dansează !

DUMITRU ELIADE ■

Intervenție promptă, în numele legii

Cum a fost posibilă, în plin centru al orașului, o asemenea spargere?

Cetățenii care își fac, de obicei, cumpărăturile la marele magazin alimentar de lângă Televiziune, pe Calea Dorobanți nr. 239, au fost foarte surprinși ieri dimineață când, încă de la ora deschiderii, această unitate comercială era închisă pentru inventar, cu excepția raionului mezeluri.

Ce se întâmplase?

În cursul nopții de 8 spre 9 noiembrie, după orele 23.00, adică după ce ultimul lucrător al magazinului îl părăsea, infractori rămași încă neidentificați au pătruns prin spatele acestei unități (strada Ermil Pangratti) spargând două uși metalice, introducându-se apoi, prin magazine, în incintă. Hoții au spart toate dulapurile lucrătorilor, vestiarele, o casă de bani, furând diverse lucruri și mărfuri, pagube în curs de evaluare, după cum ne-a spus tovarășul Florea Bărbuceanu, responsabilul magazinului. Cercetările pentru stabilirea împrejurărilor în care s-a produs spargerea (ca și asupra proporțiilor acesteia) sînt în curs, fiind conduse de lt. col. Corneliu Tudor, de la secția 1 Miliție.

Acestea sînt faptele, așa cum s-au întâmplat. Pînă la ora cînd scriem acestea s-au operat două arestări ale unor indivizi suspectați a fi posibili autori ai spargerii. Hoții lăsară o unică urmă: un clește mare cu care tăiaseră sîrma porților de la depozitul din spatele magazinului.

Cum a fost posibil, ne întrebăm. Laolaltă cu alți numeroși cetățeni, pe care i-am întîlnit în cursul dimineții în fața magazinului și care comentau întîmplările din noaptea trecută, surprinși în mod vădit, pe de o parte de îndrăzneala hoților iar pe de altă parte de lipsa de vigilență a celor puși să asigure paza?

Intr-adevăr, stîrnește mirare cum, pe o arteră de circulație atît de importantă cum este Calea Dorobanți, chiar și după orele 23.00, în imediata apropiere a unei instituții de proporții și importanță Televiziunii, în imediata vecinătate a Pieței Aviatorilor, unde în mod permanent se găseseră lucrători ai miliției, s-a putut petrece un asemenea fapt?

Cine cunoaște cartierul respectiv, foar-

te central dealfel, vede descori lucrători ai miliției în preajmă și, prin aceasta, trăiește un sentiment de securitate, de liniște pentru avutul obștesc ca și pentru cel personal, pentru propria sa viață. Străzi bine luminate, trafic rutier intens. Aceiași oameni se întreabă acum, în mod justificat după părerea noastră, unde se aflau lucrătorii miliției în acea seară la orele 23.00?

Cum a fost posibil, ne întrebăm încă o dată, ca strada — locul de muncă al milițienilor alit ziua cît și noaptea — să fie atît de pustie, de „insensibilă” încît răufăcătorii să-și poată face de cap, mai ales că gardul care separă magazinul de stradă este (pe strada Pangratti) foarte aproape de Calea Dorobanți și măsoară peste 2,50 m, cerînd, prin urmare, un efort și un timp nu prea scurt pentru a fi escaladat.

Desigur, un rol important în sprijinirea activității organelor de miliție trebuie să îl aibă colectivitatea civilă în ipostazele ei diverse, dar tot atît de adevărat este că răspunderea principală în preîntîmpinarea, descoperirea și combaterea infracțiunilor — mai ales de asemenea proporții — o are miliția însăși.

Cum a fost posibil ca, de această dată, vigilența și perspicacitatea unor lucrători ai miliției să se lase depășite de acțiunile unor elemente antisociale, cînd noi știm prea bine că, în atîtea alte ocazii, miliția și-a dovedit capacitatea de a interveni, prevenind numeroase încălcări ale legii ori sancționînd prompt pe făptuși, cum dealfel se poate vedea și din pagina de față?

De asemenea, ne punem întrebarea: cum a fost posibil ca, la orele prînzului, ieri, miercuri 9 noiembrie, comandantul adjuncț al șefului Miliției Capitalei, col. Corneliu Diamandescu, să nu fi fost încă informat despre cele petrecute? Fiind vorba despre un fapt întîmplat într-un cartier atît de binecunoscut, de populat și de circulat, o asemenea neinformare ne apare de-a dreptul surprinzătoare. Afirmatia colonelului Diamandescu, potrivit căreia în ultimele patru zile nu se înregistrase nici o spargere pe teritoriul Bucureștilor, apare astfel, după cum am arătat, în total dezacord cu realitatea.

MANOLE CĂRȚAN ■

Escapade extraconjugale și „cintări” la buzunarele călătorilor

Doi au fost întîlnirile mai de soi, ca să zic așa, pe care le-am avut sîmbătă seara, 5 noiembrie, cînd, pînă tîrziu, spre miezul nopții, i-am însoțit în munca lor pe lucrătorii de miliție ai sectorului 1 din Capitală.

La circa nr. 2 aveam să fac cunoștință cu un trio format din Maria Badi, căsătorită cu tînărul Paul Ioana de la „Ciclop-Berenci” (am înțeles, după spusese ei, că încearcă o a doua căsătorie, prima eșuînd din motive pe care nu mi le-a explicat), Adriana Schneider, căsătorită de numai o lună și jumătate cu numitul Gangurcanu, care lucrează la Depozitul de vinuri din Răzoare, și Gheorghe Lăzărescu, electrotehnist la I.C.C.F.-București.

Toți trei, prieteni din copilărie. Bineînțeles că asta nu este nici pe departe o vină. În respectiva sîmbătă, Gheorghe Lăzărescu avea o zi liberă, o recuperare. Maria Badi, la fel (lucrează la căminul Spitalului nr. 9 din Berenci). Adriana Schneider, care, după căsătorie, nu a apucat încă să-și schimbe buletinul și, deci, și numele, se află în concediu legal de odihnă (lucrează ca dactilografă la Institutul de medicină legală). S-au întîlnit, deci, acești prieteni din copilărie cam pe la ora 10 și s-au gîndit să meargă cu o ocazie pînă la Sinaia unde să bea cîte o bere. Mi se pare că dacă aș folosi cuvîntul straniu aș fi oarecum deplasat sau naiv. Pentru întoarcere au folosit același mijloc, autostopul, care s-a nimerit a fi mașina unui cetățean străin. Pînă în acest moment, relatarea mea nu are nimic surprinzător. Dar, înainte de a ajunge la circa nr. 2 de miliție, Lăzărescu, alintat cu numele de Gigi, rupe o fotografie care îl înfățișea pe posesorul Fordului cu număr străin, iar pe spatele fotografiei respectivul cetățean străin scrisese clar: „Te iubesc, Mary!” Afirmatia tînărului Gigi, cum că fotografia i-a fost dăruită lui, mi se pare cel puțin ciudată. I se mai spune lui Gigi și Mary, neapărat cu y? În legătură cu „ocazia” care i-a dus pînă la Sinaia, părerile sînt împărțite. Adriana susține că au apelat la o dubiță, un fel de I.M.S., pe cînd Mary susține că s-au deplasat cu o Dacia-1300. Oare nu cumva s-au deplasat cu aceeași mașină în care au fost

surprinși la întoarcere? M-aș mai putea întreba și ce anume au făcut, cu exactitate, cele două femei căsătorite la Sinaia, dar, intrucît mi-a fost dat să aud zeci și zeci de rugămînti, chiar și cu lacrimi în ochi, ca nu cumva soții să afle cele întîmplare, înclin să cred că sînt mult prea multe lucruri necurate în toată această „nevinovată” escapadă la Sinaia.

A doua cunoștință de sîmbătă seara avea să se numească Vladislav Năstase, 23 de ani, fără ocupație, tînăr cu armata terminată, cu diploma de bacalaureat în buzunar. 1,87 înălțime, suplu, îmbrăcat cu o foarte frumoasă haină de piele. Dacă l-aș fi întîlnit pe stradă aș fi crezut că e cel puțin student. Dar dacă l-aș fi întîlnit într-o aglomerație și ar fi pus ochii pe buzunarele mele, le-ar fi golit într-o clipă. Care va să zică, simpaticul Vlady este hoț de buzunare. A fost prins în flagrant delict în mașina 34, la Universitate, cînd a fost sustras un portmoneu din buzunaru lui ofiter. Vlady, hoțul de buzunare, vorbește calm, curgător, coerent și regretă imens faptul că a fost prins. Peste numai cîteva minute se bucură că a fost prins. Cum așa? „De cintări (așa li se spune furturilor de buzunare în argou, n.n.) mă ocup numai din iunie, cînd am ieșit din armată. Nu m-a învățat nimeni. L-am văzut pe unul cum fura și l-am imitat. În mașina 34 am căzut în mod întîmplat. Nu eu furasem portmoneul ofiterului, ci altcineva care a fugit. Portmoneul a fost găsit în celălalt capăt al mașinii. Dar eu aveam asupra mea alt portmoneu, fără nici un fel de acte, pe care-l săltasem de la o femeie în vîrstă. Așa am fost dat de gol. Dar e bine că m-au prins. Începînd chiar din această clipă, cu „cintarea” am terminat-o. Vreau să o apuc pe un drum drept în viață. Ce bine era dacă aș fi fost prins chiar de la bun început, de la prima mea acțiune! Vă promit în mod solemn că după ispășirea pedepsei ne vom mai întîlni. Voi fi cu totul și cu totul alt om. Nu știu dacă este cineva în stare să înțeleagă cîte lucruri mi-au trecut prin cap în cele cîteva ore de cînd am fost prins. Parcă mi s-a luat o ceață de pe ochi.”

Oare se poate da crezare spuselor acestui tînăr care se consideră un hoț de buzunare? Poate că da. Răspunșul ni-l va oferi viața, așa cum tot viața va decide dacă grupul celor trei prieteni din copilărie a înțeles că nimeni niciodată nu se va face părtaş la escadadele lor misterioase spre Sinaia sau cine mai știe unde.

VICTOR NIȚĂ ■

Fapte care au primit riposta miliției

JEFUIRE A AVUTULUI OBȘTESC. În dimineața zilei de 27 octombrie a.c., în apropierea comunei Pietroasele, județul Buzău, a fost găsit în stare de comă Balaban Teodor, 57 ani, prezentînd multiple leziuni în regiunea capului, fiind internat în spital. Cercetările au stabilit, că în timp ce sus-numitul era în serviciul de pază pe terenul C.A.P. a surprins un individ furînd porumb. Infractorul l-a atacat pe paznic și apoi a fugit. În urma măsurilor luate, organele de miliție l-au identificat operativ pe infractor, care este Răduță Teodor, 30 ani, șef de manevră în stația C.F.R. Ploiești, domiciliat în comuna Ulmeni, județul Buzău. Este cercetat în stare de reținere, urmînd să fie trimis în instanță.

TILHĂRIE. Rădoi Petruș, 28 ani, din comuna Florești-Prahova, este cercetat în stare de reținere pentru infracțiunea de tilhărie. Acesta, în seara zilei de 25 octombrie, a acostat victima în fața bufetului din comuna Florești, a condus-o pînă în dreptul locuinței sale, după care a atacat-o cu un corp contondent. După ce a jefuit-o de unele obiecte ce le avea asupra sa și îmbrăcăminte, a transportat-o, în stare de înconștiență, între liniile C.F.R. pentru a lăsa impresia că a căzut din tren. La domiciliul autorului au fost găsite obiectele victimei.

TENTATIVA DE OMOR. Mărgineanu Ambrozie, 23 ani, din comuna Sînmartin, județul Cluj, muncitor la Șantierul Colibița al Trustului de construcții hidrotehnice București, în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice, în apropierea bufetului din Stațiunea balneoclimaterică Colibița, în urma unor discuții contradictorii cu Tifu Marius-Iliarian, 53 ani, din comuna Prundu-Bîrgăului, județul Bistrița-Năsăud, i-a aplicat acestuia o lovitură cu un cuțit. Victima a fost internată în stare gravă la clinica medicală din Cluj-Napoca. După comiterea faptei, autorul a dispărut din localitate, dar a fost prins operativ de către miliție și este cercetat în stare de arest, împreună cu organele de procuratură.

SPECULĂ CU BUNURI DE PROVENIENȚĂ STRAINĂ. Miliția județului Prahova a început urmărirea penală împotriva numitului Ion Victor, 32 ani, din București, lăcătuș la Trustul de instalații și automatizări București și a surorii sale, Ion Maria, 39 ani, din comuna Valea Călugărească, casnică, pentru infracțiunea de speculă cu produse de proveniență străină (carpete, cuverturi, fețe de masă etc.). De la cei în cauză au fost ridicate în vederea confiscării bunuri în valoare de 49.000 lei și suma de 26.350 lei, provenită din vânzarea unor produse.

Hoț bătrîn, hoț tînăr, legea e una pentru toți

Un om, mai degrabă mărunt, vestejît, năruit. Merge de parcă ar țiri de fiecare picior cîte o piatră de moară, merge de parcă n-ar vrea să mai ajungă nicăieri. De fapt, nici nu mai are motive să se grăbească. Ultima oară a fost condamnat la 3 ani și 8 luni pentru furt calificat în dauna avutului obștesc. Pe 13 august crt., ca urmare a decretului de mare omenie privind eliberarea și integrarea socială a delincvenților s-a întors acasă. Și, fiindcă nu avea o casă, fiindcă stătuse prin penitenciare ani și ani, ca urmare a șase condamnări, cîte avusese pînă acum, la 42 de ani, a primit de la stat și o casă, o garsonieră, unde să aibă a se întoarce de la muncă. Numai că Nicolae Avramescu tocmai de muncă s-a temut întotdeauna. Astfel că, după două luni și jumătate de vagabondaj, o vreme în care s-a tocmît, pe ici pe colo, pentru o slujbă ușoară, de paznic — să fie, adică, el, lupul, paznic la mioare — iată-l din nou în arest, cu șanse bune să nu-l mai părăsească pînă către bătrîneți. E vestejît și năruit pentru că alcoolul dărimă chiar și flacăi mai tari.

În noaptea de 31 octombrie, după ce-a turnat în el niște spirtoase, a intrat pe nici o ușă în magazinul nr. 92 din Galați, de unde a încercat să iasă ușurel, împovărat de butelci, după cum urmează: una sticlă votcă rusească, una sticlă votcă poloneză, una sticlă de coniac „Tomis”, una sticlă whisky chinezesc, un salam de Sibiu, 9 cutii de sardele și o roată de cașcaval. Un furt, cum puteți aprecia și dumneavoastră, pe gustul unui om subțire.

Nu e cazul totuși să ne legăm de gustul lui Nicolae Avramescu, pentru că ultima lui găinărie ar putea să arate nu știm ce umor. În realitate, viața lui și cu atît mai mult aceste ultime luni n-au absolut nici un pic de haz. O viață nenorocită. Omul e atît de abrutizat de băutură, întreaga lui ființă e atît de otrăvită, încît e de ajuns să simtă abur de votcă și o și ia razna. Tovarășul lt. col. Nicolae Buturcă — biroul cercetări penale, Miliția municipiului Galați — îi vorbește cu un soi de amestec de severitate și bunăvoință. „Măi, Nicule, ce să ne facem noi cu tine? Tu nici n-ai să ieși la lumină, că te și întorci”. Nicolae Avramescu recunoaște tot. „Corect!” zice. E multă smerenie în vorba lui, ai putea crede că nu dorește altceva decît să ajute miliția ca să facă lumină în propria-i viață. În realitate, cu tot aerul ăsta spășit, cu toată umila lui înfățișare, numitul Nicolae Avramescu e un om de care-i bine să te ferești. În noaptea în care a spart magazinul, avea asupra lui 1.375 de lei, bani proveniți nu se știe din ce, bani care, după spusa dumnealui, se adună în buzunar fără să știe cum.

Lt.-col. Nicolae Buturcă are o foarte mare experiență profesională. Tot urmărind și anchetînd oameni de felul lui

Avramescu, a îmbătrînit parcă mai repede decît se cuvenea. „Noi am înțeles și am sprijinit acest decret cu toată convingerea. Mulți, foarte mulți oameni cu păcate și le spală acum muncind bine acolo unde au primit de muncă. Dar cu alde Avramescu, oricît te-ai strădui, e mai greu... Unul din colegii noștri s-a ocupat personal de viața lui, să i se dea o casă și așa mai departe. Totuși, cum să-l luăm circumda din cale? E bolnav rău din cauza băuturii. Vai de ficiții lui de om. Dar, legea e lege. Fapta lui se cheamă furt calificat și pentru hoție va plăti.”

Am scris mai mult despre Avramescu, fiindcă istoria lui e oglinda a ce-or să ajungă o seamă de tineri nărași, care au înțeles tocmai pe dos actul de umanitate al statului. Unul din aceștia se cheamă Gheorghe Romeghie. E un puștan de 18 ani, zvelt, numai fibră și nerv, cu mers de atlet și figură nevinovată. Figura omului căruia absolut pe neașteptate i s-a întîmplat un lucru despre care gîndea că i se întîmplă doar altora. Tata lui Romeghie e om gospodăru, stimat la locul de muncă. O soră are serviciu, mama trebăluiește acasă, ca să se simtă toți bine. Băiatul a făcut o școală profesională. De fapt, urma s-o termine, dar tentația infracțiunii s-a dovedit mai puternică. A risipit cîteva sute de lei și mai bine lunar — bani de buzunar dați de ai lui ca să aibă cu ce-și petrece ziua — a furat niște sticle de ulei, a spart niște geamuri de automobil, l-a ademenit pe un străin într-un loc dosnic ca să-l bată și să-l jefuiască, a furat un ARO ca să se plimbe prin țară. Cînd a săvîrșit actul de tilhărie era aproape beat. Cînd a plecat să fure mașina era beat.

Locotenentul Gheorghe Gall, ofiterul care conduce ancheta în cazul lui Romeghie, e tînăr, foarte tînăr. A făcut tot ce trebuia ca să nu aibă conștiința încărcată cu vreun „ucru neclat” în seamă. I-a cunoscut familia, prietenii — și pe cei buni, și pe cei răi — vecinii. Gheorghe Romeghie stă adîncit în scaun, apăsător de o sută de ani de rușine. „Uite, măi, îi zice locotenentul Gall, e posibil ca judecata să decidă să-ți ispășești pedeapsa în mijlocul unui colectiv de muncă, să aibă ei grijă de tine, să te țină din scurt. Asta însă o va hotărî judecătoria.”

Gheorghe Romeghie recunoaște. Privește în pămînt, evită să se uite în ochii celui care i se adresează. Înțelege, în sfîrșit, ceea ce cu puțină grijă din partea familiei și a oamenilor prieteni care a trăit, ar fi trebuit să înțeleagă mai demult și anume că nimănui-nu-i este permis să calce legea fără să sufere aspra ei dreptate. Ca și Nicolae Avramescu, Romeghie a crezut că-și poate face viața cum pofteste, prin furt și violență, că rostul oamenilor legii e doar acela de sfătuitori amabili și perseverenți. Sigur, între altele, ei sînt și oameni cu sfatul bun dar, înainte de toate, sînt cei care îi apără pe cetățenii cinstiți și pașnici. Sînt chiar legea.

ION POPESCU ■

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Renoir Fascinația verii

1.

Dacă, în cazul lui Renoir, sintem tentați să ne amintim mereu ce povestesc biografii, aceasta se întâmplă din pricină că viața lui deține cheia pentru înțelegerea operei lui. Cel care a fost calificat în școală drept un copil „vesel, dar serios”, a rămas astfel toată viața. Și întreaga lui pictură este „veselă, dar serioasă”. Veselă, pentru că acești trandafiri care umplu pinza ca o muzică roșie sint tandri și luminoși. Serioasă, pentru că ei au fost pictați de un om care a sfârșit în cirji ca Botticelli, dar care, spre deosebire de Botticelli, nu s-a îndoit niciodată de dreptatea frumuseții. Mizeria și boala n-au lăsat urme în pinzele sale. Cu mina infirmă, Renoir pictează trandafiri. El rămâne senin și atunci când la 71 de ani nu se mai poate servi de brațe și, aproape paralizat în fotoliul său, lucrează cu penelul ținut între singurele două degete care au încă suplețe: degetul mare și arătătorul... Cineva care ar gândi ca Schopenhauer nu s-ar putea apropia de pictura sa, deoarece prima condiție pe care o pune această pictură nu este cunoașterea legilor esteticii, ale desenului și ale culorii, ci capacitatea de a iubi viața. Filosofii absurdului nu vor găsi în opera vastă a lui Renoir nici un argument pentru raționamentele lor. Dimpotrivă, totul în această operă, și arborii și fructele și florile și oamenii pledează aceeași cauză: a soarelui și a inimii care nu poate rămâne indiferentă în fața frumuseții lumii. O livadă înflorită, un drum urcând prin ierburii, vegetația caldă și senzuală de la Estaque, femeile care spală rufe într-un riu sau altele care se scaldă, un colț de stradă din Alger sau fructele de miazăzi arzând și luminând pinza, toate sint argumentele unui artist care a avut vocația fericirii. Și care nu s-a plins niciodată. Nici când în atelierul lui Gleyre folosea tuburile de culori aruncate de alții și care nu erau complet golite, nici când picta mereu aceleași flori pe porțelan la manufactura din Sèvres, nici când a înfruntat foamea alături de Monet, nici când i-au fost refuzate pinzele la Salon. Și va fi același, mai tîrziu, când va pătrunde cu opera lui la Luvru în timpul vieții, prin derogare de la regula potrivit căreia pentru a obține această onoare trebuia să fii mort de zece ani. De la începutul la sfîrșitul carierei sale de pictor, Renoir n-a făcut decît să adune pe pinză dovezi despre faptul că viața merită să fie iubită. Opera lui e un univers în care nimic nu ne amenință și nu ne jignește. Și totul stimulează recunoștința pentru viața ce ne-a fost dată și pe care, pentru a o merita, trebuie în primul rînd s-o iubim. Existăm, pare să ne spună Renoir cînd îi privim tablourile, nu pentru a face dizertații despre absurditatea lumii, ci pentru a pune în locul îndoielilor un buchet de trandafiri, dacă mîna tremură și nu mai poate înfrunta apa grea de soare sau amintirile. Cum scria Octave Mirbeau, întreaga sa viață și întreaga sa operă sint o lecție despre fericire, el fiind, poate, singurul mare pictor care n-a pictat niciodată un tablou trist... Mai tîrziu, Braque va afirma că arta e o rană transformată în lumină. Dar să nu ne grăbim să acordăm numai rînilor acest privilegiu. Iată-l pe Renoir, pe acest pictor „vesel, dar serios” găsind în chiar bucuria sa șansa de a o transforma fără efort în artă. Fără efort, pentru că spre deosebire de pictorii triști care, vrînd să mărturisească o bucurie ridică tonul de teamă că nu vor fi auziți, el nu strigă; i se pare mai convingător să vorbească normal. Bucuria lui seamănă foarte bine cu verile normale, cu ierburile care înfloresc pe toate colinele, cu arborii sub care și noi am privit lumea într-o amiază de vară cînd aerul vibra deasupra pajiștii calde sau deasupra unui riu. Și tocmai pentru că sint atât de simple, aceste bucurii sint atât de convingătoare. E destul să deschizi ochii, îți spui, și să privești cu atenție, e destul să ai o inimă care să nu rămînă indiferentă pentru a transforma în artă tot ce vezi...

Cézanne se plîngea amical că „i-a șterpelit trucurile”, dar Renoir n-are nevoie de trucuri. Aproape tot ce atinge el, dacă nu se prefacă în aur ca în legenda lui Midas, se prefacă în lumină. Regrete? Greșeli? Îndoieli? Cuvinte străine de Renoir. Lui îi ajunge să picteze un fruct, o floare, o femeie pentru a ne sugera că în dezordine, în îndoială, în negație nu e nici o speranță și că putem miza numai pe frumusețe, pe ordine, pe iubire și pe recunoștință. De ce ne-am sfîi să-l admirăm? Într-o zi, un om de gust îmi șoptea într-un muzeu: „Vezi zîmbi, dar mie îmi place Renoir”. N-am zîmbit. Și mie îmi place. Iar despre viață, acest pictor fără pretenții de filosof m-a învățat, în felul lui, mai mult decît toate discuțiile savante despre nemurire. Cel puțin lecția pe care o repetă pinzele lui o cunoaște foarte bine. Nu e un condotier al senzațiilor. Culoarea lui nu arde cu violența pasiunii lui Delacroix. Nu e un tîgru. Și nici un profet. N-are profunzimea lui Rembrandt. Însă mai mult decît orice alt pictor are darul de a cînta „fructele pămîntului” cum ar spune Gide. El știe că lumea este aici și că el se află pe lume pentru a o picta. Treaba filosofilor pesimiști, dacă vor să privească totul cu ochii Gorgonei. El n-are vreme pentru îndoiali. Sint prea multe motive de bucurie în natură și nu vrea să piardă prilejul. Cu două tuburi de culori poate răsturna pe masă universul. Pictează trandafiri declarînd că face cercetări de tonuri în vederea unui nud. Și așa cum în serile cînd mergea la Café Riche răsfoia la întîmplare un mare dicționar în 17 volume, pescuind amănunte cu care în discuțiile din seara aceea își va „înfunda” prietenii, nu-și caută mult subiectele. De fapt, îl caracterizează ceea ce mărturisea după „Judecata lui Paris”: „Ce ființe admirabile Grecii! Existența lor era atât de fericită încît își imaginau că zeii, pentru a găsi paradisul lor și pentru a iubi, coborau pe pămînt. Da, pămîntul era paradisul zeilor... Iată ceea ce aș vrea să pictez”...

Firește, Socrate era tot grec. Și pe același pămînt unde zeii au coborît pentru a iubi s-au petrecut și crime. Dacă Renoir vede numai partea însoțită a adevărului, să nu-i reproșăm asta. Să observăm că dintre trandafirii aurii și roșii nu se zărește nici propria-i mină infirmă... Dar ce inimă îi trebuie pentru a alege numai fericirea mereu...

OCTAVIAN PALER

CRONICA SPECTACOLELOR

Pe ce fond ridem

Am o prejudecată, nu în sens peiorativ ci în sensul unei convingeri de-acum cu vechime, a unei convingeri care de-acum a dobîndit rang de postulat: aceea că poporul nostru este — în privința umorului, a receptivității față de umor — departe de stadiul „în curs de dezvoltare” și este în chiar miezul stadiului „sensibilitate și rafinament”. Cum mi s-a fixat în conștiință această convingere? Ascultîndu-i pe oameni: fie muncitori, fie țărani, fie intelectuali; fie puști sau pensionari; fie personalități cu titluri sau oameni de rînd. Ascultîndu-i cum risipesc spontan replici de duh; și ascultîndu-i cum sintetizează într-o anecdotă dramatismul și măreția unui ceas al istoriei, sau o întreagă stare de lucruri a lumii, sau diferența specifică a unui personaj; ascultîndu-i cum receptează azi gluma-comentariu a unei întîmplări petrecute nu mai departe de ieri; ascultîndu-i cum răspund încercărilor vieții și propriilor neputințe de moment cu umorul-vitalitate, cu umorul-înțelepciune, cu umorul-putere. Producători și consumatori de spirit! Iar pentru ceasurile cînd oamenii aceștia mulți intră într-o sală de teatru și devin spectatori, e firesc să te întrebi: ce le dau lor, profanilor, specialiștilor în ale comediei: dramaturgii, actorii, regizorii? Înaintea vreunui răspuns mai general, citeva observații concrete la citeva dintre premiarele stagiunii:

La Teatrul Național din București, la spectacolul cu piesa „Cine a fost Adam?” de Leonida Teodorescu, regizat de Cristian Munteanu, spectatoriul rid puțin, dar amar și profund. Pentru că umorul e pe fond tragic. Autorul a scris o dramă metaforică și a scris-o bine, dar îmi îngădui să cred, cu regret să cred, că a trecut pe lângă șansa unei posibile — cumplite și sarcastice — comedii tragice. Dacă exact aceleași fapte, întîmplări, scene se desfășurau sub semnul unei excelente ironii — așa cum, de pildă, este scrisă și interpretată prima parte, aceea petrecută în timpul războiului, deci în condiții de mediu tragic, a rolului Daia, rol ce l-a revenit, fericit pentru rol și fericit pentru spectatori, actriței Adela Mărculescu — însăși tragedia era mai cutremurătoare și însăși metafora la care a ținut autorul era mai grăitoare, mai profundă. Nu știu din vina cui, bănuiesc că nu exclusiv a autorului, unele scene nu numai că se îndepărtează de metaforă, de inteligență, de umor deci, dar și cad într-un exces de explicații. De parcă spectatorul e prost și trebuie să-l dădăcești. Discuția, de pe la sfîrșitul piesei, dintre personajele Solca și Ralu ar fi jignitoare pentru public, însă nu este pentru că e purtată de Matei Gheorghiu și Constantin Dinulescu, adică doi foarte buni actori dintre acei care pot nu numai salva un șir de replici de prisos ci chiar și să le dea ceva farmec.

La Teatrul Național din Iași, la spectacolul cu piesa „Camera de alături” de Paul Everac, regizat de Călin Florian, spectatoriul rid tot rar, dar cu poftă, sănătos și eliberator. Pentru că umorul e pe fondul celei mai morale gândiri, aceea numită în popor „de bun simț”. Autorul a scris o dramă după toate canoanele dramei, dar a creat un admirabil personaj: Cristian, locatarul simbolic al simbolicei camere de alături, cameră-tezaur a intranșigentei și locatar, vecin, cu care, măcar din cînd în cînd trebuie să mai schimbăm o vorbă, ca să ne încărcăm cu putere, adevăr și echilibru; cu Cristian ne stîrnește risul, într-un mod dezinvolt: rostind adevăruri cu o tonică seninătate, cu un total firesc. Personajul — așa cum l-au gândit regizorul și actorul Dionisie Vitcu — cred că-i o bucurie, poate chiar o surpriză, și pentru autorul piesei; pentru că de-abia în interpretarea aceasta respectivul personaj se dezvăluie ca un autentic dialectician, ca un om eliberat de prejudecăți, ca un om îndatorat pînă peste cap față de el însuși, ca un om care a descoperit că propria perfecțiune și propria libertate sint garanțiile, contribuțiile sale pentru asigurarea libertății și perfecțiunii celorlalți, a societății. Vitcu ne face o revelație: că personajul lui Everac are ceva din filosofia, din puterea și din

Pitești: Cu estrada, într-adevăr, nu-i de glumit

Aflăm de la Constantin Zărnescu, directorul Teatrului „Al. Davila” din Pitești, de la directorul adjunct Radu Baltazar și secretarul muzical, compozitorul Livio Bellegante, că secția de estradă a teatrului, înființată în 1958, și-a depășit planul de spectatori și de încasări pe anul în curs, situație îmbucurătoare și totuși deloc relevantă pentru impasul în care se găsește colectivul artistic în prezent. Ce-i drept, din planul de două premiere pe stagiune, secția de estradă și-a propus trei spectacole (titlurile provizorii) — „Cu Gigel nu-i de glumit”, un concert spectacol axat pe probleme ale educației tinereții, de Eduard Jurist, Constantin Zărnescu și Livio Bellegante, apoi „Homo-homini-glumețus” de Al. Constantinescu și Silviu Georgescu. Ne gândim la semnificațiile titlurilor și aflăm de la directorul teatrului că titlul contează enorm.

Privind afișele unor spectacole în reluare: „Răpirea lui Cassanova”, un soi de farsă muzicală cu o intrigă ieftină (confuzii de nume, substituiri de persoane), dar nu-i nici o grijă, totul se termină cu bine. „Do-re-mi și va mai fi” — „muzică ușoară în adevăratul înțeles al adjectivului, ne lămurește Livio Bellegante — scheciuri, divertisment”... „Dar dansurile, baletul?” „Da... pași”. „După cite știm, într-un spectacol de revistă muzica, baletul, ar trebui să conlucreze într-un chip fericit cu un text ale cărui virtuți să ne cîștige interesul”.

„Sint multe de spus în legătură cu omogenitatea trupei. Oricît am fi de altruști, sint balerine a căror vîrstă distonează frapant cu ceea ce știm noi că trebuie să ne ofere corpul de balet. Apoi soliștii și mulți alți membri ai colectivului

farmecul lui Zorba, și implicit că — împotriva unor păreri fără îndoială profesioniste și oneste — el a fost creat de autor ca personaj cu carne, oase, ideologie, și replici și nu doar ca idee, ca simbol, ca personaj care există în camera de alături dar nu apare niciodată în scenă, printre muritorii de rînd cu oscilații în conștiință.

La Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, la spectacolul cu piesa „Muntele” de Dumitru Radu Popescu, regizat de Emil Mandric, spectatoriul rid mult, în hohote spontane, dar sincopat. Pentru că umorul e pe fond istoric și folcloric, și patriotic și mediativ. Autorul a scris — de dragul lui Dromichaites, regele șiret și înțelept al geto-dacilor și, probabil, din simpatie pentru Dürrenmatt — un „Romulus cel Mare” întors pe dos: Dromichaites știe că va învinge, nu că va fi învins, Dromichaites crește albine, nu găini etc. Și D. R. Popescu foarte bine a făcut, pentru că a dat mesajul lucrării sale nu numai ironie, umor, ci și optimism. Autorul — probabil de dragul blestemelor sarcastice ale lui Tudor Arghezi — a inserat în piesă litanii de blesteme severe, deci tot o întoarcere pe dos a unui mijloc scriitoricesc. Și D. R. Popescu foarte bine a făcut pentru că a creat un contrapunct grav, un fel de fond, pentru paritura lui Dromichaites (excelent interpretată de Horațiu Mălăele) și pentru că a valorificat o bătrînă dar și bogată sursă de înțelepciune și umor a poporului nostru.

Și-acum concluziile! Prima: dramaturgii noștri contemporani scriu excelente scene de comedie în drame sau tragedii. A doua: am început prin a-mi recunoaște și explica o prejudecată, pentru că, în receptarea teatrului spectatoriului nostru n-are nevoie de vreun fond explicativ; așa se și explică de ce la unele comedii ride, însă ride, gros, degradat de opera de artă, și de ce la unele drame sau tragedii — intitulată pe cit de modern, pe atît de neutru „piese” — ride elevat, potrivit adevăratului său rafinament spiritual.

NELU IONESCU

Actorii Adina Popa și Dionisie Vitcu sau oscilația între bucurie și amărăciune pe fondul unui umor de calitate.

cu studiile medii mereu în curs de terminare. Ce să mai vorbim de Institutul de teatru sau de Conservator?”

Zăresc într-un colț o tăbliță, o cretă, un burete, strădanii ale secretarului muzical pentru a-i învăța pe cîntăreți alfabetul notelor. Parcurg bogatul program al unui curs de perfecționare profesională în care conducerea pune accent pe studiul individual și colectiv destinat membrilor formației orchestrale, soliștilor vocali, corpului de balet, instrumentiștilor, menit a ridica nivelul artistic al spectacolelor, menit a pune capăt dezordinii și indisciplinei și să însuflească conștiința profesională artiștilor acolo angajați.

Desigur, există și insatisfacția generată de textele mediocre, de regizorii incompetenti. E o lume a textierilor la care, de voie de nevoie, recurgem. Cît miez ar căpăta un spectacol dacă am colabora cu scriitorii, cu poeți autentici. Ei poate că și-au pierdut încrederea în revistă, dar de la ei și de la oamenii dăruiți teatrului așteptăm cu adevărat revitalizarea genului. Ne trebuie un asemenea spectacol în care nimic să nu fie pretext ci doar artă cu mesaj, meditează Radu Baltazar. „Am abordat și o tematică majoră, cu conținut patriotic — intervine directorul teatrului, Constantin Zărnescu. Cîntăm bucuria vieții este un asemenea spectacol în care am colaborat și cu formațiile artistice de amatori”.

Ne uităm prin text. Faptelor mărețe le trebuie însă cuvinte mărețe. Altfel nu convingem pe nimeni de nimic. Remarcăm însă prezența secției de estradă în multe întreprinderi ale Piteștiului, cum ar fi platforma petrochimică, întreprinderea de autoturisme, I.C.I.L., nenumărate turnee în județ, ca și în țară. Publicul are deci nevoie de spectacolul de estradă. Eforturi concrete pentru creșterea nivelului artistic revin și conducerii teatrului din Pitești.

Indiferent însă de toate cele relatate mai sus rămîne, credem, valabilă formula: cu estrada nu-i de glumit!

ADI CUSIN

Cind se strigă „hei-rup”, dar se amină ridicarea greutății

„... un deziderat al criticii literare îl constituie...“
„... critica literară este chemată să...“
„...critica literară ar trebui să acorde o mai mare atenție...“

Am extras expresiile imperative de mai sus dintr-un articol al lui Alexandru Ruja (*Critica literară și promovarea valorii*, în *Orizont*, 8 sept. 1977), dar ele ar fi putut fi luate și din alte intervenții pe această temă apărute în presă în ultimul timp. Critica criticii și-a confecționat, deja, indispensabila frazeologie, pleonastică, ușor demagogică...

În ansamblul ei, dezbateră a avut, desigur, un alt scop, pe care, în mare măsură, l-a și atins. Delfin, în principiu, o asemenea dezbateră nu poate fi decât benefică, deoarece echivalează cu un necesar moment de autocontemplație, de analiză realistă a ceea ce s-a făcut și de configurare, fie și în termeni utopici, a ceea ce se va face. Însă, așa cum se întâmplă de obicei, nu toți participanții la discuție respectă regulile jocului și, în primul rând, regula de aur a oricărui dialog: a spune ceva și nu a vorbi pur și simplu. Iată, ca exemplu, un text semnat de Al. Săndulescu și intitulat *Act de cultură* (*România literară*, 15 sept.). Autorul reia adevăruri arhicunoscute despre critică, iar uneori chiar și menționează că nu face decât să repete ceea ce s-a mai spus sau ceea ce se știe: „Critica, s-a mai spus, este și ea creație, căpătând, mai cu seamă în vremea noastră, semnificația unui fundamental act de cultură”, și „A fi critic, se știe, înseamnă a emite noi puncte de vedere”. În special, necesitatea aceasta, a emiterii unor noi puncte de vedere, este susținută într-un mod foarte convingător...

În multe articole se observă, apoi, o adevărată tehnică de eschivare de la luarea unei atitudini în problemele arzătoare și adeseori „spinoase” ale literaturii actuale. Se vorbește despre Boileau și Sartre, se invocă Antichitatea sau Renașterea, dar nu se face nici o referire la situații concrete, de azi, de la noi.

O altă formă de evaziune este aceea cultivată, printre alții, de visătorul poet Mihai Ursachi, care, în articolul său *Poezie și critică* (*România literară*, 20 oct.), nu scapă ocazia de a ține o prelegere despre... teoria relativității lui Einstein: „Era esențial pentru întreg sistemul fizicii, matematicii și al gin-

dirii umane a se ști dacă o bară măsurată în stare de repaos relativ pe Pământ se scurtează cu adevărat sau nu în cazul că se deplasează cu o viteză foarte mare; sau dacă timpul măsurat de două ceasornice identice, unul aflat pe Pământ, iar altul într-un sistem cu o mișcare foarte rapidă față de observator, este același sau nu pentru cele două ceasornice”.

Există chiar și cazuri în care unii autori consideră actuala dezbateră un prilej nimerit pentru a dezlănțui împotriva criticii atacuri furioase și absurde — asemănătoare cu mișcările dezordonate făcute de Polifem, după orbire, în căutarea lui Ulise. Un asemenea caz îl reprezintă „campania” declanșată de Traian Filip contra unor critici de prima mână și deci contra spiritului critic în general, campanie a cărei vehemență nu se poate explica decât prin cine știe ce traumă... axiologică suferită cu ani în urmă.

Cum nu intenționez să mă lansez într-o critică a criticii criticii, mă limitez la aceste câteva exemple, adăugând, în încheiere, că însăși prelungirea la nesfârșit a discuției teoretice a început să devină o piedică în calea acțiunii practice. Se strigă mereu „hei rup”, dar se amină, fără termen, ridicarea propriu-zisă a greutății. Intenționind, inițial, doar să-și regleze, din mers, orientarea, critica a rămas, absorbită cu totul de propria imagine, în fața oglinzii. Iar între timp, noi și noi „dosare” nerezolvate se adună pe masa sa. Ce fel de roman este, la urma urmelor, *Bunavestire* de Nicolae Breban? În ce măsură transformarea unor tribune literare de mare prestigiu — ca deja „tradiționala” cronică literară a lui Nicolae Manolescu — într-un carusel al semnăturilor mai mult sau mai puțin ocazionale s-a dovedit judicioasă? Romanul *Clipa*, al lui Dinu Săraru, este la fel de dens și original ca *Niște țărani*? Sau romanul *Doina Doicescu* și *Nelu Georgescu* de Marian Popa — satiră glacială, swiftiană a lipsei de identitate — merită doar recenzia plină de umor, dar complet incomprehensivă a lui Nicolae Ciobanu? De ce se răspîndește, în special printre poeți, moda de a folosi drept titlu pentru cărți mediocre cuvinte mari și impunătoare, ca niște legitimații de liberă trecere? De ce aceiași poeți, și alții, își îngăduie să fabrice, pe bandă rulantă, versuri informale despre tot ceea ce avem mai înălțor? Cum se face că nu mai scrie nimeni — sau aproape nimeni — despre „opera” lui Virgil Teodorescu? Iată numai câteva dintre nenumăratele întrebări concrete care așteaptă răspunsuri concrete.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Nonsensuri editoriale

Cartea, oricât s-ar spune altfel, atîta vreme cît este un obiect confecționat, care acumulează o cantitate de muncă a diferiților factori, reprezintă o marfă, un bun de consum. Un obiect de consum este definit cantitativ, dar, în cazul unui produs spiritual, mai ales prin calitatea și noutatea lui funcțională. Cartea reprezintă, din acest punct de vedere, un statut dublu: prin calitatea textului și prin calitatea cărții propriu-zise, ca obiect. Nu rareori, între cele două serii de criterii se nasc tensiuni. Apar cărți proaste ale unor autori de duzină în condiții grafice excepționale, apar capodopere în condiții mizerabile. Apare pe hirtie ordinară *Iosif și frații săi* de Thomas Mann, apar cărți cu cotoare detestabile, pe care ti-e rusine să le așezi într-un raft, cum sint majoritatea exemplarelor *Operele* lui Pliniu cel Tânăr sau a celorlalte din seria de studii și eseuri de la Editura Meridian, consacrate, prin ironie, tocmai artelor vizuale. Apar, în fine, romane legate, dintre cele pe care le citești o singură dată și nu le mai redeschizi, și în schimb nu sint legate lucrări științifice, bunăoară cele din colecția studiilor și eseurilor de la Editura Univers, cărți care sint instrumente de lucru și trebuie mereu reținute.

Dar încă nu acestea sint problemele esențiale ale calității cărții, în raport cu acelea ale calității textului, domeniu în care absurditățile nu mai pot fi justificate prin determinări tehnologice.

O observație ușor de făcut este că astăzi există o dublă viziune asupra calității textului prin criterii financiare. În primul rînd, autorii sint diferențiați prin calitate: există opinii aproximative asupra unui scriitor bun și a unui mediocru, și scriitorul bun este mai bine plătit decît acesta din urmă. Paradoxul apare în momentul în care un scriitor bun scrie cărți proaste, el fiind plătit ca scriitor bun, și nu pentru respectiva carte proastă. O aberație consecutivă provine din cealaltă perspectivă asupra calității: un scriitor bun e plătit de stat mai bine decît unul prost, dar statul cheltuiește în procesul editorial exact aceiași bani pentru un scriitor bun și pentru unul prost. Printr-o reglementare oarecare, pagina de carte tipărită costă treizeci și ceva de bani, indiferent de conținutul ei, dacă autorul e Eugen Barbu sau Eugen Zehan. Astfel se face că o carte de circa două sute de pagini de Marin Preda costă tipografic cam tot atît cît un roman dintr-o colecție de ficțiuni politice autohtone, la un tiraj egal. În aceste condiții, un succes editorial poate deveni, prin exigențele autorilor mari, aproape un insucces financiar... Ar fi cazul să se elimine acest nonsens, stimulîndu-se calitatea prin prețuri diferențiate în ceea ce-i privește pe marii autori, practică de altfel curentă în întreaga lume.

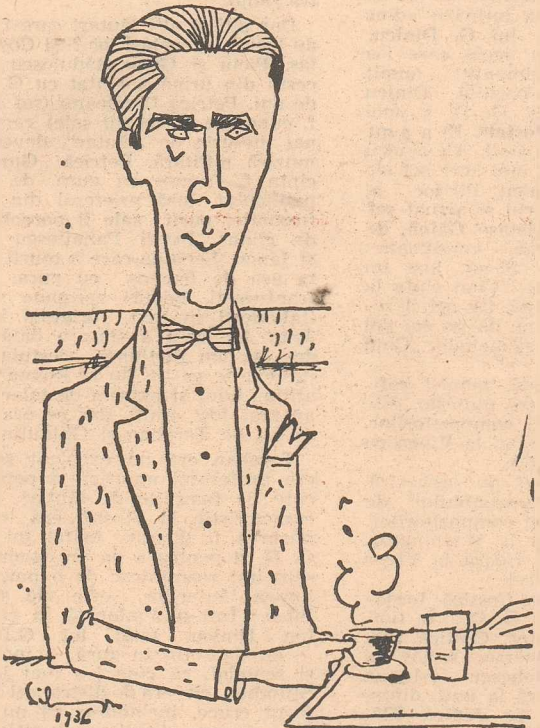
O altă aberație provine din aprecierea diferită a textului poetic în raport cu restul. O pagină sau un rînd se calculează la numărul de semne pentru proză sau teatru, și prin numărul de versuri considerate rînduri pentru poezie. În lipsa criteriului calității, și mai ales în circumstanțele prosperității poeziei moderniste, disproporțiile devin absurde. Să presupunem că o replică dintr-o schiță de Caragiale și dintr-o piesă de Shakespeare este Da. Să mai presupunem că același cuvînt constituie un vers dintr-un poet contemporan. În cazul unui Shakespeare sau Caragiale, vor fi considerate și plătite patru semne (cuvîntul plus linia marcînd dialogul și punctul), iar în cazul poetului Tăgîrță

același cuvînt va fi considerat un rînd și plătit de circa 15 ori mai mult, dacă un rînd conține 60 și ceva de semne... Poate că într-o asemenea aberație trebuie căutată și obstinția unor prozatori de a scrie romane groase, ba chiar volume groase de poezie.

În domeniul traducerilor sint aberante discriminările între poezie și proză, în dauna ultimei, plătita de circa zece ori mai puțin. Aberația provine tocmai din ignorarea criteriului calității și mai ales a capodoperelor dificile. Cineva care traduce Hermann Broch e plătit cu cel mult 50 la sută mai mult decît traducătorul lui Dumas sau al unui roman polițist. Comparația e încă mai strivitoare în raportarea cu poezia: dacă cineva și-ar pune în cap să traducă *Finnegans Wake* de James Joyce, ar primi oricum de cel puțin cinci ori mai puțin decît traducătorul Mariei Teresa Modigliani Drăgan sau al lui Mimo Morina. Este de înțeles atunci de ce traducătorii tind către opere facile, de ce marile opere dificile nu apar în românește decît prin eforturile entuziaste și în același timp dezinteresate ale unor mari iubitori de cultură.

Ar fi bine deci ca în climatul general al luptei pentru calitate să se acorde mai multă atenție și stimulării calității cărții din unghiurile amintite.

MARIAN POPA ■

Ion Vinea la Capsa
Văzut de SILVAN ■

CRONICA LITERARĂ

Eugen Negrici:

„Expresivitatea involuntară”

Un concept ca «expresivitatea involuntară» ni se pare de la început prea larg. Atît de larg, încît el nu mai delimitează nimic. Mai ales autorul n-are o idee clară despre literatură. S-ar fi convenit să precizeze mai întîi ce nu este literatura sau, cel puțin, ce nu este valoare. Or, el face o singură restricție oarecum utilă, atunci cînd afirmă că n-a avut în vedere decît texte, nu opere întregi. Aplică însă procedee totalitare. Mai mult, renunță definitiv la noțiunea de talent ca factor de disociere (în accepție lovinesciană), fără de care știm prea bine că foarte ușor nonsensul poate fi luat ca sens. În schimb, absolutizează lectura ca relație de consum. Consecințele vor fi aproape absurde. Evident, noi nu credem în cititorul genial. Chiar și ideea unei interpretări deschise, după modelul «operei deschise» a lui Umberto Eco, a fost fructificată rigid. Trebuie să existe și aici o limită: nu putem atribui orice fel de semnificații operelor. În sfîrșit, oricum le-am suci noi, creația precede lectura.

Desigur, autorul pare mult mai rezonabil cînd vrea „să pună în evidență noutatea vechimii” (p. 29) sau cînd scrie că „mereu alte semnificații expresive ne e dat să descoperim în textele analizate de oricît de pătrunzători critici din trecut” (p. 27). Numai că istoria literaturii nu devine prin aceasta un simplu joc al șanselor. Îndeosebi literatura minoră nu mai are nici o șansă. E cazul apoi să ne întrebăm: cine nu are astăzi loc de Călinescu și Lovinescu — după autorul nostru „nume fatale”?

Eugen Negrici are pretenția de a descoperi mereu noi posibilități ale operei. Dar de fapt acestea nu sint decît posibilități ale criticii, ale tehnicii de investigație. Pentru literatura veche cel puțin ne așteptam la o poetică intrinsecă textelor, nu la una de împrumut. E drept că tehnicile stilistice au evoluat spectaculos în ultimul timp. Textele au rămas totuși aceleași. Inutil să le „modernizăm”. Autorul pune prea mult savantlic în comentariile sale. Se potrivea aici o percepție mai curată.

Trecem peste unele exagerări cum ar fi aceasta: „După milenii de cultură, totul semnifică, chiar și deficiențele”. Ne dăm seama însă că expresivitatea involuntară este totodată o categorie polemică. Autorul deduce din Hugo Friedrich o poetică a disonanței, pe care o aplică mecanic și la procesul lecturii. Ca atare la nivelul receptării va fi preocupat în special de efectele de contrast și de regizare a sistemului de așteptări. Alegînd texte în general lipsite de intenționalitate artistică, le integrează în alte contexte, în cit mai multe contexte. E vorba nu numai de o deformare programatică, dar și de o integrare exclusiv prin contrast. Ceea ce va provoca tensiunea negativă, atît de mult înfrînită în poezia modernă. În acest caz, chiar o operă slabă poate avea o semnificație pentru cititorul format în gustul disonanței moderne. Or, e limpede că dacă textul respectiv e o nonvaloare, sensul obținut pe această cale se va dovedi în realitate un nonsens. Curios e că uneori și autorul nu se ia în serios decît pe jumătate și comentariul său devine subit de un comic involuntar. Pe de altă parte, se prea poate ca un cititor ultrarafinat să se copilărească uneori, descoperind voluptăți în texte situate la marginea literaturii: în textele de muzică ușoară, în raterurile de la „poșta redacției” sau în operele vechi de o stingăcie firească. Dar o asemenea situație nu trebuie să ne încînte.

Dacă vom urmări acum partea aplicativă (cea mai vastă), vom fi încă și mai contrariați. Autorul se oprește mai întîi asupra literaturii vechi. Dincolo de multe observații pertinente, sint și unele care nedumiresc. N-am înțeles ce poate avea comun Dosoftei (firește, un mare poet la vremea lui) cu „magia matematică” modernă; sau niște producții atît de inocente ca textele istoriografice ale medievalității țirzii, cu Urmuz, André Breton, cu „fantaziștii” din familia lui Adrian Maniu și I. Vinea. La fel, pe motivul dislocării compoziției și al ordinii înlănțuirii logice, *Alexandria* e raportată abuziv la metoda lui Marcel Proust. Capitolul despre *Istoria ieroglifică* se intitulează promițător *Romanul politic*. Pentru ca pînă la urmă opera lui Cantemir să fie așezată într-un context mai mult lingvistic prin Cohen, Jakobson, Todorov. Oricum, efortul ni se pare fără nici o noimă și pentru o teorie a lecturii (care ignoră valoarea intrinsecă): cine mai citește azi *Istoria ieroglifică*, în afara citorva specialiști, care — bănuim — preferă mai degrabă contextul originar, istoric și filologic, nu pe cel propus de Eugen Negrici. Venind mai încoace și răsturnînd cronologia, Conachi, Bolintineanu, Teodor Șerbănescu sint citați în continuarea lui Sorescu. Argumentul e probabil același: realizarea în lectură a unei tensiuni negative. Cu tot excesul de înțelegere, ne convingem încă o dată că mai ales poezia minoră junimistă nu poate fi recuperabilă. În ce privește textele de muzică ușoară sau cele ironizate atît de des la „poșta redacției”, ele rămîn ceea ce sint: niște versificări plate, inadmisibile ca literatură.

Ajunghind la sfîrșitul cărții, ne încercăm un sentiment de îngrijorare. Nu atît modelul de lectură în sine pare să fie de vină, model care teoretic nu e lipsit de o anume logică. Acuzăm însă ușurința cu care este incriminat talentul, ca și lărgirea excesivă a domeniului literaturii, în absența oricărui criteriu de valoare și de gust artistic.

CORNEL MORARU ■

Titanism și geniu

În vremurile noastre de-nflorire
cînd poți realiza totul chiar în clipa cînd ți-ai
propus totul
geniul nu este o excepție nebunească
ci o necesitate excepțională a societății
și bunul suprem al patriei

Cei care se simt puternici sint datori să-și
riște viața
la limitele tuturor experiențelor umane
imaginabile
asemenea unor cosmonauți care s-ar pregăti
pentru o călătorie cosmică definitivă
Pe aceste vremuri de răscruce
ale destinului național și universal
este posibil să trăiască geniile și titanii
Cînd vremurile sint imense
și oamenii pot crește pe măsura lor

Titanii de acum nu au nevoie
de protecția nici unei puteri,
ei pot trăi în libertate deplină atît în capitală
cit și la marginile țării sau oriunde-n țară
pentru că azi nu mai sint duci
nici principii nici tirani nici regi
Puterea țării sintem toți, poporul
Oriunde vom trăi în țară
vom fi acolo unde trebuie să fim, în mijlocul
poporului
iar mijlocul poporului e pretutindeni în această
țară
și pretutindeni este mijlocul puterii lui

Oriunde vom munci cu adevăr și cinste
vom fi acolo chiar la locul nostru
în mijlocul celei mai mari puteri
Puterea sintem toți și prin aceasta
putem fi oricare atît de puternic
încît să nu mai fie nevoie de nici o putere
dinafară să ne protejeze

Să ne protejeze împotriva cui ?
Puterile de care avem nevoie să ne protejeze
cineva

sint înăuntrul nostru
Chiar dacă nu sintem titani,
o muncă pașnică și uriașă pentru folosul
patriei

nu strică nimănui
Prin munca noastră fără de odihnă
avem datoria să rivnim la titanism
Istoria va ști mai bine decît noi ce am fost
și ce nu !

E necesar să trăim și să muncim
cu dăruirea totală, cu sacrificiu de viață și
de moarte

trup și suflet pentru om
și pentru patria omului
La capăt va rămîne careva dintre noi în istorie
Marele, Singurul, Unul, cel Necesară
sau poate cel Simplu
Trebuie să fim spirite universale
asemenea marilor titani ai Renașterii
Pe aceste vremuri de inflorire a destinului
romănesc în lume

puterile noastre sint la ele acasă
singlele patriei arde în noi
ca în propria sa inimă
Trebuie să ne fie posibil totul

Sintem datori ca în tot ceea ce facem
să muncim cu puterea de sacrificiu a eroului
să gîndim și să trăim cu conștiința de sine
a înțeleptului
pentru a fi astfel oameni desăvîrșiți

lată, acum trăim o realitate
pe măsura puterilor supreme
Pe vremurile-acestea poți fi geniu
fără neliniștea că lumea te va privi ca pe
un condamnat
Avem nevoie acum de titanism și geniu
pentru că inșeși vremurile sint titanice
și geniale

Nimeni să nu se grăbească
Cu deplină încredere în pacea lumii
e timpul să începem construcții uriașe
la care să participe șiruri întregi de generații

Artiști, săriți din somn ca arși,
e timpul capodoperei !

Numai cuceririle cele mai grele
numai victoriile cele mai tragice
se pot numi cu adevărat libertate
Nu vă trădați destinele
Cine nu se teme de sine însuși
nu se mai teme de nimeni
Cel ce-și trădează propriul destin
acela este trădător de țară

Geniul știe că libertatea este interioară
exterioră este doar necesitatea
iar omul cel mai liber înăuntrul său
e cel mai necesar în omenire.

ION ZUBAȘCU ■

Grigoraș Dinicu: „Memorii”

Transcrise de fiul său

Grigore Dinicu

• Fără a urmări strict cronologic
biografia marelui violonist Grigoraș
Dinicu (1889-1949), foiletoanele „Me-
moriilor” redau cite un moment din
viața și activitatea autorului Horei
staccato. Chiar acestei piese de căpă-
ții a repertoriului violonistic românesc
i-a fost dedicat foiletonul de debut al
amintirilor, transcrise la cererea sub-
semnatului de pianistul Grigore Dini-
cu. Hora staccato s-a născut în focul
examenului de absolvență al Conserva-
torului din București (1906) ca piesă
de bis (la insistența publicului care l-a
aplaudat intens la Ateneul Român).
Episodul următor a relatat angajamen-
tul tînarului muzician (abia împlinise
18 ani) la celebra Berberia Gambinus,
printre susținătorii lui Grigoraș Dinicu
numărîndu-se actorii Iancu Brezeanu
și Aurel Athanasescu, dirijorul Alecu
Bărcănescu ș.a., oamenii „casei” ce-l
recomandaseră patronului pe neîntru-
cutul lăutar-creator.

VIORIEL COSMA ■

Moș Zamfir și mediul inconjurător

Dacă în familia „Dinicu” muzica s-a
perpetuat din generație în generație, iar
unii dintre „Dinicu” au ridicat-o la gra-
dul de artă, așa-zisul „mediu inconjurător”
a avut întruieri esențiale și asupra lui G.
Dinicu. Mahalaua Scaune, cum li se spu-
nea pe vremuri străzilor : Sfinților, Tellor,
G. Saita, Bolintineanu, Melodiei, Calmatei,
Bulevardul Domniței (azi Hristo Botev).
Statuia Rosetti și Speranței, era locuită,
aproape în întregime de lăutari. Pentru
lămurirea dv. voi enumera pe acei care
sint inserși cu litere de aur în cartea care
de generații întregi au rămas vii și ne-
terse și mai cu seamă în memoria lăuta-
rilor actuali, precum și a folclorului con-
temporan.

A) Dobrică, excelent violonist : de la
acesta maestrul G. Enescu este inspirat
să înceapă celebra în întreaga lume, Rap-
sodia în La maj. Motivul este creația a-
cestui lăutar Dobrică.

B) Costache Pompieru, tot violonist,
șef de taraf, care cînta cu o extremă ele-
gantă jocurile populare, el este autorul
celebrei „Hori a Pompierilor”, intitulată
după numele său de către contemporani.
Și de la Pompieru, maestrul G. Enescu
a spicuit un moment în geniala sa inspi-
rație, Rapsodia Română în Sol maj.

C) Familia Ciolacu : Dănică, Fo-
tache și Cristache, Trei frați. G. D.
spunea, cînd se întimpla să audă un
lăutar (violonist) bun : Eu am învățat să
cînt românește de la nenea Dănică, pe
acesta să-l fi auzit, nu te mai sătură ! ■

dorea la nesfîrșit, fiindcă în afară de sti-
lul frumos cu care cînta, era clasic, avea
inspirație spontană și aceeași Hora o
transforma mereu în mai frumos și mai
violenț. Acesta a avut doi fii, care sint
decedați. Primul, Barbu, a murit în pri-
mul război 1916-1919 cînd a fost bombar-
dat Bucureștiul de către Zeppelin. Excelent
violonist și bun amic de copilărie al lui
G. Dinicu, Barbu a fost absolvent de con-
servator în promoția lui G. Dinicu. Al
doilea : Alexandru, acesta a făcut o rață
prin Franța cu un taraf condus de el. Și
el a fost absolvent de conservator.

Iar ca să scriu despre Cristache Ciolacu,
eu nu pot. Nu o pot face, fiindcă acesta
a fost prea iubit și a provocat României
titlul de Ambasador al strunelor româ-
nești. Iar Franța care a apreciat calitățile
sale la Expoziția din 1900 din Paris l-a
acordat (poate primului artist român) ti-
tul de Cavaler al Legiunii de onoare. A
avut un singur fiu, Manolă. A fost ab-
solvent de conservator, contemporan cu
G.D.

Dar Gheorghită Dinicu ? Cumnaț cu
G. D., cine nu-l admira ! Ba la restauran-
tul Epurescu, ba la Malor Mura sau la
Principesa ? Era un virtuoz ! Era atît de
dotat de natură cu un auz și cu memorie
muzicală, încît amîndoi dorea să învețe
o nouă bucată, se ducea la o orchestră de
notiști, o asculta și seara o cînta după
note, dînd celor cu care cînta note. Cel
ce i-a fost vioara doua (obligator) îi întru-
cea notele, nebînuind că acesta nu știa
note. A trebuit să treacă vreo 12 ani pînă
ce a aflat că seful lui de orchestră nu știa
note. G. Dinicu i-a fost ucenic. Șeful de
virtuozitate al acestuia s-a întipărit adînc
în felul de a cînta al lui G. Dinicu.
Gheorghită Dinicu a fost acela care i-a
imprimat lui G. D. sentimentul numit
„la țigane”. De la Gheorghită Dinicu
avem o transcripție „Căruta Postei”. El a avut
5 copii — trei fete și doi băieți. Alexandru
Dinicu, care a fost pianist mai tîrziu șef de
orchestră. Costică Dinicu, dirijorul al
Ansamblului Barbu Lăutarul și actual șef
de orchestră. Urmează Năstase Găină, de
la el avem celebra glumă versificată :
„Și am fost la moși / Și-am luat un
cocos / Ah ! ce mai cocos / Cum cînta la
moși ?” Melodia îi aparține. De aci îi re-
vine porecla „Găină”. El ne dă pe cei doi
fii, Costică și Găină, la fel și melodia „Cînd
eram copii odată”.

Constantin Ionescu-Găină, pianist rafi-
nat, dotat cu o tehnică care uluiește, este
actual membru al Uniunii compozitorilor.
Si-a terminat studiile de pian la Viena cu
celebrul prof. Lieftinck (?)

Cicu Ionescu-Găină, șef de orchestră,
actual violonist-prim al Ansamblului de
estradă. Membru al Uniunii compozitorilor.
A ajuns în America pînă la Washington.
Si-a terminat studiile de vioară la Viena
cu marele profesor Ondrick.

Cine nu a cunoscut pe Costică Iordă-
chescu, contemporanul lui G. D. ? În tim-
pu, studiilor la conservator, Costică Ior-
dăchescu a fost un adversar serios lui
G. D. Azi, Costică Iordăchescu este un
remarcabil șef de orchestră la unul dintre
marile restaurante. Dar pe Jenică Vlă-
descu ? Cine are azi 60-65 de ani și nu-și
aduce aminte cu plăcere de Jenică ? A-
cesta a cîntat la marile restaurante ale
vremii sale.

Cine nu a trecut vreodată prin Str.

Sfinților, aproape de colțul Bulevardului
Domniței și fără să vrea a văzut o casă
impozantă cu nr. 56 ? Cine ? Această casă
a aparținut familiei Ochi-Albi. Dar cine
a fost ?

Ochi-Albi bătrînul, Georges, a fost ace-
la ce a compus : Petite Causerie, Petite
Conversation etc., etc. El a avut 6 copii.
Toți, băieți. Costică, violonist, a plecat în
America f. tînar, a murit acum vreo cîțiva
ani în urmă. Nicolae a fost concert-maes-
tru la violoncel al Filarmonicii din Los An-
geles. Fost coleg la muzică de cameră cu
G. D. în conservator. A murit în 1949 în
luna aprilie în America. Fănică, decedat în
1948, a fost profesor de pian și corepetitor
la Opera Română, Mitu — actualul concert-
maestru la vioara II — la Filarmonică. Are
un băiat care nu a îmbrățișat cariera de
muzicant, făcînd ziaristică. Paul — violon-
celist-prim al Societății de radio și talentat
compozitor. Jenică — fost pianist care din
cauza unui accident s-a lăsat de instru-
ment. Dar vizavi de Ochi-Albi cine sînt
la nr. 39 ? Nu știți, sigur nu știți. Seda
Sava Pădureanu. Cine a fost lăutarul
țarului Nicolae II ? El a dus faima (dealt-
fel ca și Georges Ochi-Albi) muzicii ro-
mânești în Rusia de atunci. Pentru felul
său de a aprecia gusturile rafinate, în Ru-
sia de atunci a existat : șampanie, ca și
țigări de foi. Pădureanu a avut un băiat
— Georges. Georges Pădureanu și-a făcut
studiile de canto la Milano, la absolvență
a cîntat și la Scala*). Ia fel ca și pe scena
Operei Române, însă trael de care a su-
ferit (blestemată boală) l-a făcut să aban-
doneze scena, dedicîndu-se compozitiei
De la el avem „Ia noi sint codri verzi de
brad”. Emilian Gheorghiu cel mai talen-
tat și mai dîrz adversar al lui G. Dinicu.
G. D. a terminat doar cu vreo 3-4 puncte
mai mult ca Emilian. Azi Emilian Gheor-
ghiu este prim-concert maestru la Orches-
tra radio.

Dar alți și alți lăutari care-i voi cita nu
au locuit în același loc ? Si Costică Andre-
ias, Picu și Gogu Rădulescu (Boerul), a-
cesta din urmă a cîntat cu G. D. vreo 30
de ani. Petrică Urziceanu (șef de orchestră
f. cunoscut al vremii sale) care a abando-
nat meseria de „lăutar”, devenind șef de
muzică militară. Petrică „Gură de Aur”,
cînta f. frumos cu gura, de aci porecla
publicului, însă pricetenii din cauza con-
formației gurii sale îl porecliseră „Gură
de cîine”. Frații Panaitescu — Leonida
și Iancu, Leonida care a murit în 1926 cînta
asa de frumos cu gura, chansonette
frantuzesti, lieduri germane și cantonete
italienesti în text original încît marele
Jean Ananasiu a spus o dată : „Cum as
dori să am dictiunea acestuia care cîntă
italieneste ca un fiu al Romei”. Însă lîngă
afitiia „bun și extrem de talentați lăutari,
au mai fost mulți, dar ce era să fac, era
să uit de Taraban și Ghidulus.

Taraban era un excelent șef de taraf,
era preferatul nuntilor și petrecerilor fă-
cute de familiile de lăutari, însă ce era
caracteristic la dînsul, era, că uita, era
pururea f. distrat. Astfel mi l-a descris
G. D. și pentru a da un exemplu de felul
său, îmi reamintesc de o poveste care în
lumea lăutarilor este vie și nestearsă.
Iată-o : Într-o dimineață în cafeaua lui
Ion Dinicu, tatăl lui G.D. Taraban
— cu țigaretul în gură — începe o zarvă
și scandal, că cine l-a luat țigaretul.
Stîndu-l cît era de distrat cei de față și-au
făcut cruce, jurîndu-se că nu știu nimic.
El a propus atunci percheziția. Colegii și
cei aflați s-au conformat, dar cînd veni
rîndul lui G. D. (care era acum băiat de

vreo 15-16 ani) acesta veni în fața lui
Taraban cu o oglindă. Taraban îl întrebă :
dar ce faci cu oglinda ? Dorce să te pri-
vești o clipă și apoi am să-ți spun cine
ți-a luat țigaretul ! Cînd se privi Taraban
în oglindă rămase perplex, cînd în sfîrșit
își descoperi țigaretul.

Dar de Moș Zamfir să nu pomenesc ni-
mic ? Moș Zamfir a fost acela care s-a
bucurat f. scurt timp de talentul aceluia
cărui el, Moș Zamfir, i-a fost primul das-
căr de vioară lui G. D.

G. D. povestea într-un cerc intim acasă
la dînsul : dacă doriți să știți de la cine
am învățat să cînt la vioară, vă voi spune
răspicat : de la Moș Zamfir. Tatăl meu
plecase în Rusia să-și încerce norocul ca
alți mulți de-ai noștri. Cafeaua noastră
mergea tare prost, nici un lăutar și nici
un „boer” întirziat nu mai venea pe la
noi de cînd tata plecase. Cauza era că
mama nu dădea voie să se joace pe bani
și nici băutura nu dădea, dar rămase ca
un pîzitor sau ca un edec al prăvăliei
Moș Zamfir. Eu aveam pe timpul acela
cam vreo 6 ani și cum Moș Zamfir era
singurul nostru client și se plictisea pro-
babil neavînd ceva mai bun de făcut, în-
cepu să-mi arate să cînt la vioară. Acesta
este adevărul. Tîn minte că atunci cînd
am intrat la conservator aveam vreo 11
ani și Moș Zamfir mi-a făcut cadou un
arcus din tomn de tandaffir. Cu acest ar-
cus am cîntat pînă ce mi s-a rupt în două.
Nu l-am mai putut repara. Însă o coinci-
dență extraordinară avea să mi se în-
tîmple de două ori în viață. Cînd veni
acasă în seara aceea mama îmi spuse :
acum vreo două ore a murit Moș Zamfir.
Era exact timpul de cînd mi s-a rupt ar-
cusul.

Acum cînd dumneața cititorule ai apre-
ciat unde a trăit G.D. cred că te vei apro-
pia și mai mult de citatul „Spune-mi cu
cine te aduni, ca să știu cine ești”. Deci,
G. D. s-a născut și a trăit în auzul cîntecu-
lui popular. Talentul și munca sa însă l-au
ajutat, și timpul l-a slefuit, făcînd din
dînsul, acea piatră nestemată cu care este
impodobită coroana de lauri a muzicii
populare românești.

(Va urma)

Un pianist in plină afirmare

Șerban Soreanu

Nimic mai festiv decât culorile toamnei străbătute de sunetele orchestrelor simfonice, ale pianului și violoncelului, culori inoboliate de emoția debuturilor, ninsori de aur stîrnite acum, la deschiderea stagiunii muzicale ce ni se oferă ca un rod bogat.

Am grăbit și noi către Sala mică a Palatului, unde în ciclul „După-amiezele muzicale ale tineretului” aveam să-l ascultăm la sfîrșit de octombrie pe tînărul pianist Șerban Soreanu susținînd un recital de pian cu un repertoriu a cărui paletă i-a permis solistului de 28 de ani dezvoltarea capacităților sale interpretative.

Șerban Soreanu nu a avut pînă acum o evoluție spectaculoasă, după cum in-

suși mărturiseste, lipsindu-i acel lanț de întîmplări fericite care să-l propulseze, să-l impună atenției unui public larg, fapt care însă nu l-a handicapat. Cadru didactic, asistent de cinci ani la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, la disciplina muzică de cameră, Șerban Soreanu studiază pianul de la vîrsta de 4 ani și jumătate. O evoluție lentă, docilă, la locul ei, fără explozii dar cu acumulări calitative. Hotărîtor pentru drumul său a fost Liceul de muzică „George Enescu” unde s-a bucurat de îndrumarea unui bun pedagog, profesoara Stela Cămență. Și totuși, o surpriză. În 1968, la concursul de admitere la conservator, intră ultimul dintre candidați. Prima sesiune corectează însă întîmplarea, semnificativ sau nu. proaspătul student obținînd nota 10 la toate disciplinele. Și va păstra o luminoasă amintire profesoarei sale Cecilia Mantta, semn bun pentru viitorul pedagog și artist, Cella Delavrancea, eminent diagnostician al artei autentice, ascultîndu-l și împărtășindu-i din îndelungată și valoroasă sa experiență.

În seara zilei de 29 octombrie, Șerban Soreanu ne-a apărut pentru început cu o anumită răceală față de public, dar ceea ce părea la suprafață indiferență, chiar detașare, nu era decît un refugiu în sine pentru a nu se lăsa covîrșit de emoție. Primele note din *Suita în la minor* a lui J. Ph. Rameau au fost atacate cu deosebită siguranță, cu nerv chiar, pianistul dînd dovada unei descifrări atente a textului, redînd cu fidelitate melancolia nu lipsită de galanterie, specifică secolului lui Rameau. Șerban Soreanu știe să abordeze cu rigoare pasajele avîntate și optimiste ale textului, pentru ca apoi, cu o evidentă știință a trecerilor, să se lanseze dezinvolt în horbote și

dantelării. O anume luciditate stăpînește actul interpretativ, artistul nepermițîndu-și uitarea de sine, formația sa de pedagog lăsîndu-și amprenta în cenzurarea interpretării, grăitoare în acest sens fiind *Couranta, Giga, SARBANDA I și II, Venețiana, Gavota și Menuetul* — piese în primă audiție de J. Ph. Rameau.

Disponibilitățile interpretative ale lui Șerban Soreanu s-au vădit însă cu mai mare claritate în *Sonata op. III în do minor* de Ludwig van Beethoven, una din cele 32 de sonate, scrisă cu puțin înainte de moartea titanului, o sonată grea ca un monument, cu multe dificultăți pentru un tînăr interpret. Pătruns de puternicul dramatism al lucrării, cu o înțelegere matură a mesajului beethovenian, știînd să puncteze prin maze scurte, curajoase chiar, momentele dintre două stări, solistul își ia avînt din tenebrele sunetelor atingînd zonele rarefiate de înălțime ale sufletului. Cu o deschidere largă, Șerban Soreanu stăpînește claviatura, fără acea umbră de didacticism din piesele lui Rameau, creînd atmosferă. El a reușit să se interiorizeze de această dată pentru a scoate la lumină strălucirea, vigoarea și optimismul sonatei deasupra tumultului clocotitor dominant în opera beethoveniană, urcînd apoi pe culmile însoțite ale nădejdi și bucuriei. Șerban Soreanu trece cu bine pasajele de virtuozitate, uneori cu un aer demonstrativ, dovedînd un exercițiu îndelungat și atent.

Repertoriul celei de-a doua părți a concertului demonstrează, după cum ne mărturiseste și interpretul, o anumită concepție în realizarea echilibrului tematic, mizînd pe un mare grad de spontaneitate și în același timp, pe profunzime. „De pildă, în astă seară, am vrut să demonstrez, ne spune solis-

tul, faptul că o suită de Rameau din 1706, nu e o suită epigonică creației lui Bach, Haendel, Vivaldi, ci chiar o suită de Rameau”. Șerban Soreanu ne-a introdus în lumea muzicii moderne, mai puțin accesibilă, dar a zilelor noastre, interpretînd în primă audiție *Sequenza a IV-a* de Luciano Berio, *Mozaic* de Vlad Ulpîu, autorul fiind de față, și piesele lui Nicolae Brînduș — *Cîntec liric și De fluier* pe teme din *Culegerea de cîntece populare românești din Bihor* de Bartok. Strecurîndu-se cu repeticione prin hățiturile textelor (miinile pianistului au ceva de fahir) putem înregistra mai mult dezinvoltura interpretării decît apetența la gen. Licăriri de candoare, brusc reprimite de asprime, un limbaj abstract, percutant și totuși nu întotdeauna comunicativ pe care solistul îl recunoaște ca atare, dar căruia i se supune cu fidelitate. Aplaudat și rechemat la pian, Șerban Soreanu își afirmă patetic dispoziția sa pentru comunicarea explicită, directă a sentimentului interpretînd o piesă de un tulburător și avîntat lirism — *Intermezzo op. 118 nr. 6 în mi bemol minor* de Brahms.

Șerban Soreanu n-a participat la concursuri. A susținut doar un concert cu orchestra de studio a Radiodifuziunii sub bagheta lui Ludovic Bacî, în 1976, cînd a interpretat *Concertul pentru pian și orchestră de coarde* de Dan Constantinescu, apoi cîteva recitaluri la Filarmonica din București, la Rîmnicu Vilcea și Brașov.

Șerban Soreanu este mai mult decît o promisiune. O spune concertul la care am asistat, o spun cele cîteva generații de studenți pe care el îi pregătește în spiritul adevărului ce se rostește prin muzică.

ADI CUSIN

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dialog

Luiza Predescu, Cenaclul literar „Cicerone Theodorescu”, Tirgoviste: Ambele poezii trimise la îndemnul lui Adrian Păunescu sînt „concentrate”, cum obișnuia să spună regretatul poet Dragoș Vrânceanu, pe două simboluri care relevă un început de gîndire poetică, fapt notabil pentru vîrsta și experiența dv. literară. Numai că, în timp ce analogia „pietre-cuvinte” ca și metafora polarizatoare „o mină întînsă”, nu reușesc, din punct de vedere filosofico-umanist o deschidere prea largă, poezia „Toate fîntînile tac”, pe care o și reproducem, e mult mai sugestivă, ideea fiind bine condusă pînă în finalul la fel de bine găsit, ca un punct geometric.

Valentina Pagu: Unele tentative de a vă desprinde din limbajul comun al compunerilor de început parcă se întrezăresc în „Bărbații” („Ne uită pe umerii mîngîierile”) sau „Frumosul” („Frumoși bărbați sînt acela ce cresc odată cu temelile casei”, ca și versurile care urmează).

Elena Ștefan, elevă, clasa a VIII-a, Școala generală 69, București. Dintre compunerile în versuri trimise peste nivelul curent întîlnit astăzi la mulți școlari cu dragoste de carte „Recunoștința luminii”, prin cîteva versuri, ne semnaleză o promisiune. E și motivul pentru care o transcriem: În adîncuri e lumină, / Deși raza de soare nu se încumetă / Să ajungă pînă acolo... // În pămînt străbunii vorbesc / Cu pietrele și osiile, / Cu gîndurile și privirile noastre. / Acolo, în adîncul adevăr / Eroii se bucură odată cu noi, // De aceea lumina ajunge / Mai pură, mai semeată / Și înalță frunțile ocrotitorilor noștri.

Dan Mucenic: Chiar și fără scrisoarea de introducere v-aș fi recunoscut. Mănușchiul de poeme într-adevăr merita trimis, ele vîdînd un talent ambițios, aspirînd la

profesarea unor idei mai bărbătești. Uneori vă reușește și cite o construcție mai accidentată din punct de vedere al tehnicii poetice („Cîntec de-o zi”), chiar dacă elementele nu sînt totdeauna de cea mai bună calitate (Poezia care intrunește cel mai concludent virtuțile dv. actuale ni se pare „Poet pe pămîntul iubirii”). Inspirația dedicată, poetul de mari amplitudini filosofico-lirice, Geo Dumitrescu, v-a dat un elan, după părerea noastră bine pus în valoare.

Tudorică Șerbănescu: Pînă a ne parveni proza pe care ne-o vestiți de la șapte poete, și nu cu buzduganul, ci cu cîteva desene care ilustrează una din pasiunile

„Puritate”

dv., nu putem decît să dăm curs dictonului latin *ut pictura poesis*. Deci, din „poeziile” în peniță, încercînd să sugereze diferite stări de spirit, preferăm această efigie intitulată „Puritate”. În cazul cînd veți mai reveni în lucrări plastice vom consulta și pe unul din maestrii genului, colaborator al revistei noastre.

Iuliu Lucaci: Versurile rămîn deocamdată o simplă literaturizare a locurilor comune, poezia fiind mai curînd mîimată decît descoperită, creată. Cînd și cînd poate fi întîlnit și cite un vers notabil. Cît privește discuția referitoare la viața culturală din comuna Zerind, unde lucrați, cu toate bunele dv. intenții, opiniile interlocutorilor, mai realști se pare, vă contrazic (nu o dată) chiar în legătură cu expoziția de pictură, merituosă din cîte deducem, există anumite lucruri care nu sînt în regulă. Am prefera, de aceea, un articol mai puțin încărcat cu vorbe mari și considerații valabile oriunde și oricînd, mai bogat în informații exacte în deplină concordanță cu starea vieții culturale la Zerind. Din încercarea dv. de a realiza o masă rotundă sau o anchetă întuim că există o conlucrare între un anumit număr de intelectuali români și maghiari. Experiența e într-adevăr interesantă și rețevarea ei mai concretă iarăși ar putea să ne intereseze. Reveniți deci.

Gruia Ancu (?): Cu toate că dăm curs ceva mai tirziu somaticei dv. de a vă răspunde la observațiile critice asupra unor imagini (trebuie să recunoașteți că e destul de greu, din punct de vedere tehnic în primul rînd, ca o scrisoare sosită pe data de 7 să și fie comentată în numărul din 9), vrem să vă asigurăm că ele au fost citite cu luare aminte. Ceea ce n-am putea spune că ați făcut dv., din moment ce, receptînd niște poezii publicate de revistă, unele apărute chiar în această pagină destinată cu precădere începătorilor, ați recurs la dislocarea unor imagini, altfel destul de izbutite, fără să le raportați la context. Ce vă supără, de pildă, la aceste versuri ale unuia din cei mai talentați poeți tineri, student încă, Gabriel Chifu: „sublime ranițe care gem de lumină”, „sînt oceanul în care întunericul ca o barcă spartă pururi se inecă”. Lăsăm la latitudinea publicului care, vorba dv. „la această oră, să ne fie lertat, este destul de cult și competent a înțelege și poezia în versuri albe”, să aprecieze dacă imagini ca acelea de mai sus pot fi incriminate ca nereușite, confuze, de nedorit.

Melania Arsene-Militaru: Notății lirice uneori pregnante, cu versuri care se retin. Lipsesc ideile cu o bătaie mai lungă. Ceea ce nu ține neapărat de modalitatea lirică predilectă dv.

Danca Opreiță: Deși sînt mult prea frecvente unele motive livrești, ca și unele expresii mult prea insistente utilizate pentru a mai spune ceva („muzica sferelor”, „demon al destinului”, „cîntec de nimfe”, „curcubeu de raze argintate”), ne-a reținut atenția prima dintre poezii, fără titlu, o meditație nelipsită de un anume relief al gîndurilor rostite.

Paul Dan, București, V. Bistrițeanu, București: MAI TRIMITETI; Nicolae Noja, București, M. Florinel, Brăila: DEOCĂMDATA NU.

NICULAE STOIAN

Știu ce-a fost miine,
dar niciodată n-am să pot înțelege
ce va fi ieri.
Și m-a cuprins tristețea
de depărtare și de necuprins,
o dorință nebună
de toamnă și de umbra ei albă.
Jocul cuvintelor ploaie
mă înlănțuie
și devin un nor
plingînd peste marginea abisului.
Plouă.

DANCA OPREIȚĂ

Toate fîntînile tac

Toate fîntînile tac
ingenuncheate în izvoare
la vremea cînd luna
se-ncercănează pe unde.

La rădăcina nopții
cîntă un orb
de dragoste
și de jale
singur...

Și nimeni nu-i potolește setea
și fiecare fîntînă se ascunde,
dar el cîntă
cu ochii în sus
singur și amar, amar...

În fiecare fîntînă
tremură luna
și pe cumpăna fiecăreia
se leagănă teama de soare,
dar orbul cîntă
cu ochii în sus
doar întunericul lui știe
ce punct să fixeze în gol.

LUIZA PREDESCU

Poet pe pămîntul iubirii

Lui Geo Dumitrescu

Poetul nu poartă spadă, iar libertatea de-a trage cu pușca e-a vorbelor doar, grele de patimă, sens și-adevăr, el trăiește-n cîmpie, logodindu-și privirea cu floarea de măr, cuvintele sale refuză minciuna, țarcul dogmelor, cușca, el trăiește în sate de munte, cu gîndul ca aerul munților — tare și pur, în orașe trăiește — cu frații și părinți muncitori, ca un ogor iubește ploile și-asteaptă ca un copil căderea marilor ninsori se regăsește-n piinea de griu nou și în tot ce e muncă și dragoste-n jur. Cînd scrie, poetul își cheamă în preajmă cuvintele toate, cu sufletul — pană le-alege și-aprînsul poem se naște puternic din ceea ce-am fost, ce vom fi, ce sîntem — poemul libertății și-al vieții pin'la moarte pe-acest pămînt de care se leagă pe vecie iubirea de dreptate, încrederea-n lumină și omul de-omenie.

DAN MUCENIC

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Un japonez
la Los Alamos ?

Toate orașele lumii au neliniștea lor; Los Alamos, oraș în plin deșert, e și el neliniștit. Dar dintre toate neliniștile orașelor și satelor risipite pe pământ, cea de la Los Alamos mi se pare cum nu se poate mai înțelegibilă. Ce nu-i lasă să doarmă pe oamenii de acolo ?

Oamenii dorm liniștiți la Los Alamos. Casele sînt înlesnite. Străzile sînt sigure. Restaurantele sînt curate. Bucătăria mexicană e excelentă. Bibliotecile sînt culte. Magazinele sînt pline. Oamenii nu sînt proști. Există aici mulți savanți. Există câteva orchestre de cameră. Se cîntă Mozart și Beethoven. Se fac baluri. Se face dragoste. Se fac copii. Se iese la pensie. Se moare în pace. Se merge la cimitir. Se merge la nuntă. Se merge la muzeu. Muzeul e mindria celor din Los Alamos. La muzeu se poate vedea macheta bombei care a distrus Hiroshima în '45 (numită Thin Boy) și macheta lui Fat Boy, bomba aruncată peste Nagasaki, în același an. Pe un perete al muzeului este expusă fotografia echipajului de pe avionul care a lansat bomba la Hiroshima. Toți băieții surid, ca o echipă școlară de fotbal, peste timp, spre urmași. Cînd ieși din muzeu, ajungi pe strada principală care se numește Trinity, în amintirea veșnică a primei încercări de explozie atomică, desfășurate aici, la 16 iulie 1945, cu deplin succes. Los Alamos e orașul natal al bombei atomice, în laboratorul de aici, în '43, Oppenheimer a început realizarea „proiectului Manhattan”, cu ajutorul unor savanți străluciți, hotărîți să distrugă hitlerismul european și asiatic cu o armă de măsura barbariei lui. Neliniștea celor din Los Alamos vine din această pace mai lungă decît un război de 30 de ani: orașul lor nu intră în anonimat ? nu se apropie — tot mai apăsătoare — ziua cînd nimeni pe lume nu va mai ști unde e Los Alamos și ce s-a petrecut cîndva, acolo ? Pe scurt, cum scrie *The Economist*, „gloria lui va mai supraviețui ea timpului care trece ? Nu trecutul ci viitorul neliniștește adînc pe cei din Los Alamos...”

Poate că mîntea mea e prea europeană — dar nu înțeleg nimic. Nu înțeleg nimic din această neliniște care nu se leagă cu nimic de toate neliniștile, cunoscute, ale lumii pe care o înțeleg. Nu înțeleg de ce gloria celor din Los Alamos n-ar deveni eternă, pînă la incandescența unei soape: „Los Alamos, mon amour”, dacă ei s-ar decide să uite că acolo, în preajma orașului lor, a avut loc prima explozie nucleară. Poate că le-aș cere prea mult. Atunci ar mai fi o șansă — deși nu uit cum au ratat o alta, cîndva, oferită tot de un european, pe nume Albert Camus. Acela le propusese ca înaintea aruncării lui Thin Boy să cheme acolo, în deșertul dintre Santa Fé și muntii de purpură ai lui Sangre-de-Cristo pe toate căpeteniile inamicilor și să le arate mai întii lor ce-i aceea o explozie atomică. Savantul, după cum se știe, ascultă rar de filosoful prea obsedat de consecințe.

Dar dacă, spre slava veșnică al lui Los Alamos, s-ar ridica acum, în orașelul pașnic, un spital, două, trei, pentru cei care încă și azi sînt infectați și se chinuie cu boala atomică ? Dacă măcar s-ar lărgi cimitirul pentru a îngropa o victimă, două, trei, dintr-unul care încă mor — după cum înregistrează permanent „contorul” cenotafului din Hiroshima — de moarte atomică ? Un japonez îngropat la Los Alamos... — o, prea curată angoasă planetară, prea complicată minte europeană, hrănită cu prea multe lecturi, de la Raskolnikov la „Hiroshima, mon amour”, de la Ioanide la Faust.

RADU COSAȘU ■

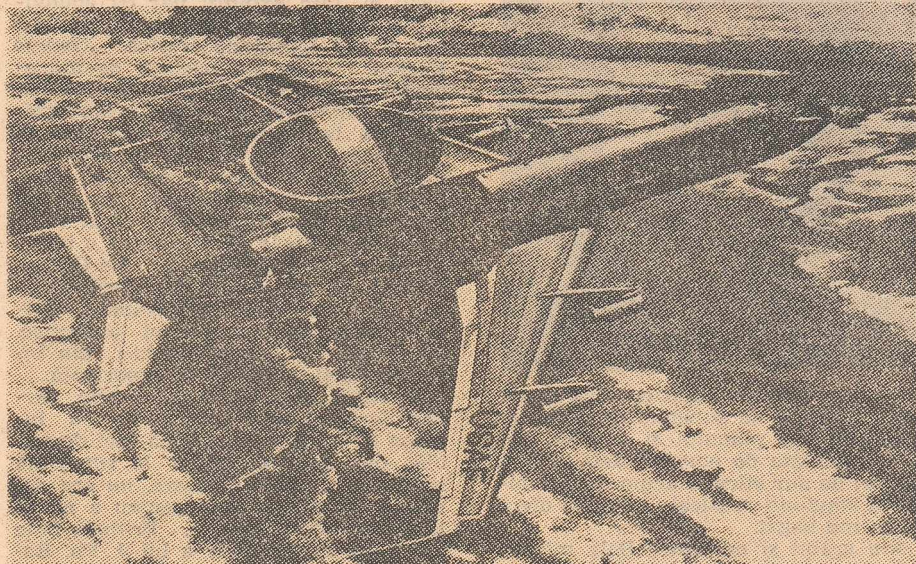
Un Anuar al O.N.U. consacrat bilanțului
îngrijorător al negocierilor de dezarmare

Este binecunoscută preocuparea pe care partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, o manifestă față de proporțiile fără precedent, pe care cursa înarmărilor, în special a celor nucleare, le-a căpătat în ultimii ani, față de pericolul pe care aceasta o reprezintă pentru pacea și securitatea popoarelor, pentru însăși existența civilizației umane. După cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu nu demult, „sîntem profund îngrijorați de accentuarea cursei înarmărilor și ne pronunțăm ferm pentru trecerea la măsuri de dezarmare generală și, în primul rînd, de dezarmare nucleară. Nu avem nevoie, întreaga omenire nu are nevoie de noi arme nucleare, de bomba cu neutroni, de alte mijloace de distrugere în masă, de rachete care să ducă mai rapid la țintă arme distrugătoare”.

Prin intermediul diverselor publicații, al mijloacelor mass-media, opinia publică din țara noastră a putut lua cunoștință de nivelul extraordinar al cheltuielilor militare mondiale ce reprezintă astăzi aproape 400 miliarde de dolari anual, povară economică dintre cele mai strivitoare pe umerii tuturor popoarelor. Se știe totodată că diverse instituții din ale țării, între care cele mai cunoscute sînt Institutul de la Stockholm pentru cercetări asupra păcii (SIPRI) și Institutul de studii strategice de la Londra (I.S.S.), publică periodic anuare care prezintă în mod detaliat proporțiile și ritmul cursei înarmărilor.

Este de aceea cu ațit mai firesc ca opinia publică din toate țările să fie informată în mod obiectiv și asupra rezultatelor care se obțin în negocierile de dezarmare care se desfășoară în diverse foruri, în primul rînd în cadrul Organizației Națiunilor Unite, pentru a putea face o comparație a rezultatelor din acest domeniu cu proporțiile tot mai îngrijorătoare ale cursei înarmărilor. Pornind de la acest deziderat, România, în colaborare cu alte state, a inițiat în cadrul Națiunilor Unite la sesiunea a XXX-a a Adunării Generale, din anul 1975, o dezbatere asupra căilor și modalităților de creștere a rolului O.N.U. în domeniul dezarmării. Finalizarea acestei inițiative a condus la hotărîrea de creare, cu începere de la 1 ianuarie 1977, a Centrului Națiunilor Unite pentru Dezarmare, cărui, printre multiplele sarcini încredințate, i s-a dat și aceea de informare a tuturor statelor, a opiniei publice din toate țările, asupra cursei înarmărilor și a rezultatelor obținute în negocierile de dezarmare.

În îndeplinirea mandatului încredințat, la O.N.U. a fost dat publicității

Un avion militar, producție Boeing, dintre cele mai perfecționate, dispunînd de o instalație radar specială, un nou mijloc tehnic de două ori periculos pentru umanitate: o dată prin cheltuielile solicitate de construcția sa, povară care apasă pe umerii oamenilor și, în al doilea rînd, o nouă „sabie a lui Damocles” care atîrnă asupra capetelor noastre. Un bombardier strategic costă dealtfel, după cum se știe, cît o mare întreprindere care ar putea da de lucru mai multor mii de șomeri. Din costul a 14 asemenea bombardiere s-ar putea hrăni timp de 12 luni 14 milioane de copii. Cheltuielile necesare școlarizării pe timp de un an a 30 000 de copii sînt echivalente cu cele destinate construcției unui avion S 14 TOMCAT. Din cei 600 000 dolari cît se cheltuiește în fiecare minut pentru înarmare, pe fiecare locuitor al planetei revine suma de 400 dolari anual.

zilele acestea primul Anuar al Dezarmării al Națiunilor Unite, care prilejuește o largă trecere în revistă a acțiunilor ce au avut loc în acest domeniu.

Acest prim volum al Anuarului, pregătit de către Centrul Națiunilor Unite pentru Dezarmare, consemnează principalele evenimente care au avut loc în domeniul negocierilor de dezarmare, atît în cadrul O.N.U., cît și în afara sa, în cursul anului 1976. De asemenea, Anuarul include, pentru fiecare temă tratată, o scurtă prezentare istorică a problematicii respective. Anuarul cuprinde patru părți mari care privesc: dezarmarea în general, dezarmarea nucleară, măsurile referitoare la armele ne-nucleare, și alte aspecte, precum și o serie de anexe ce prezintă diverse propuneri privind măsuri de dezarmare avansate de unele state, precum și o listă a rezoluțiilor adoptate de Adunarea Generală a O.N.U. pe această temă. Deși volumul însușează un număr impresionant de pagini, 310, cititorul închide Anuarul cu convingerea că anul 1976 nu a reprezentat în domeniul negocierilor de dezarmare cotitura pe care

toate popoarele o așteaptă — trecerea de la vorbe la fapte, de la propuneri și negocieri la măsuri efective, concrete de dezarmare.

Dealtfel, în prefața la Anuar, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, referindu-se la negocierile de dezarmare, arată: „De-a lungul anilor au fost încheiate unele acorduri de control al armamentelor și de dezarmare, dar, în ciuda importanței lor, acestea nu au condus la încetarea cursei înarmărilor, nici la realizarea unor progrese spre o dezarmare reală, sub un control internațional efectiv. Lumea suportă încă povara și primejdiile inerente unei curse a înarmărilor masivă și în continuă creștere. Armele nucleare, capabile să distrugă de mai multe ori întreaga omenire, continuă să fie acumulate iar performanțele lor îmbunătățite. De asemenea, asistăm la o continuă acumulare de arme convenționale tot mai sofisticate. În aceste condiții, menținerea păcii și securității internaționale și chiar supraviețuirea umanității este în pericol”.

Pe deplin conștientă de lipsa unor rezultate concrete în negocierile de dezarmare, România s-a pronunțat cu consecvență în favoarea întreprinderii unor pași efectivi în această direcție, avansînd numeroase propuneri și sugestii. Toate acestea sînt conținute, după cum se știe, într-un document, de poziție sintetic, prezentat în anul 1975 celei de-a XXX-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., intitulat „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rînd ale dezarmării nucleare, și în instaurarea unei păci trainice în lume”. Numeroase alte state au avansat, de asemenea, propuneri vizînd adoptarea unor măsuri de dezarmare generală și completă, în primul rînd nucleară. În contextul desfășurării în primăvara anului viitor a unei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. dedicate dezarmării, Anuarul Națiunilor Unite privind dezarmarea subliniază o dată în plus necesitatea concentrării eforturilor tuturor statelor pentru scoaterea negocierilor de dezarmare din imobilism și întreprinderii unor eforturi hotărîte, pînă nu va fi prea tîrziu, pentru eliberarea omenirii de povara și pericolele cursei înarmărilor, de pericolul unui război termoneuclear nimicitor.

Prin acțiunea sa de informare a opiniei publice asupra situației existente în domeniul înarmărilor, a consecințelor sale și a măsurilor ce ar trebui întreprinse pentru oprirea cursei înarmărilor, Anuarul O.N.U. 1976 reprezintă un mijloc util de mobilizare a unor forțe sociale largi în favoarea realizării de progrese reale pe calea dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare.

N. D. FRUNTELĂ ■

TEODOR MELEȘCANU ■

Intimplări de fiecare zi

Ghid pentru istoria lacrimii

Cînd călătorești pentru a doua oară într-o țară, începi să regăsești lucruri știute, cunoscute, să cauți însă, dincolo de toate, întimplări noi, fapte care fac ritmul vieții unui gazetar și dau acea nerăbdare de a le povesti, de a le da un sens de circulație către oameni. Despre cîteva astfel de fapte aș vrea să scriu astăzi. Ele fac, prin ceea ce le poartă, o istorie a lacrimii. Lacrimă, în înțelesul în care te apropii de o amintire privind-o prin lentila pură a bobului de regret ce nă-a fost adînc omeneste dat.

Westerplatte, lîngă Baltica, fortăreață-muzeu a Gdanskului e ca o inimă care bate pentru eternitatea ideii de libertate. Aici a început cel de-al doilea război mondial. Aici, o garnizoană mică a luptat în septembrie 1939 împotriva valului hitlerist ce se revărsa metodic spre Europa. De o parte, un maior cu 189 de soldați, un tun, cîteva mitraliere. De cealaltă, o armată echipată bine, vase de război, tunuri cu tragere lungă, avioane care fără teama replicii de pe pământ, se lansau în adevărate excursii de distrugere.

Despre epopeea Westerplatte, despre semnificația ei în cronică rezistenței poloneze s-a scris mult. Aș vrea să adaug doar imaginea de a-

cum. M-a însoțit pe platoul deschis spre marea cea rece, unul dintre supraviețuitorii garnizoanei eroice: caporalul Bernard Rygelski. Un om bătrîn, care vorbea tot timpul despre camarazii lui cu un respect urcat în gesturi și în ochi, atît de puternic încît aveam sentimentul că el nu fusese acolo. O întrebare m-a tulburat: participînd la o astfel de luptă, crezînd la fel, riscînd la fel, ești mai puțin erou dacă n-ai murit ? Avea pieptul plin de decorații, le purta oarecum jenat. Știa fiecare piatră, arăta parcă umbrele celor care au căzut. Marea, suprema clipă a vieții lui fusese atunci, în acel septembrie. Destinul îl desemnase să rămînă pentru a povesti. Oamenii vin acum, ascultă, ei n-au trăit clipa, se emoționează, înțeleg mai puțin sau mai mult, dar pe el îl vîd. Ceilalți sînt doar niște nume pe monumente. Eroismul, ca un moment de vîrf, după care toți cei care s-au identificat cu el, toți cei ce l-au făcut, chiar dacă mai sînt, încep să moară puțin. Nu cumva, mintea noastră saturată de lecturi și de imagini a început să pună semn de sinonimie între eroism și intangibilitate ?

Omul în societatea oamenilor singuri

În Elveția am auzit, în anii din urmă, un cuvânt nou, de negăsit în vreun dicționar: la suissitude. Topind într-un termen trei noțiuni: singurătatea (la solitude), sinuciderea (le suicide) și Elveția (la Suisse), la suissitude tinde să definească o stare de fapt deloc accidentală în societatea elvețiană de astăzi: singurătatea insului într-un mediu pe care-l socotește tot mai ostil și care-i împiedică afirmarea.

Fenomenul nu e însă nici pe departe propriu doar țării cantonalelor. Rubricile de fapt divers din țările occidentale îi circumscriu o arie largă de manifestare. Cu cîtva timp în urmă, ziarele americane relatează cazul unui automobilist rămas în pană de benzină în mijlocul cîmpului și care, disperat că nimeni din cei ce treceau pe lângă el în goana mașinii nu opreau la apelurile sale, și-a pus capăt zilelor. Presa vest-europeană relatează un alt fapt zguduitor, petrecut unui tânăr care, făcînd cu mina automobilelor ce ru-lau prîn fața sa pe autostradă, a

fost izbit de aripa unei mașini. Mina i-a fost smulsă din umăr, dar conducătorul automobilului n-a găsit cu cale nici chiar atunci să oprească. Există o sumedenie de asemenea întâmplări relatate de ziare, prezentate de programele de actualități ale televiziunii. Dar aceste situații-limită nu sînt decît formele spectaculoase și de mare tragism ale fenomenului însingurării în societatea capitalistă, care se consumă zilnic, într-o înfinitate de manifestări intrate în cotidian și, de regulă, în afara oricărui gen de publicitate.

Cunoscutul publicist francez Pierre Viannson-Fonté formula astfel o conduită de viață a ființelor alienate într-o societate ostilă omului: „Fiecare pentru el, fiecare în cochilia lui... Să încerci să rămii deoparte, să eviți consecințele și șocurile, iar vecinul să se descurce singur și cu atît mai bine pentru el dacă reușește”. De ce? Pentru că, opinează autorul citat, greutățile de natură economică și socială ale

traiului zilnic sînt prea mari pentru fiecare. „Cele ce îi se întîmplă altora nu mă privesc și nu vreau să aud de ele, n-au nimic comun cu viața mea. Măsurile concrete privitoare la creșterea prețurilor, șomajul și condițiile de muncă, impozitul și creditul, iată probleme asupra cărora trebuie să te oprești doar o clipă, clipa în care să te întreb: E vorba de mine? Da, mă interesează. În rest...” Dezarmantă, tristă, lipsită de perspectivă, primejdioasă atitudine. „Ea ține — scria de curînd „Le Figaro” — de fondul societății noastre. Nu mai sîntem capabili să ne unim. Nu mai știm chiar să ne găsim pentru a ne trece din mînă în mînă gălețile cu apă cînd casa e în flăcări. Singurătatea alergătorului de cursă lungă în societatea occidentală nu este „splendida izolare” de care vorbea cîndva atît de frumos un scriitor, ci realitatea tragică ce afectează destinele, atît de apropiate în ultimă instanță, ale unor indivizi ce aparțin uneia și aceleiași societăți: societatea capitalistă, societate a oamenilor singuri. Pentru toți aceștia, ca și pentru eroul lui Camus, soluția nu poate fi decît una: de a gîndi și de a întreprinde ceva nu în chip solitar, ci solidar.

CORNELIU VLAD ■

MONDO UMANO ?

Flux și reflux

E un fapt binecunoscut că la începutul anilor '60 expansiunea economică nord-americană a avut ca efect, printre altele, și un flux accentuat al creierelor, cu deosebire dintr-o serie de state occidentale din S.U.A. Masivul „brain-drain” era determinat și de o bună publicitate a avantajelor cu care erau atrași savanții și oamenii de știință, cercetătorii și medicii etc. Se făcea multă vîlvă în jurul cîștigurilor mai mari pe care ei le puteau realiza în acest Eldorado al științei; se vorbea cu insistență despre accentuata lui receptivitate față de tot ce reprezintă inventivitate; se citau posibilități mari, diverse și eficiente de informare și cercetare oferite de institutele de specialitate de peste ocean. Regizat prezentate, situație facilitată și de acuta criză dintr-o serie de state vest-europene, aceste avantaje au determinat un aflux masiv în S.U.A. de cadre cu pregătire superioară care proveneau din Anglia, mai ales, Elveția și Norvegia s.a. Acum un deceniu, ziarul londonez „The Financial Times” preciza că în anul 1968, în S.U.A., imigraseră 3 537 medici, 2 893 savanți, 8 822 ingineri și tehnicieni. Jumătate dintre ei proveneau din state în curs de dezvoltare (situație asupra căreia vom reveni) iar cealaltă jumătate din țările occidentale. Edificator, din această perspectivă, apare faptul că în S.U.A. în 1965 din Marea Britanie plecaseră 27 350 persoane. De altfel, între 1961 și 1966 aceeași țară pierduse circa 23 000 de cadre cu înaltă calificare. O atare situație a constituit un subiect de meditație îndreptățită pentru țările occidentale respective. Înainte de orice, ele aveau în vedere că Statele Unite beneficiau din plin de licențiați pentru a căror formare nu cheltuiseră nimic, imensele eforturi umane și financiare făcîndu-le practic statele din care aceștia proveneau. În legătură cu aceste implicații a fost mult comentat un studiu apărut (în 1968) în revista „Les Temps Modernes” și semnat de lordul Bowden. Concluzia lui Bowden este semnificativă: „Dacă vom capitaliza „valoarea” tuturor britanicilor care au plecat în S.U.A. de la sfîrșitul războiului vom ajunge la o sumă ce ne-ar fi permis să rambursăm cu ușurință ansamblul imprumutului primit în cadrul planului Marshall”. Tot el preciza că, la ora respectivă, în Anglia costul formării unui doctor în științe era de 20 000 lire sterline iar contribuția în muncă și ideea acestuia de-a lungul vieții sale era estimată la peste 250 000 lire sterline. Astfel încît, lordul Bowden conchidea firesc: „De voie, de nevoie noi contribuim într-o măsură mult mai importantă la dezvoltarea industriei americane decît la cea a tuturor țrilor în curs de dezvoltare”.

Și cazul Elveției era grăitor, țară din care, în 1968, peste 2 000 licențiați se aflau în Statele Unite ce încasau beneficii uriașe și de pe urma lor, fără să fi cheltuit un cent pentru a-i forma.

Însă a intervenit și reversul medaliei — refluxul. Recesiunea și inflația, în general, reducerea programului spațial, limitări drastice ale altor programe de cercetări au determinat refluxul creierelor. În ce direcție? După ce-și abandonaseră vetrele, după ce, prin fuga lor, contribuiseră la adîncirea decalajului dintre S.U.A. și țările lor de baștină, după ce, în felul lor, fuseseră atrași de permanența avantajelor oferite de economia americană, iată-i pe specialiști luînd drumul întoarcerii. Între timp și în economiile țărilor lor se accentua criza. Apoi, acestea, dorind „să umple golul lăsat de fuga creierelor autohtone, au apelat” la cele din statele în curs de dezvoltare, provocîndu-le pagube mult mai mari și generînd acel „brain-drain” la puterea a doua.

PETRE NICOLAE ■

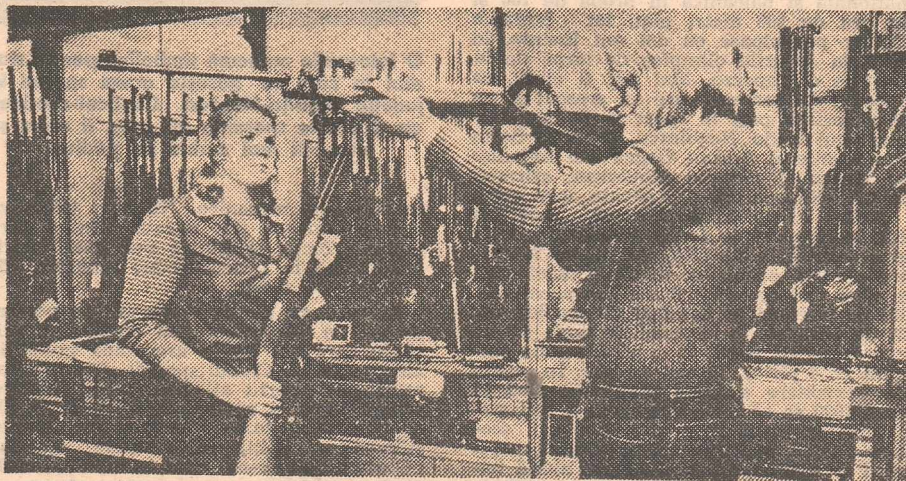
Paradoxuri ale supercivilizației

Paradisul mercenarilor

Știați ce înseamnă un cumpărător calificat? Nu e chiar ce ne-am aștepta, ci un băiat zdravăn, cu nervii tari, care știe să folosească cu egală îndeminare mitraliera, automatul, grenada și alte asemenea „obiecte” de consum. Respectivul ofițer se află la dispoziția onorabililor cititori ai trimestrialului american „Soldier of Fortune”, în traducere exactă „Mercenarul”. Revista publică felurite lucruri interesante în legătură cu folosirea sus-numitelor obiecte de către sus-numiții băieți Poligonul ideal de încercare ar fi, după părerea revistei, Africa australă. Interviu cu Nick Lamprecht, ofițer care se ocupă de recrutarea mercenarilor pentru armata lui Jan Smith și Vorster, pledează pentru îngrosarea rîndurilor asasinilor plătiți, chemați întru apărarea „drepturilor omului”. Rhodesia are multe lucruri de oferit mercenarilor albi „băuturi excelente, în special bere, o populație prietenoasă, o viață de huzur, mult teren deschis neaccidental sau cu junglă.” Cea mai bună glumă cu privire la acest „terra promissa” este însă cea referitoare la „populația prietenoasă”. Ea poate reprezenta, în cel mai bun caz, cinci la sută din totalul locuitorilor. Pentru că restul de 95 la sută, situîndu-se din capul locului pe alte poziții, ori nu este considerată „populație”, ori agenții recruitori nu vor să-i sperie din start pe virtualii „distoleros.”

Rata sinuciderii

Reluînd o constatare a comitetului C.G.T. pentru problema forței de muncă, ziarul „L'Humanité” relatează o puternică dramă care a zguduit orașul Bron-Parilly, situat în apropiere de Lyon. În șase zile ale unei singure luni — octombrie — trei sinucideri cu o cauză comună: șomajul. La 16 octombrie dimineața, Michel Ayme, 35 de ani, s-a aruncat în gol din balconul apartamentului său, aflat la etajul 8. În ultimii ani, M.A. devenise ceea ce s-ar putea numai un șomer perpetuu. Serie „L'Humanité”: „Trebuie să mai țirzi, disperarea traversa strada...” Jean Paul Turette se spînzură cu o curea de ușa camerei sale. Situația

„Cînd armele devin un produs de vinzare ca oricare alta, cumpărătorul, sigur, nu poate fi decît unul „calificat”

familiei Turette: J. P.T. — șomer, o soră de 18 ani înscrisă și ea pe lista de șomaj, un frate mai mare, handicapat fizic, nu poate lucra. La 21 octombrie, un fost muncitor metalurgist, Hadji Malatjian, alege aceeași cale. Era tot șomer de mult timp, locuia într-un imobil sordid, fiind însă amenințat cu evacuarea și de aici, pentru neplata chiriei.

„Bron, o localitate mică, în care însă criza și urmările ei se văd în plină lumină, fără paravanele la care poate apela un mare oraș. La 16 iunie erau înscrisi oficial 560 șomeri, iar la 3 octombrie — 877. Un grafic impresionant, un argument pentru „causa causerum” care a declanșat „săptămîna sinuciderilor” la Bron-Parilly.

Mareea drogurilor

În Statele Unite există aproximativ 620 000 persoane care consumă în mod curent opium și derivate mai puternice ale acestuia. Anul trecut, Franța avea peste 100 000 consumatori de stupefiante, de cinci ori mai mulți decît în 1970. R.F.G. — 40 000, Olanda — 15 000, dintre care mai mult de jumătate la Amsterdam. De fapt acest port imens a devenit „placa turnantă” a mării drogurilor în Europa. La capitolul „decese din cauza consumului de stupefiante”: S.U.A. — 2 000 în

1976, R.F.G. — 325 în 1976, Franța — 59 în 1976. Se preliniează că în acest an „moartea albă” va face în R.F.G. peste 500 de victime. Numai la New York peste 1 000 de copii au fost născuți cu malformații deoarece mamele au folosit droguri...

Cifre înspăimîntătoare pentru o „boală” devenită business. Majoritatea victimelor sînt oameni tineri. Toate aceste date au fost furnizate de un raport al agenției O.N.U. pentru stupefiante, dat recent publicității la Geneva. La Geneva, orașul calm de pe malul Lemanelui, centru diplomatic al lumii. La Geneva unde, scrie cotidianul „Tribune de Genève”, numărul consumatorilor de droguri — inclusiv hasis — este de 3 000. La Geneva unde se vinde și se cumpără, în special de către tineri între 18 și 30 de ani, cinepa indiană, heroina, cocaina, LSD-ul. Pe lângă drogurile „clasice” apar și combinații noi, cum este „pilula Peshwar” — morfina medicală, subtilizată din spitale și amestecată cu un aditiv, care se vinde la Geneva cu 20 franci bucata.

Mareea drogurilor, în creștere continuă, marea viciului și a dezumanizării, dar în același timp un strigăt care trebuie să trezească și să pună în lucru conștiințe. Pentru că cifre ca cele reproduse mai sus sînt un cap de așuzare. D. I.

„Suprimarea zgomotului prin zgomot”

O nouă modalitate științifică în acțiunea de combatere a zgomotului — despre care relatează revista „The Observer” — se experimentează, în prezent, la Universitatea Cambridge, în Marea Britanie. Prof. J. E. Ffowcs Williams crede că este posibil ca zgomotul să fie convertit în liniște, eliminîndu-se sursa de sunete inițială, prin suprimarea ei cu o sursă secundară generatoare de „anti-sunet”. După cum este cunoscut, transmiterea sunetelor se face sub formă de unde de presiune, amplificate ori scăzute, în mod regulat, ceea ce presupune ca „anti-sunetul” să fie identic cu zgomotul nedorit, dar exact în contratimp, evoluția sa coincidînd cu punctele maxime ale unei sonore. Cele două surse de zgomot, suprapunîndu-se, s-ar putea anihila.

Profesorul Ffowcs Williams preconizează, de exemplu, ca la autocamioanele grele să fie atașate dispozi-

tive „anti-sunet” pentru anihilarea zgomotului pe care-l produce, iar la locuințele situate pe arterele cu trafic intens să fie fixate instalații care ar reduce perceperea de către locatarii a zgomotului străzii.

Prima încercare pentru a se dovedi că acest concept, atît de simplu, este corect a fost realizată. Ea privește suprimarea zgomotului de frecvență joasă al mașinilor care, în contrast cu cel de frecvență înaltă, poate pătrunde în clădirile din împrejurimi întocmai ca notele joase ale unui difuzor, care se transmit prin pereți cu mai multă claritate decît cele ridicate. Experimentele implică adaptarea unui ventilator care proiectează un jet de aer în camera în care se află mașina ce produce zgomotul. Undele de presiune produse de ventilator trebuind să fie aceleași cu cele ale zgomotului mașinii, dar în contratimp.

Rezultatul a fost o totală ușurare, o anihilare a zgomotului de joasă frecvență. Pentru a controla zgomotele de toate frecvențele însă, este mult mai dificil. În locul unui simplu jet de aer produs cu ajutorul unui ventilator, va fi nevoie de un difuzor foarte sofisticat, capabil să reproducă sunete cu mult mai fine decît cele ale unui difuzor stereo.

Principiul general de suprimare a zgomotului prin zgomot a fost, deja, demonstrat în ce privește conductele de petrol. Se știe că în conductele de petrol se dezvoltă pulsații de presiune care se produc în permanență și care erup la capătul de ieșire cu o mare forță, distrugînd stațiile de pompă. Unul dintre colaboratorii profesorului Ffowcs, Malcolm Swinbanks, a reușit, pornind de la aceeași idee, să obțină generatoare de „anti-pulsații” și să le anihileze. Principiul a fost patentat de Corporația națională pentru dezvoltarea cercetării științifice. Aceasta i-a întărit convingerea profesorului Ffowcs, care declară că în anii ce vin „putem beneficia de mai multă liniște în jurul nostru”.

Meciul cu o avancronică unică

O avancronică, la un meci programat peste patru zile ar putea fi o dificultate, mai ales în condițiile în care, la această oră, nu se cunoaște alcătuirea exactă a echipelor ce se vor înfrunta. În cazul partidei dintre reprezentativele României și Iugoslaviei, în ciuda însemnătății ei, avancronică este posibilă, chiar și în astfel de condiții, deoarece, indiferent de cel care o semnează, nu se poate concepe o altă poziție decât aceea a unei prestații valoroase care să-i ducă pe tricolori la victorie!

Și-atunci, de ce se impune, totuși, o astfel de avancronică? Foarte simplu de explicat. Lumea fotbalului și, în cazul întâlnirii de duminică, aș îndrăzni să spun întreaga opinie publică autohtonă, sînt interesate, dincolo de pasiunile de club, dincolo de aprecierile nu totdeauna pozitive privind fotbalul, chiar dincolo de nivelul obișnuit al soccerului nostru, care, nu o dată, ne-a nemulțumit pe toți, să vadă luptînd cu dăruire și pasiune, echipa națională. Ce este această formație? O colectivitate de sportivi, foarte restrînsă, ca număr, dar care, afectiv ne reunește pe toți prietenii sportului din această țară. De aceea, acum, nici vorbă să uzăm de obișnuitul calcul al hirtiei, nici vorbă să comparăm rezultatele din palmaresul celor două competiții, nici vorbă să recurgem la bagajul obișnuit al avancronicilor clasice. Pentru că duminică tricolorii vor trebui să evolueze dincolo de aceste criterii, adică dincolo de valoarea lor planificată, poate chiar peste acea valoare pe care jucătorii și-o cunosc cel mai bine. Va fi, cu alte cuvinte, întâlnirea cu fotbalistii iugoslavi, proba autodepășirii, dar a unei autodepășiri care să pornească nu atât din rezervele fizice, tehnico-tactice, de o importanță ce nu se poate discuta, desigur, ci, mai cu seamă, mai presus de ele, din izvorul conștiinței. Al conștiinței că cei 11 care vor intra pe teren, ca și ceilalți ce i-ar putea înlocui pe parcursul jocului, dețin, pe toată durata celor 90 de minute, întreaga pasiune pentru fotbal și sport a milioane de oameni de pe cuprinsul țării, nădejdea acestora că prin ei se va înălța în Argentina și tricolorul românesc, în ziua deschiderii Campionatului Mondial. Criticăm, recent, în aceste pagini, incapacitatea unor echipe de club, de a se impune, pe terenuri străine, în jocurile de divizie și, printre explicațiile curente, cea mai des uzată era aceea a ambianței locale, a legăturii cu publicul. Ei bine, de această dată, avantajul terenului ne aparține, cu tot ceea ce poate include el la nivelul unei țări întregi, cu orașele reprezentate în campionate, cu cele necuprinse în marile competiții, cu satele sale mari și mici în care duminică orele prinzului toate conștiințele vor fi conectate la rețeaua afectivă care va porni de pe Stadionul „Ghencea” din Capitală, ca dintr-o uriașă centrală al cărei combustibil este voința de a învinge și al cărei produs trebuie să fie zîmbetul bucuriei, inegalabilul zîmbet al victoriei.

Ca niciodată, de câteva săptămîni, în jurul echipei naționale a domnit liniște. O liniște ce s-a voit, mai ales după jocul de la Madrid, înțeleaptă. Este de așteptat acum, ca încălcătura morală, de aspirații și de nădejdi investită în unsprezecele României să nu-i inhibe pe fotbaliști, ci să-i poarte pe brațele bucuriei noastre comune, spre victorie.

VICTORIA va fi însă rodul muncii lor de pînă acum, al autodepășirii lucide din jocul cu o avancronică unică.

SUCCES!

EMANUEL VALERIU

Sub genericul Daciadei

Bistrița-Năsăud: Sportul, abia la start!

A spune că sportul bistrițean se află abia la începuturile sale ar fi o înexactitate, dar totuși un adevăr. Există, se știe bine, o relație directă foarte strînsă între baza materială și dezvoltarea efectivă a unei ramuri de sport, ca și a sportului în general. Și din acest punct de vedere, județul Bistrița-Năsăud n-a avut deloc o situație de învidiat. Pe tot cuprinsul zonei amintite n-au existat pînă nu demult decît două, trei terenuri de fotbal, cîteva terenuri simple, o singură sală de gimnastică și scrimă. În 1968, cînd, odată cu noua împărțire teritorială a luat ființă Consiliul județean pentru educație fizică și sport, cei cîteva oameni care îl formau s-au trezit pur și simplu în stradă, fără un sediu măcar — dar chiar și fără bază materială sportivă proprie, intrucît, se spunea, Complexul sportiv „Progresul” (pe care se află și terenul echipei de fotbal locale, „Gloria”) aparține orașului (adică fotbalului...) și mai puțin mișcării sportive propriu-zise! Între timp lucrurile s-au reglementat, astăzi C.J.E.F.S.-ul are un sediu foarte frumos chiar la stadion, dar au apărut și alte baze sportive, majoritatea, bineînțeles, în orașul Bistrița. În ceea ce privește performanța sportivă, puține nume pot fi citate, ca portfianon al sportului bistrițean. Astfel, în 1958 Crista Maksai cucerea titlul de campioană națională și balcanică în proba de 100 și în cea de 200 metri plat, iar Ștefania Botcar participase cu doi ani înainte, în 1956, la Jocurile olimpice de iarnă de la Cortina d'Ampezzo. Mai pot fi citați, ca sportivi de renume care au crescut și au făcut primii pași în sport la Bistrița, tenismanul Radu Negulescu, schiorul Sorin Pașcu, atletul Adrian Gagea sau fotbaliștii Marcu și Horațiu Moldovan, afirmații la Cluj-Napoca. Și, din păcate, cam atât...

Astăzi există în perimetrul județului 141 de terenuri de fotbal (numărul sateelor și comunelor e de 176), dar numai 24 dintre ele au primit certificatul omologării și doar trei posedă tribune. De asemenea, 151 de terenuri de handbal (21 omologate), 22 de baschet, 18 terenuri de tenis (10 cu zgură), 96 de volei, 12 popicării (una singură cu 4 piste), 19 săli școlare. În planul de dezvoltare a bazei materiale pînă în anul 1980 se află modernizarea a trei stațiuni, construirea a încă șase săli școlare pentru educație fizică, a unei popicării și a unei săli polivalente avînd tribune care vor cuprinde în jur de 1200 de spectatori, dar și o serie de baze sportive simple, ce se vor amenaja prin muncă patriotică. Au și fost astfel detectate un număr de 18 spații disponibile pe raza orașului Bistrița, care vor fi predate evenimentelor doritorilor. O astfel de bază sportivă simplă, un adevărat model de urmat, există încă de acum în exploatarea C.F.R.-ului, care și-a construit prin efortul oamenilor muncii trei terenuri simple, o popicarie, o sală de tenis de masă și un bazin de 30 de metri. Cuvinte bune se pot spune și despre Asociația sportivă „Sănătatea”, de pe lângă spitalul județean, care a amenajat trei terenuri de tenis de cîmp — dar nu aceleași lucruri se pot aminti la alte întreprinderi, cum ar fi Întreprinderea de utilaje sau Cooperatia meșteșugărească, ai căror reprezentanți cer foarte multe în sedințe, dar nu realizează nimic practic, prin muncă proprie. Aici consimțămîntul primarului Andrei Weingärtner este foarte decis — orice întreprindere doritoare să-și construiască o bază sportivă proprie va avea sprijin din partea consiliului popular, și un sprijin nu doar în sfaturi, ci în mașini și utilaje,

O fotografie oarecum simbolică pentru stadionul în care se găsește acum sportul în județul Bistrița-Năsăud. Copăcel-copăcel, ca și aceste speranțe ale sale, îi urăm să urce cit mai curînd pe podium

în mijloace mecanice. Numai inițiativa lipsește uneori, din păcate, fiindcă fără îndoiială forță de muncă s-ar găsi, bistrițenii fiind în general mari amatori de mișcare, de sport.

În ceea ce privește sportul de performanță, la Bistrița numai două sînt unitățile care pot emite asemenea pretenții. Este vorba de Clubul sportiv „Gloria” (ramuri de sport: atletism, box, haltere, fotbal, lupte și radioamatorism) și Școala sportivă Bistrița. „În general, ne spunea Alexandru Fabi, președintele clubului „Gloria”, noi ne-am axat în activitatea de performanță pe copii și juniori. Avem un club foarte tînăr în care, cu excepția fotbalului, nu există nici un sportiv transferat din altă parte, așa cum nu există deocamdată (din nou cu excepția fotbalului) nici un sportiv senior! Sîntem fără îndoială abia la început, țiar dacă rezultatele copiilor și juniorilor noștri se vor menține, odată cu creșterea în vîrstă, la același nivel — vom putea vorbi peste cîteva ani cu fruntea mult mai sus”. Numele cele mai mari, în domeniul respectiv, din sportul bistrițean sînt Eugen Chivu (multirecordman și campion național de haltere, locul IV la C.E. și locul V la C.M. de juniori, desfășurate anul acesta la Sofia), Grigore Moruzan și Ahmed Murtezan (ambii tot haltere, din grupa inimosului antrenor Andrei Caraffa), apoi Toader Nap (component al lotului național de juniori la atletism), Gheorghe Bruj (luptător, cîștigător al titlului național de juniori la categoria sa), Ovidiu Zăpîrțan (boxer, locul III la campionatele naționale), Petru Marina (radioamator, singurul senior din această listă, cîștigător a două titluri naționale anul acesta). Din sportivii de la Școala sportivă Bistrița pot

fi amintiți Dan Odorheanu (gimnast, component al lotului național de juniori), Felicia Sucean (atletă, locul 3 la sulită în campionatul național de copii), ca și întreaga echipă de orientare turistică de la Casa pionierilor, campioană națională la categoria copii și juniori. Aici lista trebuie să se încheie, nu fără a aminti însă despre echipa de fotbal, participantă cu frumoase rezultate în seria a III-a a diviziei B, ca și despre centrul de copii și juniori condus de antrenorul Radu Vianu, care posedă trei juniori în lotul național de perspectivă, pe numele lor Giță, Andreuț și Nalaț. Se speră că într-o zi acești juniori, sau poate alții, să izbuțească să egaleze faima de care se bucură Victor Ciocan, renumitul golgeter al echipei de seniori, la 36 de ani împliniți.

Acestea fiind spuse, trebuie să subliniem și faptul că organele de sport județene (președinte Gheorghe Băloi) și-au dat seama că, odată sala polivalentă dată în funcțiune, n-ar cam avea cine... să joace în ea, în absența unor formații valoroase de jocuri sportive. Există o singură echipă de baschet, în divizia B, pe lângă Întreprinderea de sticlă și se vorbește despre înființarea uneia de handbal feminin, pe lângă cea de confecții, „Nexet”. Dealtfel, handbalul bistrițean se află de-a dreptul la pămînt — și să nu uităm că de aici a plecat jucătoarea Bosi, componentă a lotului național!

În privința sportului de masă, a manifestărilor din cadrul „Daciadei” nici aici lucrurile nu stau cu mult mai bine. Este adevărat, nu există deocamdată o zonă de agrement în jurul orașului Bistrița — dar există nenumărate locuri minunate, într-un județ cu deosebite calități naturale. Iarna, mai cu seamă, bistrițenii ies spre platoul Fintinelelor, unde poți întîlni sute sau chiar mii de oameni pe schiuri. Este o tradiție frumoasă, dar ea ar trebui consolidată și mai mult, chiar dacă la nivelul școlilor generale există o mulțime de clase cu program de schi în timpul iernii. În sportul sătesc s-au făcut cîteva lucruri frumoase, cum ar fi **Cupa Nordului**, o inițiativă a județului Bistrița-Năsăud la care participă și județele Maramureș și Suceava, sau festivalurile culturale-sportive, desfășurate în mai multe comune ale județului. Se mai pot aminti „Cupa speranțelor” la handbal (deschisă școlărilor), sau cupele pe ramuri de producție (cea a forestierului, a minerului), dar în general activitatea încezește, mai cu seamă în sectorul sportului muncitoresc, de multe ori și din cauza lipsei unui sprijin mai activ din partea celorlalte instituții ce-ar trebui să se numească interesate. O singură mare excepție în sportul de masă: organizarea în toamna aceasta a „Crosului tineretului”, la care au participat, pe categorii de vîrstă, peste 3000 de concurenți. S-au acordat cu această ocazie numeroase premii, unele chiar și pentru... note bune la învățătură. Încheiem aici analiza activității sportive din județul Bistrița-Năsăud, aliniindu-ne și noi speranței exprimate de primarul Weingärtner, cu care am abordat și aceste probleme, după care chiar marea competiție națională „Daciada” va izbuti să forneze pe aceste meleaguri o mai mare tradiție sportivă, legată de o activitate reală, cit mai aproape de nivelul celei desfășurate în alte județe și față de care bistrițenii se află, deocamdată, la prea mare distanță. Pentru asta însă trebuie să se treacă de urgență la treabă.

DUMITRU GRAUR

DIVIZIA A

Lața,

catalizatorul timișorenilor

BUUREȘTI: Steaua — Politehnica Timișoara 2-2 (2-0). Un meci submediocru, deși disputat între două echipe cu pretenții. Steaua a început în forță, conform tradiției terenului propriu, aducînd formația oaspete, în numai 20 de minute de joc, la un pas de K.O. La 2-0 (ambele goluri Răducanu), militarii au mai ratat vreo patru ocazii (cea mai mare a lui Troi, luft în cazul de față), în fața unei echipe complet deabusolate, ce nu părea în stare să lege două pase. Steaua '77 este însă o echipă eminentamente ofensivă, ceea ce n-ar fi atât de rău, dacă aceeași formație s-ar preocupa cit de cit și de faza defensivă, lăsată în majoritatea cazurilor în grija exclusivă a celor patru fundași. Iată de ce, odată iureșul ofensiv stelist încheiat și cu condiția fizică mai bine pusă la punct, timișorenii au fost ca și invitați să iasă la atac, reușind să pună tot mai grele probleme apărătorilor steliști. Astfel înet. Politehnica, după o primă repriză catastrofală, și-a revenit din ce în ce mai vizibil după pauză, profitînd din plin de lipsa de maraj și de „inapetitu” defensiv al mijloacilor steliști, între care doar Stoica se ocupă din cînd în cînd, și de deposedare. Fără îndoială, aici trebuie vorbit despre rolul cu totul deosebit al timișoreanului Lața, care a făcut pe Ghencea o partidă mare, izbutind să tragă după el întreaga sa echipă. Politehnica obține, astfel, o egalitate cu totul neașteptată la un moment dat (moment în care majoritatea celor prezenți vedeau un comod 4-0 pentru Steaua). Arbitrajul lui C. Szilághy (Baia Mare) sub orice critică, lipsit de siguranță și chiar lipsit de urmă de talent. (Dumitru Graur)

Secundul ride,
Traian Ionescu plinge

PETROȘANI: Jiul — A.S.A. Tg. Mureș 0-1 (0-0). Către finalul întâlnirii, considerată derby al etapei a unsprezecea, este adevărat, cîteva spectatori de la tribuna întâi, nemulțumiți de jocul echipei favorite, antrenată de Traian Ionescu și de secundul Gheorghe Ene, își exprimau cu vehemență nelămurirea în reputatul tehnician numit și regretat după Gheorghe Ene care manifesta, dimpotrivă, bucurie și întreținea această atmosferă. Au uneori oamenii o plăcere să ridă de înfrîngerile altora, care de cele mai multe ori sînt și înfrîngerile lor. Ne-am obișnuit ca pe banca rezervelor unei echipe să înțîlnim doi oameni, doi prieteni, care îl conduc destinate. Iată că, duminică, la Petroșani, încă de la începutul partidei Traian Ionescu stătea îngîndurat pe banca rezervelor, între al săi, cum îi șade bine unui antrenor, iar Gheorghe Ene, secundul antrenor principal al Jiului, astăzi secund, nu se afla acolo, lângă colegul Ionescu, ci se transformase într-un fel de spectator, lipit de masa presei. Rezultatul meciului se cunoaște, 1-0 pentru A.S.A. stabilit în minutul 85 de către Fazekas în urma singurului șut pe poartă al oaspetilor, dar meciul a fost pierdut, după cum spunea Gheorghe Retezan, arbitru de centru, de Dumitrache, care în acest meci și-a driblat și umbra, dar, din păcate, nu prea a ghicit cam pe unde se afla poarta, adică a tras fie mult în afara ei, fie în Solvom! Mișnăre mare în tribunele stadionului. Printre puțini care s-au bucurat de rezultat, s-a arătat a fi secundul Gheorghe Ene, în timp ce Traian Ionescu avea ochii înlăcrimați. Toate cele de mai sus sînt observații subsemnatului care, dacă e nevoie, afirmă că nu a schimbat o vorbă cu Traian Ionescu, dar nici cu Gheorghe Ene. Această dispută de culise, ca să-i zic așa, mi s-a părut prea evidentă ca să nu o menționez. (Ion Predoșanu)

Iese Cristian,
intră Speriatu!

BACĂU: Sport club — F.C. Argeș 3-1 (2-1). Dispută antrenantă, dominată de elanul și ambiția gazdelor, în fața unei echipe argeșene minund cu abilitate arma contraatacului și datorînd lui Dobrin nu doar un gol, primul al partidei, ci și o sumedenie de faze încîntătoare. Lipsit de Șoșu, accidentat în lunie, reapărut pentru o repriză în meciul cu Hunedoara, nebeneficînd nici de Pană, „ieșit din formă” (Corneliu Costinescu, președintele lui S.C.), antrenorul Nicuşor a aruncat în luptă, curajos, doi fotbaliști foarte tineri, Solomon (născut 1955) și Vamanu (1958), care au evoluat excelent, reușind, din linia de mijloc, să înscrie toate cele 3 goluri ale Bacăului! Fiecare dintre ei merită două cuvinte. Ionel Solomon, fratele juniorului din echipa națională, s-a reintors la Bacău după un an de „călîre” la C.S.M. Borzești, după cum Vamanu a evoluat în sezonul trecut, în același scop, la Letea Bacău, în divizia C. Sistemul acesta, îndelung chibzuit de conducerea clubului de pe Bistrița, dă, iată, rezultate remarcabile, putînd să constituie un exemplu și un prilej de meditație pentru alte grupări, obișnuite să privească peste gard. Cit despre piteșteni, aceștia s-au descurcat bine în condițiile unui meci în deplasare, prestația lor fiind subminată de evoluția îngrijorător de slabă a portarului Cristian, serios implicat în primirea primelor două goluri. Dealtfel, după terminarea partidei, un spectator hitru a filosofat, cu voce tare, pe marginea inspiratei înlocuirii a Iul Cristian cu Speriatu: „dacă Cristian apără în poarta naționalei, Speriatu ar merita să apere în echipa lumii!” Foarte bun arbitrajul craioveanului V. Ciocîlțeu, ajutat de măsură de R. Șerban din același oraș și de bucovreanul C. Dinulescu. (Ovidiu Ioanîtoala)

NOI

Iartă-mă, tovarășă Georgeta...

Da, tovarășă Georgeta, iartă-mă. Știu că v-ați făcut din mine un idol, nu numai din mine bineînțeles, nu sint atât de lipsit de realism, dar oricum, eram și eu un idol printre mulți alții. Tot era ceva... Acum, ce lovitură groznică, sper să am puterea s-o primesc drept în față! M-ați alungat de pe altarul entuziasmelor dumneavoastră. Am fost un idol, nu mai sint nimic... Cum faptul că eram „un idol” — în subconștientul sau conștientul dumneavoastră n-are prea multă importanță — nu mă flata, nici faptul că „nu mai sint nimic” nu mă jignește. În asemenea împrejurări complexe imi spun: „Sănătate să fie...”

Imi scrieți că v-am dezamăgit. Iată o obiecție de care sint dezamăgit. Ce rost ar fi avut trecerea mea sub Soare dacă nu v-aș fi dezamăgit? Că dacă nu v-am dezamăgit pe dumneavoastră, mă dezamăgeam pe mine însumi, ceea ce, trebuie să recunoașteți, ar fi fost mult mai grav.

Fructul oprit

Nu mai fumați... nu mai fumați
Că veți muri intoxicați
Ne strigă sentențios doctorii,
Veți muri...
Și sub aceste categorice imperative
Milioane de țărani trudesc și cultivă
tutunul
Și-i recoltează firele, rind unul cite unul.
Veți muri oficioși
Veți muri canceroși
Ne strigă-n urechi doctorii atât de mihoși...

Cine pune bețe-n roate ciclismului nostru (II)

Nu demult, ziarul de specialitate a publicat, sub semnătura lui Hristache Naum, articolul „Chiar dăm credit oricărui opinii?”, replică tîfnoasă și presărată cu acuzații la un interviu, apărut în revista noastră, cu maestrul sportului Vasile Burlacu, multiplu campion al țării la ciclism, în prezent antrenor la clubul Stoaua. Fără a intenționa să polemizăm cu H. N., se cuvine să revenim astăzi cu câteva precizări.

1. Hristache Naum se arată, după cum însuși titlul intervenției sale ne avertizează, foarte intrigat de „îndrăzneala” revistei de a fi abordat pe Vasile Burlacu, de fapt la cererea acestuia, considerînd că persoana aleasă nu era cea mai nimerită! Ciudată optică pentru un ziarist! Adică Vasile Burlacu, unul dintre fruntașii sportului cu pedale, de atîtea ori fost campion al țării și purtător al culorilor echipei naționale în zeci și zeci de concursuri, profesor de educație fizică și antrenor de ciclism la unul din cluburile noastre cunoscute, nu avea dreptul, garantat de legile în vigoare și, implicit, de Legea presei, să-și spună cuvîntul numai pentru că H. N. nu e de acord? Iată, revista „Flacăra” trebuia să ceară avizul confratelui de la „Sportul” pentru a găzdui opiniile, pe care, alături de cele ale altor oameni avizați, le socotim în continuare de bună credință și prețioase pentru scoaterea ciclismului românesc din impasul de durată în care se află, lui Vasile Burlacu?!

2. E chiar atât de „oaie neagră” antrenorul clubului Steaua pe cit încearcă a toatăsețuitorul nostru confrate să-l înfățișeze? Noi credem că nu, și vom arăta de ce nutrim o asemenea convingere, după cum credem că reacția lui H. N. s-a datorat faptului că Burlacu a îndrăznit să-l critice pe el, nu ca minorul al condeiului, ci ca membru al secretariatului Biroului Federației Române de Ciclism, cu alte cuvinte ca pe unul dintre principalii responsabili, prin funcția pe care o deține în cadrul federației, de starea LAMENTABILĂ în care se află această disciplină sportivă. Nu vom încerca să-l dezvinovățim pe Burlacu, nu e treaba noastră și sintem siguri că, la o adică, fostul campion se poate apăra singur. Vom trece deci peste unele acuzații lipsite de temeinicie (Burlacu n-a fugit de la pregătirea lotului, cum se insinuează; amendă de 2.000 de lei, dată antrenorului în urma unei discuții cu un agent de circulație în timpul unei curse cicliste, n-a fost achitată, întîmpinarea lui Burlacu avînd cîștig de cauză etc., etc.), dar ne vom întreba, în conformitate cu cea mai elementară dintre logici, dacă H. N. nu știa toate acestea, și celelalte greșeli pe care le pune în spinarea fostului campion, ÎNAINTE DE APARIȚIA articolului din „Flacăra”? Firește că le știa, de vreme ce unele dintre ele s-au consumat, dacă s-au consumat, cu ani și ani în urmă. Atunci cum a fost posibil ca H. N., care bate monedă pe intransigența sa („În realitate este vorba despre atitudinea mea față de gravele abateri.”) să nu se fi opus la numirea lui Burlacu în calitate de antrenor al lotului de fond?? Ba mai mult. După ce, cum spune H. N.,

Imi spuneți că în imaginația dumneavoastră mă vedeți mult mai servibil. Eu servibil? De unde pină unde? N-am fost niciodată servibil, pină și critica de specialitate recunoaște, în unanimitate, că sint o brută.

M-ați întrebat dacă aveți talent. Și v-am răspuns limpede. „Nici pomeneală”. M-ați întrebat dacă imi place de dumneavoastră, atît ca aspect fizic cit și ca aspect spiritual și am răspuns: „Nici de frică”. Și mi-am permis și ticăloșia de a vă da sfaturi de bun simț? „De ce să deveniți o „găină” beletristică, sint și așa destule care bat la cotețul afirmării, cînd puteți să vă dedicați unei meserii normale, frumoase, utile tuturor — inclusiv dumneavoastră?”

Imi reproșați că eu „cu relațiile mele” aș fi putut să fac ceva. Lasă că n-am nici-un fel de relații — nici cu mine nu sint în relații prea bune...

Ce să fac eu, tovarășă Georgeta, dacă natura, în mod excepțional, s-a arătat zgîrcită tocmai în cazul dumneavoastră?... Că visul dumneavoastră „extrem” — expresia vă aparține și folosiți-o sănătoasă în continuare — e să „încălziți publicul prin jocul dumneavoastră de scenă”. N-o să-l încălziți, lăsați publicul în pace, o să-și aprindă el cîteva vreascuri, cu mijloace proprii.

În concluzie, iartă-mă, tovarășă Georgeta, sint fericit că v-am dezamăgit, sint mîgălit că nu mai sint „un idol” pentru dumneavoastră, și nu uitați ceea ce v-am spus și la braserie: „Încadrați-vă în cîmpul muncii”!

TEODOR MAZILU

Veți muri...
Și-n umbra acestei amenințări
Milioane de lucrători prepară tutunul,
fabrică țigări

Țigări și țigarete —
Tacticos, pe indelete,
Pe care le fumează miliarde de oameni
Băieți și fete
Ce pot muri oficioși și vai, canceroși
— Dar cine rămîne nemuritor!!!
Desigur, numai un nefumător,
Deși, citeodată, oricit ne mirăm,
Una vorbim și alta fumăm.

ION DODU BĂLAN

„A fugit pur și simplu” de la acest lot, jum de i s-a propus lui Burlacu încredințarea lotului de velodrom?! Judecata e prea la îndemîna oricui ca să mai necesite argumente: Burlacu a fost bun atîta timp cit a jucat cum i s-a cîntat de către federație și a devenit inamicul public numărul 1 în clipa în care, lămurindu-se exact cum stau lucrurile, i-a arătat cu degetul pe unii dintre vinovați, între care, repetăm, nu ca profesionist al condeiului, ci ca membru al secretariatului, și pe ziaristul Hristache Naum, între primii diriguitori ai ciclismului. Că nu ne înșelăm scriind cuvîntul diriguitor, ne convinge chiar H. N. prin tonul răspunsului său, care tratează ciclismul ca pe hambarul propriu, după pripita și falsificata judecată „eu sint cine sint și alții nu mai există”. Dacă ciclismul românesc a ajuns de ripă, asta se datorează, ne permitem să credem, nu absolențelor I.E.F.S. și nici antrenorilor tineri (culmea e că tot un antrenor tînar, student la I.E.F.S., răspunde în prezent de pregătirile echipei naționale!), ci ATMOSFEREI din perimetrul acestui sport. Fiind unul dintre conducătorii ciclismului nostru, Hristache Naum devine, după logica unui elev de școală elementară, unul dintre VINOVAȚII. Surprinzător, despre toate acestea H. N. nu suflă nici o vorbă. El e basma curată și-i acuză pe alții, intentîndu-le procese de intenție. Asa să fie oare?

3. Mai generală, ultima noastră precizare se referă la statutul lui H. N. și al altor confrăți de la „Sportul” de a face parte din conducerea federațiilor sporturilor despre care scriu în ziar! Există o listă întregă de exemple, altfel publiciști demni de stimă, coopătați în birourile federale de natație, handbal, atletism, hochei și așa mai departe. Întrebarea legitimă este cum pot acești ziaristi, de regulă înșărcinați cu probleme de propagandă și analiză a disciplinelor respective, să rămînă obiectivi și să înfățișeze opinii publice, fără denaturări, adevărurile dintr-o ramură sau alta a sportului nostru atîta timp cit ei sint legați, fie și prin vot, de multe din deciziile fundamentale, care pot fi, firește, și greșite, ale disciplinei respective?!

Firește, ar mai fi multe de spus. După apariția articolului de răspuns, mai multe persoane cu experiență și pasiune în sportul cu pedale ne-au vizitat la redacție, exprimîndu-și acordul cu punctul de vedere susținut de antrenorul Vasile Burlacu. Dacă va fi nevoie, le vom da cuvîntul, conșinși că intervențiile lor, nelegate de interesele federației, ca în cazul lui H. N., pot ajuta la redresarea ciclismului românesc. Pină atunci nu ne rămîne decît să ne mirăm că, în locul unui răspuns care să trateze neajunsurile din ciclismul nostru de astăzi, ca și măsurile concrete ce s-ar impune pentru redresarea lui, H. N. s-a apucat să dea cu barda. Poate că, arînd cu degetul în stînga și în dreapta, H. N. îl va întoarce și către sine, redescoperind o atitudine care îi este mai mult decît străină. Redescoperind autocritica.

VIDIU IOANIȚOIA

Salon al caricaturii

TG. MUREȘ: Recent a avut loc deschiderea primului Salon de umor organizat de Comitetul județean Mureș al Uniunii Tineretului Communist, Comitetul pentru cultură și educație socialistă, Uniunea artiștilor plastici din R.S.R. — filiala Tg. Mureș, Cenaclul tineretului Apollo, și revistele Uj-Elet și Vatra. Au participat 26 de caricaturisti din întreaga țară expunînd peste 80 de lucrări. Ceea ce impresionează la această expoziție de caricaturi sint elevata ținută artistică, viziunea tematică unitară. Din punct de vedere al participării se remarcă revenirea printre expozanți a lui V. Crăiță-Mindra ca și statornică prezentă a lui Octavian Bour. Pe lîngă lucrările de grafică obiectele lui Constantin Marinescu și Găbor Szörtsei dau o notă veselă, prin soluția artistică găsită, prezentei expoziții de la Tg. Mureș. Merită de asemenea subliniat faptul că cel care a inițiat și a organizat actuala expoziție este tînarul profesor de desen Dănes Molnár, întors în orașul natal după terminarea facultății unde a reușit să determine și să formeze prin cenaclul tineretului de la Galerile Apollo o adevărată efervescență în domeniul graficii și caricaturii.

Expoziția facilitează debutul promițător al unor tineri ca: István Koncz — elev din Tg. Mureș, Nicolae Mocanu — muncitor la Tirnăveni, Árpád Nagy — student la Cluj-Napoca și Kiss Miclós — elev și confirmă calitățile unor caricaturisti publicați în ultima oară în paginile revistei „Flacăra” ca: Mihai Boacă, Dorin Damaschin, Ștefan Boros și Leonte Năstase, toți într-un progres sensibil. O mențiune specială în încheiere pentru caricaturistii Mihai Pinzaru Pim, Miron Dinulescu, Rudolf Schmiecle, Aurel Ștefan Alexandrescu și Gh. D. Constantinescu, care au reușit în această expoziție să se întrecă pe ei înșiși și să-i facă pe vizitatori să zăbovească îndelung în fața lucrărilor semnate de ei. Printre revelațiile actualului salon de la Tg. Mureș se inscriu lucrările semnate de Timotei Nădășan din Reghin și Mirecea Bîtcă din Deva.

Un mare număr de premii acordate de organizatori ca și de mai multe publicații printre care și revista „Flacăra” (a cărei distincție a fost oferită inșei animatorului salonului — profesorului și caricaturistului Dănes Molnár) vine să ilustreze valoarea acestei manifestări.

NOTA BENE: Organizatorii unor astfel de saloane de caricatură din Capitală și din țară ar trebui să facă un drum la Tg. Mureș pentru a vedea cum trebuie selecționate și prezentate lucrările într-o astfel de expoziție. Salonul umorului de la Tg. Mureș ne îndeamnă totodată să ne întrebăm de ce se întîrzie și cînd se va organiza actuala ediție a Salonului umorului din București?

SORIN POSTOLAȘE

CRONICA ȘOSELEI

Un colos transformat în torță

În seara zilei de 28 octombrie, pe sectorul de drum Tg. Mureș — Ludus, o ceață densă reducea vizibilitatea la nu mai mult de 20 m. Condiții de circulație deosebit de dificile. Circumspecți, prudenți, mulți conducători auto au renunțat dealtfel să plece în cursă în seara zilei respective. Riscul era prea mare.

Puținii conducători auto circula cu deosebită prudență conștienți de faptul că pe asemenea timp cea mai mică neglijență se putea solda cu acroșarea unor pietoni ori vehicule.

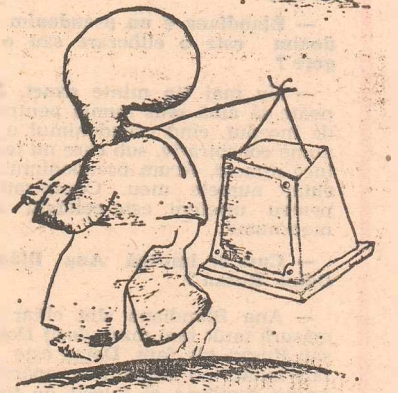
A.C., șoferul autocamionului nr. 21-MS-2778, primise sarcina să efectueze o cursă de la Tg. Mureș la Alba Iulia. Era vorba de o instalație care trebuia montată urgent la o uzină din localitatea sus-menționată.

Deși era odihnit, iar mașina mergea precum ceasornicul, pe șofer îl agasa ceață lăptoasă prin care penetra cu dificultate. „Nu voi putea ajunge la destinație decît spre dimineață” relata el însoțitorului. Calculul era realist deoarece ieșea înaintea cu nu mai mult de 20 km/h. În pofida „laptelui” din aer, totuși suprafața drumului era uscată, acesta fiind singurul factor care favoriza cit de cit deplasarea autovehiculelor.

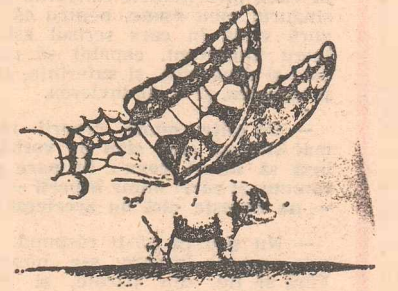
La ieșirea din comuna Ungheni, autocamionul este lovit puternic din spate. Însăpămîntați de forța loviturii, șoferul și însoțitorul — delegatul întreprinderii unde se transporta instalația respectivă — coboară cu repeziune din cabină pentru a vedea ce s-a întîmplat. Sint orbîți literalfmente de vîlvătaie unui incendiu. Iși dau seama că un autotren a lovit cu putere din spate autocamionul și apoi a luat foc. Cu ajutorul altor cetățeni, oameni înimoși veniți să dea o mîna de ajutor, reușesc să desprindă remorca de autotrenul transformat într-o adevărată torță.

BOUR

MIHAI BOACĂ

BOTEZATU

Cercetările efectuate stabilesc că autotrenul pilotat de A.D. — care transporta confecția — a intrat în plin din pricina vitezei vîdit prea mari în raport cu condițiile atmosferice dificile în autocamionul 21-MS-2778. Incendiuul nu s-ar fi declanșat dacă în timpul coliziunii o butelie de aragaz de volaj aflată în cabină nu ar fi fost lovită cu putere de un obiect dur și ascuțit.

Cu toată rapiditatea intervenției, pilotul autotrenului nu a mai putut fi salvat. Incendiuul declanșat instantaneu și leziunile suferite de șofer, ca urmare a coliziunii puternice l-au împiedicat să părăsească cabina, iar cînd cei din autocamion s-au apropiat de colosul în flăcări, era deja prea tîrziu.

În cîteva minute autotrenul și încărcătura s-au prefăcut în scrum.

Pagubele au fost evaluate la mai mult de 1.500.000 lei.

Un accident din multe altele de acest gen, avînd drept cauză ignorarea pericolului deosebit pe care îl prezintă ceață.

Nu mai într-o săptămînă 15 oameni au plătit cu viața, iar alți 28 au fost răniți grav pentru simplul motiv că au subapreciat primejdia și perfidia ceții care a acoperit zilele trecute o parte din șosele din nordul și vestul țării.

Nereglarea vitezei în raport cu gradul de vizibilitate, depășirile efectuate atunci cînd abia poți înainta deoarece nu vezi decît la cîteva metri în fața ta, neatenția, sint literalmente, „mortale” în condiții de ceață.

Pe un asemenea timp devine un risc, o aventură înșăși plecarea în cursă.

Încălțările regulilor de circulație în condiții de ceață sporesc înzecit aceste riscuri, cazul descris mai sus fiind edificator.

Colonel VICTOR BEDA

„Responsabilitatea față de cititori are importanță numai după ce ai devenit tu însuși cititorul de care te temi cel mai mult”

Ana Blandiana s-a născut la 25 mai 1942 la Timișoara.

Bibliografie: **Per-soana întâia plural** (1964), **Călciul vulnerabil** (1967), **A treia taină** (1970), **Calitatea de martor** (1970), **Cincizeci de poeme** (1970), **Octombrie, noiembrie, decembrie** (1972), **Poezii** (1974), **Eu scriu, tu scrii, el, ea scrie** (1976), **Cele patru anotimpuri** (1977), **Somnul din somn** (1977)

— Ce mai faci, Ana Blandiana? Mai umbli, cum susțineai într-o tableță pe care ai publicat-o mai demult, pe sub streșini?

— Din păcate, multe au căzut...

— Ce ți-a rămas în memorie din acele zile?

— Dincolo de acea primă noapte și apoi aceea primă zi de după cataclism, prea intense pentru a lăsa în urma lor imagini și impresii cu adevărat coerente, ceea ce țin minte cu o mare limpezime, ca pe o întoarcere la realitate, ca pe o trezire, este imaginea orașului în dimineața de 6 martie, o dimineață de duminică, însorită, festivă cu dărmăturile desenate clar pe cer, cu trotuarele pline de mobilele celor evacuați, cu străzile gemind de o mulțime îndoliată, uimită și cu nenunțându-și oamenii îmbrățișându-mă și bucurându-se că trăiesc.

— Blandiana e un pseudonim. Un pseudonim este o eliberare sau o constrângere?

— Nu mai țin minte exact. Întrebarea poate să aibă sens numai pentru perioada de început, când pseudonimul e un fel de nume conspirativ, sub care nu te descoperă încă nimeni. Acum pseudonimul a devenit chiar numele meu. Conspirativ, numai pentru prieteni, este celălalt, adevăratul meu nume.

— Cum se împacă Ana Blandiana cu Doina Rusan?

— Ana Blandiana sînt chiar eu, într-o măsură mult mai mare decît Doina Coman sau Rusan (de fapt, Doina este și el un fals nume, un supranume apărut încă din prima copilărie și folosit de toată lumea — în acte mă numesc Otilia-Valeria). Vreau să spun că Ana Blandiana, care este în viața mea numele scrisului, tinde să fie singurul meu nume, pentru că am o singură viață în care scrisul este singurul lucru important, capabil să cuprindă în sine și dragostea, și suferința, și fericirea, și moartea, și chiar învierea.

— Cu altele nume proprii rise să nu mai știu cu cine stau de vorbă. Aș vrea însă să întreb ceva: îți pare rău că în comuna al cărei nume îl porți — Blandiana — nu oprește nici un accelerat?

— Nu știu ce să-ți răspund. Blandiana este comuna în care s-a născut mama. Fără să fie, din păcate, și locul unde m-am născut eu.

— Din păcate?

— Da. Pentru că este un sat de o mare frumusețe, specific românesc, la limita dintre deal și munte. Toată viața am avut nostalgia că m-am născut la oraș și nu într-un sat. I-am învidiat întotdeauna pe poezii care au un loc unde să se întoarcă, o mătăș.

— Totuși, cum sînt într-o poezie: „Fiecare venim dintr-un sat / Unii direct, alții trecînd prin năvînt”. Inșă nu înțeleg niciodată pe cei care diferențiază „poezii satului” de „poezii orașului”. Poezii, cred, sînt pur și simplu poezii. Dacă sînt, indiferent de locul lor de baștină.

— Evident, dar eu nu vorbesc despre calitatea poeziilor, ci despre fericirea lor.

— Așa să fie. Dar de ce ești atît de gravă în toate intervențiile? Cînd reciti — admirabil, trebuie să recunoșc — parcă rostestî orăcole fără de care omenirea s-ar putea pierde.

— Cunoști altă rațiune de existență a poeziei decît credința că inșăși soarta omenirii atîrnă de ea?

— Iar se rostesc vorbe mari. Nu-ți place jocul? Nu crezi că sînt o sumedenie de lucruri de care se poate și rîde?

— Vezi, în românește există două expresii legate de umor, definind două atitudini diametral opuse față de el: a rîde ca prostul și a face haz de necaz. Să rid ca prostul nu-mi prea vine, iar pentru că să fac haz de necaz cred că nu sînt destul de lipsită de speranță.

— Din gravitatea asta de moralist provine, cred, și intransigența cu care des-

părțea în urmă cu nu mulți ani binele de rău. Mai tinjești după un univers imaculat, nevinovat?

— Cît mi-ar fi plăcut să fie despărțit cu precizie binele de rău! Ar fi fost extraordinar să existe oameni pe care să-i pot respecta integral și oameni pe care să-i detest fără remușcare.

— În poeziile pe care le-ai scris în ultimii ani se observă o altfel de înțelegere a lumii, poate mai profundă decît în cele de la început. Ai început să iubești lumea, Ana Blandiana?

— În clipa în care accepți lucrurile așa cum sînt, nu mai ai ambiția de a le schimba. Sigur, sînt mult mai senină. Am ajuns la o înțelegere a lumii pe care n-aș fi bănuț-o în urmă cu zece ani. La asta a contribuit mult „descoperirea naturii”. Sună copilăros, dar asta e.

— Intr-adevăr, așa sună. Inșă expresia asta, „descoperirea naturii”, n-am înțeles-o niciodată.

— Pentru că n-ai crescut poate la oraș, ca și mine.

— Ba da.

— Atunci îmi pare rău pentru tine. Eu, maturizîndu-mă, am descoperit că la urma urmei nu oamenii reprezintă totul.

— ?!

— Da, da. Viața este mult mai mult. Și o parte importantă a ei e dincolo de relațiile sociale. De aici provin, cred, căldura și seninătatea din ultimele mele cărți, începînd cu **Octombrie, noiembrie, decembrie**. E o privire a lumii și a oamenilor mai de departe. Din cadrul natural, unde totul se vede mai frumos.

— O părere personală. Cred că un scriitor trebuie să vadă cît mai exact, nu mai frumos.

— Uneori, trebuie să te dai cu un pas înapoi ca să vezi mai exact tabloul. Și chiar această exactitate ține de felul cum știi să vezi.

— În fine, de ce nu-ți place să rămii datoare? De ce vrei ca în urmă totul să fie achitat, plătit?

— Pentru că în felul acesta mă simt mai liberă: nodatorînd nimănui nimic, am sen-

zația că nici nu depind de nimeni sau cel puțin că eu am făcut tot ce mi-a stat în putință pentru asta.

— Cum s-a înfăptuit solidaritatea ta cu destinul acestui neam?

— Născîndu-mă.

— Ce pagină despre istoria noastră te-a indignat cel mai mult?

— Cea semnată de Roller.

— Ai descifrat cumva care sînt cîteva din rigorile istoriei românilor?

— Cred că singura rigoare căreia românii i s-au supus intru totul a fost încăpăținarea de a supraviețui. Faptul că după zece secole de împărțire, românii vorbesc o singură limbă mi se pare o realizare mai greu de împlinit decît catedralele gotice: faptul că într-o geografie ca a noastră continuăm să existăm, mi se pare o victorie mai mare decît triumfurile napoleoniene. Iar această fantastică supraviețuire se datorește în egală măsură vitejiei și scepticismului — lui Ștefan cel Mare și proverbului „apa trece, pietrele rămîn”.

— Cum înțelegi istoria?

— Ca pe o mare în lipsa căreia, știu, viața nu ar putea continua pe pămînt, ca pe o mare pe care o contempul fără să uit să-i admir nemărginita frumusețe și forța ei de-a mă putea îneca oricînd.

— Cum așa? Un scriitor trebuie numai să-și contemple epoca, fără să intervină în modul în care se desfășoară evenimentele?

— Problema este mai complicată. Un scriitor, bineînțeles, trebuie să fie profund responsabil. Față de sine, în primul rînd, și abia așa față de ceilalți. Cu timpul (și de cele mai multe ori e vorba de foarte mult timp), se dovedește că aceia care au fost responsabili cu ei inșiși au răspuns și pentru epoca lor.

— E nițică sofistică aici. Spui într-un alt fel, faptul că orice autor care se respectă e dator în mod evident societății tocmai fiind responsabil cu el însuși. Inșă ce înțelegi prin această responsabilitate?

— Foarte multe. A nu-ți permite să spui altceva decît adevărul, sau, dacă nu se poate, să nu spui minciuni. Să nu sperî că istoria va trece cu vederea compromi-

surile făcute cu tine însuși. Scriitorii adevărați își asumă, chiar fără să vrea, adevărul contemporanilor. Dar responsabilitatea față de cititori are importanță numai după ce ai devenit tu însuși cititorul de care te temi cel mai mult.

— Ce poate compromite destinul unui scriitor?

— Lipsa de respect pentru propriul său nume. Un scriitor care nu e convins că numele lui trebuie să fie sfînt și imaculat, că numele lui va răspunde în eternitate pentru fiecare cuvînt scris este compromis dinainte. Greșeala pe care mulți scriitori o fac este că se bazează pe lipsa de atenție a posterității.

— Ce pericol crezi că amenință pe omul contemporan?

— Propria sa dispariție ca specie. O problemă care nu s-a mai pus în istoria umanității. Și să nu crezi că mă refer numai la pericolul atomic. Ci la faptul că noi, ca oameni moderni, amețiti de propria noastră capacitate de a schimba natura, riscăm să interzicem propria noastră viață.

— Umilința în fața naturii și a istoriei poate fi o soluție?

— Orgoliul în orice caz nu e o soluție.

— Ce nu accepți din condiția umană?

— Oportunismul.

— Ce mărturie ai vrea să lași despre timpul în care ai trăit?

— Aș vrea, rămînînd sinceră, să pot mărturisii că am trăit în cea mai dreaptă și mai liberă dintr-o epocă.

— Ți-a apărut, nu demult, un volum de proză: **CELE PATRU ANOTIMPURI**. Ce părere ai despre el?

— Să fie prozatorul autorul unor „istorii pe apă”, așa cum spunea Eminescu? Dacă da, este evident că nu sînt prozator. Epica, atît cît există, nu determină nimic în paginile mele, nu este decît o haină în care au intrat și s-au simțit bine obsesii și concluzii pe care poezia nu le putea cuprinde în întregime. Această carte a mea, poate cea mai bună pe care am scris-o, se situează într-un punct incert, greu de fixat, între poezie și proză, între realitate și icalitate, și poate tocmai în această ambiguitate stă capacitatea ei de a exprima. Țin la ea foarte mult, nu numai pentru că o consider cu adevărat importantă în evoluția mea, ci și pentru că s-a legat pentru mine de o tristă ciocnire cu oportunismul editorial, iesînd la lumină numai prin curajul unor oameni de bine.

— Trebuie să te cred pe cuvînt, nu cunoșc situația. Scriitorul se poate socoti mai presus decît contemporanii săi?

— Nu. Cu o singură condiție: contemporanii săi să nu i se socotească deasupra. Ca și în societate, în artă relația de egalitate este cea ideală, și, ca și în societate, cea mai greu de atins.

— Care este idealul tău politic?

— Dacă îți spun că aș vrea ca toți oamenii să fie fericiți și buni înseamnă că ți-am spus idealul meu politic? Fără să fiu un om politic, sau poate tocmai de aceea, cu cît studiez mai mult istoria, cu atît înțeleg mai puțin de ce acest ideal nu a putut fi înfăptuit în atîtea milenii.

— Asta nu înseamnă că nu trebuie să nădăjdum. Ce împrejurare crezi că poate primejdiu destinul unui scriitor?

— Aceea a dispariției sale. Nu există mai mare ispită pentru un scriitor decît aceea de a înceta să scrie. Din fericire, sau poate din nefericire, asta nu ține de el. Singura scuză a existenței poeziei este faptul de a fi inevitabilă. Scuză-mi autocitatul.

— Azi sînt generos. Totuși, trebuie să ne oprim aici. Cum vrei să încheiem discuția asta, Ana Blandiana?

— Zîbind.

GEORGE ARION

FLACARA Redacție: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod bus, 1 Parcuaru, L. Nătescu - 16 17; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei” Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie

71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Tim-N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (17 82, 16 21); redactor șef adjunct (Nicolae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef - Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM - Departamentul nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU